

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ และพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษา
ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร

ปริญญานิพนธ์
ของ
นพลักษณ์ หนักแน่น

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา

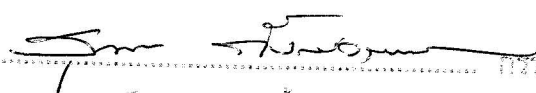
พฤษภาคม 2543

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม


..... ประธาน
(อาจารย์ ดร.สมสุข ชีระพิจิตร)


..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุภาพร ตั้งสมรพงษ์)

คณะกรรมการสอบ


..... ประธาน
(อาจารย์ ดร.สมสุข ชีระพิจิตร)


..... กรรมการ
(อาจารย์ ดร.สุภาพร ตั้งสมรพงษ์)


..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่)


..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระพัฒนานนท์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ


..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร.เสียมศักดิ์ วิศาลาภรณ์)

วันที่ 16 เดือน พฤษภาคม พ.ศ. 2543

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจาก อาจารย์ ดร.สมสุข ชีระพิจิตร ประธานคณะกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ อาจารย์ ดร.สุพร ตั้งสมวรพงษ์ กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วิชัย วงษ์ใหญ่ และ รองศาสตราจารย์ ดร.วินัย วีระพัฒนานนท์ ซึ่งท่านได้ให้คำปรึกษาและให้คำแนะนำในการทำวิจัยด้วยดีตลอดมา ผู้วิจัยซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาครั้งนี้

ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.สำเนาวิ ขจรศิลป์ รองศาสตราจารย์ ดร.สมบุญฤทธิ์ ชิตพงษ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์มนตรี แยมกสิกร ที่กรุณารับเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแบบสอบถาม และให้คำแนะนำในการสร้างแบบสอบถามจนทำให้การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย

ขอขอบคุณนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ นักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่านที่กรุณาช่วยตอบแบบสอบถาม

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สุชาดา สุธรรมรักษ์ ที่ให้คำแนะนำวิธีการประมวลผลข้อมูล และอาจารย์ ดร. นิตยา สุขเสรีทรัพย์ ที่ให้คำแนะนำในการเขียนภาษาอังกฤษ ขอขอบคุณอาจารย์ สมชาย แสงจิตต์พันธุ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์อมรพงษ์ สุธรรมรักษ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัยโรจน์ สายพันธุ์ และผู้ดำเนินิตินักศึกษามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ให้ข้อมูลที่เป็ประโยชน์และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยตลอดมา

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ไม่สามารถกล่าวนามได้ทั้งหมดที่มีส่วนช่วยเหลือให้การสนับสนุนและให้กำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ

คุณค่าของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

นพลักษณ์ หนักแน่น

สารบัญ

บทที่

หน้า

1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	6
ขอบเขตของการวิจัย.....	6
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
สมมติฐานการวิจัย.....	9
 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	 11
ความหมายของกิจกรรมนิตินักศึกษา.....	11
ความสำคัญของกิจกรรมนิตินักศึกษา.....	11
ความหมายของผู้นำและภาวะผู้นำ.....	13
ความสำคัญของผู้นำ.....	15
บทบาทของผู้นำ.....	16
องค์ประกอบของการเป็นผู้นำที่ดี.....	18
รูปแบบและพฤติกรรมของผู้นำ.....	22
การพัฒนานิตินักศึกษาให้มีลักษณะผู้นำ.....	25
 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	 28
การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	28
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	29
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	31
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	31
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32

4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	34
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	72
ความมุ่งหมายของการวิจัย	72
วิธีดำเนินการวิจัย	72
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	73
สรุปผลการวิจัย	74
อภิปรายผล	78
ข้อเสนอแนะทั่วไป	88
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป	89
บรรณานุกรม	90
ภาคผนวก	98
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม.....	99
ภาคผนวก ข หนังสือแนะนำและแบบสอบถาม	
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	
มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยี	
พระจอมเกล้าธนบุรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าพระนครเหนือ.....	101
ประวัติย่อของผู้วิจัย	112
บทคัดย่อ	113

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามสถาบัน.....	29
2	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา	35
3	ค่าร้อยละและค่าความถี่ ของการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้หานิสิตนักศึกษาด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ.....	37
4	ค่าร้อยละและค่าความถี่ ของการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้หานิสิตนักศึกษาด้านบุคลิกภาพ	39
5	ค่าร้อยละและค่าความถี่ ของการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้หานิสิตนักศึกษาด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา	41
6	ค่าร้อยละและค่าความถี่ ของการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้หานิสิตนักศึกษาด้านคุณลักษณะทางสังคม	43
7	ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของผู้หานิสิต นักศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้หานิสิตนักศึกษา ในสถาบัน อุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานครโดยรวม และ เป็นรายด้าน	45
8	ค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้หานิสิต นักศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้หานิสิตนักศึกษาในสถาบัน อุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานครเป็นรายข้อ	46
9	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้หานิสิต นักศึกษาด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถตามความคิดเห็นของผู้หานิสิต นักศึกษา จำแนกตามเพศ	48
10	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้หานิสิต นักศึกษาด้านบุคลิกภาพตามความคิดเห็นของผู้หานิสิตนักศึกษาจำแนกตามเพศ	49
11	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้หานิสิต นักศึกษาด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็น ของผู้หานิสิตนักศึกษา จำแนกตามเพศ.....	50
12	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้หานิสิต นักศึกษาด้านคุณลักษณะทางสังคมตามความคิดเห็นของผู้หานิสิตนักศึกษา จำแนกตามเพศ	51

[illegible]

23	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้่านิสิต นักศึกษาด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษิตตามความคิดเห็น ของผู้่านิสิตนักศึกษิต จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	62
24	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้่านิสิต นักศึกษิตด้านคุณลักษณะทางสังคมตามความคิดเห็นของผู้่านิสิตนักศึกษิต จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	63
25	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้่านิสิต นักศึกษิตด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถตามความคิดเห็นของผู้่านิสิต นักศึกษิต จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นผู้่านิสิตนักศึกษิต	64
26	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้่านิสิต นักศึกษิตด้านบุคลิกภาพตามความคิดเห็นของผู้่านิสิตนักศึกษิต จำแนกตาม ประสบการณ์ในการเป็นผู้่านิสิตนักศึกษิต.....	65
27	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้่านิสิต นักศึกษิตด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษิตตามความคิดเห็น ของผู้่านิสิตนักศึกษิต จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นผู้่านิสิตนักศึกษิต... ..	66
28	การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้่านิสิต นักศึกษิตด้านคุณลักษณะทางสังคมตามความคิดเห็นของผู้่านิสิตนักศึกษิต จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นผู้่านิสิตนักศึกษิต.....	67
29	การเปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้่านิสิตนักศึกษิตตามความคิดเห็น ของผู้่านิสิตนักศึกษิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ.....	68
30	การเปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้่านิสิตนักศึกษิตตามความคิดเห็น ของผู้่านิสิตนักศึกษิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานครโดยรวมและเป็นรายด้านจำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา.....	68
31	การเปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้่านิสิตนักศึกษิตตามความคิดเห็น ของผู้่านิสิตนักศึกษิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้านจำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา.....	69
32	การเปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้่านิสิตนักศึกษิตตามความคิดเห็น ของผู้่านิสิตนักศึกษิตในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้านจำแนกตามผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน	70

33 การเปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้ำนานิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็น ของผู้ำนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ ในการเป็นผู้ำนานิสิตนักศึกษา	71
---	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมยุคโลกาภิวัตน์ในศตวรรษที่ 21 ทั้งทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ทำให้ผู้ที่รู้ข้อมูลข่าวสารถูกต้องรวดเร็วจะเป็นผู้ที่ได้เปรียบและเป็นที่ยอมรับว่าการศึกษาเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันหนึ่งซึ่งสังคมคาดหวังให้เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลงคุณลักษณะของบุคคลที่จะออกไปรับผิดชอบสังคม มีภารกิจที่ต้องดำรงไว้ซึ่งการผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ คุณธรรม จริยธรรม มีร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ สามารถเผยแพร่ความรู้ด้านวิชาการและวิชาชีพสู่สังคม สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมยุคโลกาภิวัตน์ได้ (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2538 : 19-21)

เมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนไป นิสิตนักศึกษาในยุคปัจจุบันจึงแตกต่างจากนิสิตนักศึกษาในอดีต การรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ไม่จำกัดอยู่เฉพาะในห้องสมุดและในห้องเรียนเท่านั้น นิสิตนักศึกษาสามารถแสวงหาองค์ความรู้และพัฒนาความคิด สติปัญญาได้จากสื่อต่าง ๆ ตลอดจนการได้สัมผัสกับคนในวงวิชาชีพที่นิสิตนักศึกษามีโอกาสหรือมีส่วนร่วมในการทำงานด้วย และเนื่องจากวิวัฒนาการทางเทคโนโลยี ส่งผลให้ชีวิตความเป็นอยู่สะดวกสบายขึ้น ซึ่งมีส่วนทำให้นิสิตนักศึกษาขาดประสบการณ์ในการฝึกความอดทนต่อการประพฤติปฏิบัติของผู้อื่น ขาดความอดทนต่อความลำบากและมีสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่ช่วยให้ให้นิสิตนักศึกษามีโอกาสทำผิดพลาดได้ง่ายขึ้น ซึ่งอาจก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมา ทั้งปัญหาการปรับตัวทางด้านการเรียน ปัญหาการปรับตัวทางสังคมกลุ่มเพื่อน ปัญหาการใช้ยาเสพติด ความฟุ้งเฟ้อ การทำผิดระเบียบวินัย การทะเลาะวิวาท ขาดศีลธรรมจรรยา เป็นสาเหตุให้นิสิตนักศึกษาประพฤติตนไม่ถูกต้องและไม่เหมาะสม ซึ่งปัญหาเหล่านี้จะต้องได้รับการดูแลแก้ไขจากสถาบันการศึกษาด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ได้มาซึ่งบัณฑิตที่มีคุณภาพตามที่สังคมคาดหวัง (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2537 : 1-3) คุณภาพของบัณฑิตจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการผลิตกำลังคนของสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งเป็นตัวทำนายสภาพการณ์ในอนาคตของประเทศด้วย การวัดคุณภาพของบัณฑิตที่ผ่านมา ส่วนใหญ่มองจากผู้เข้าบัณฑิต ที่จะสะท้อนให้เห็นภาพลักษณ์บางประการของผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 2540 : 138) ดังที่สิริลักษณ์ คอรั่มันตร์ และสกันธ์ วรรณวิวัฒนา (2532 : 37) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบันของการอุดมศึกษาในประเทศไทยด้านคุณภาพบัณฑิต พบว่า บัณฑิตที่จบการศึกษามีคุณภาพไม่ตรงกับความต้องการของผู้ว่าจ้าง ทำให้บางครั้งผู้ว่าจ้างต้องลงทุนเพิ่มมากขึ้นในการฝึกอบรมบัณฑิตให้สามารถทำงานได้

อย่างไรก็ตาม การที่จะได้มาซึ่งนิสิตนักศึกษาที่พึงประสงค์และมีคุณภาพนั้น สถาบันอุดมศึกษาควรจัดให้มีการพัฒนานิสิตนักศึกษาโดยการส่งเสริมให้มีการจัดโปรแกรม หรือกิจกรรม

เพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษา รวมทั้งพัฒนาลักษณะผู้นำให้นิสิตนักศึกษา เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ พร้อมทั้งจะเป็นบัณฑิตที่มีคุณค่าต่อครอบครัว ต่อสังคม และต่อประเทศชาติ เป็นผู้มีความสามารถทั้งทางด้านวิชาการและวิชาชีพ รวมทั้งมีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รู้จักวางแผนและเป้าหมายของชีวิต มีอารมณ์มั่นคง มีเหตุผล มีความเชื่อมั่นในตนเอง แสดงพฤติกรรมและบทบาทได้อย่างเหมาะสม มีจิตสำนึกและซาบซึ้งในศิลปวัฒนธรรมของชาติและมีความรักที่จะใคร่รู้ ใฝ่เรียนตลอดชีวิต (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์. 2535 : 104) กิจกรรมนิสิตนักศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการส่งเสริมพัฒนาการของนิสิตนักศึกษาทั้งด้านสติปัญญา สังคม อารมณ์ ร่างกาย และจิตใจ และยังช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้รู้จักการปฏิบัติตนให้เป็นทั้ง “ผู้นำ” และ “ผู้ตาม” ที่ดี โดยไม่ขัดต่อระเบียบและวัฒนธรรมอันดีของชาติ (สมพิศ โห้งาม. 2528 : 108) การส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาทำกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ส่วนหนึ่งจะเป็นการสร้างภาวะผู้นำนิสิตนักศึกษา ทำให้นิสิตนักศึกษาเกิดการเรียนรู้และมีประสบการณ์ตรงจากการทำงาน มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน มีการติดต่อกับอาจารย์และบุคคลภายนอกมากขึ้น รู้จักการทำงานและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ขององค์กร พร้อมทั้งเป็นการฝึกให้มีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี ซึ่งนับว่าเป็นการสร้างภาวะผู้นำให้แก่นิสิตนักศึกษาให้สามารถนำทักษะและประสบการณ์ออกไปปฏิบัติงานในโลกของความเป็นจริงได้ (สำเนา ขจรศิลป์. 2538 : 144-148)

การฝึกให้นิสิตนักศึกษามีความเป็นผู้นำจะส่งผลต่อประเทศชาติในภายหน้า เพราะถ้าเราสามารถพัฒนาผู้นำให้มีบทบาทสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศแล้ว จะทำให้ได้ผู้นำที่สามารถก่อให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองต่อไป ซึ่งในปัจจุบันสังคมไทยเราขาดแคลนผู้นำที่มีความสามารถ ขาดผู้นำที่เสียสละและเป็นประชาธิปไตย (ทวีบุรณ์ หอมเย็น. 2530 : 79) ทั้งนี้ผู้นำภายใต้คลื่นลูกใหม่ต้องมีลักษณะที่สำคัญคือ เชื่อสัจย์ น่าเชื่อถือ ยุติธรรม มีเหตุผล รับผิดชอบ ฟังพาได้ เปิดเผย มีความคิดสร้างสรรค์ กล้า มีพลังก่อให้เกิดศรัทธา มีวินัยในตนเอง ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงงานเป็นระบบ และรู้จักเชื่อมต่อบริเวณสังคมกับเทคโนโลยีในปัจจุบัน(สิปปนนท์ เกตุทัต. 2535 : 60)

การจัดกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในมหาวิทยาลัย จะมีการรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นองค์กรนิสิตนักศึกษาเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสนใจของแต่ละบุคคล พร้อมทั้งมีผู้นำองค์กรที่ได้รับเลือกสรรขึ้นมาเป็นตัวแทนช่วยในการบริหารและประสานงานกิจกรรมขององค์กรนิสิตนักศึกษาให้เป็นกิจกรรมที่มีคุณภาพ มีประโยชน์ และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถาบัน แต่ปัจจุบันกิจกรรมนิสิตนักศึกษาถูกละเลยและขาดความสนใจจากนิสิตนักศึกษา นิสิตนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมน้อย และกิจกรรมที่จัดขึ้นส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมเพื่อตัวเอง เป็นกิจกรรมเพื่อความสนุกสนาน ส่วนใหญ่เป็นกิจกรรมที่หรูหรา ส่วนกิจกรรมที่จะทำความรู้จักและเข้าใจปัญหาสังคม กิจกรรมที่ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกเพื่อคนอื่น กิจกรรมที่รับผิดชอบต่อและร่วมได้ร่วมเสียกับสังคมจะมีน้อย (ไพฑูรย์ สินลารัตน์. 2540 : 3) ทำให้หลายฝ่ายมองว่ากิจกรรมนิสิตนักศึกษาในปัจจุบันซบเซาลง ดังรายงานสรุปผลการสัมมนาผู้บริหาร เรื่องมิติใหม่ของการพัฒนานิสิต

นักศึกษา (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2536 ก : 60) ได้ทำการสำรวจข้อมูลและความคิดเห็นด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษาตั้งแต่ปี 2521 เป็นต้นมา จนถึงปี 2533 พบว่า จำนวนนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมที่จัดในสถาบันแต่ละครั้งมีจำนวนน้อย จากรายงานสรุปผลการสัมมนาฝ่ายกิจการนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2534 : 2-5) ระหว่างวันที่ 25-27 พฤษภาคม 2534 ได้สรุปปัญหาการจัดกิจกรรมนิสิตในประเด็นต่างๆ คือ นิสิตให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมน้อย การจัดกิจกรรมมีลักษณะเป็นกลุ่มย่อย และจากการสัมภาษณ์นายศุภกิจ หงษ์ทอง ประธานสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2537 (ศุภกิจ หงษ์ทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นพลักษณ์ หนกแน่น เป็นผู้สัมภาษณ์ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2541) สรุปได้ว่า การเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตจะมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมน้อย ในบางครั้งจะมีคณะกรรมการของสโมสรนิสิตเข้าร่วมเป็นส่วนใหญ่และบางครั้งต้องเกณฑ์ให้เพื่อนมาร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น สาเหตุของการเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตนักศึกษาลดน้อยลงส่วนหนึ่งเนื่องมาจากนิสิตนักศึกษาที่จะเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมมีน้อย และขาดผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีคุณสมบัติที่เหมาะสมมาเป็นผู้นำ ดังที่บุญชัย เสริญวงศ์สัตย์ (2536 : 119) ได้ศึกษาปัญหาของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า สาเหตุหนึ่งของปัญหาในการที่มีนิสิตเข้าร่วมกิจกรรมน้อย คือ ผู้นำกิจกรรมนิสิตมีน้อย สอดคล้องกับสำเนา ขจรศิลป์ (2538 : 142) ที่ได้กล่าวถึงประสิทธิภาพในการจัดกิจกรรมส่วนกลางของนิสิตนักศึกษาว่า ไม่มีประสิทธิภาพเนื่องมาจากขาดแคลนนิสิตนักศึกษาที่มีประสิทธิภาพในการทำงานทั้งในองค์การบริหาร และสภานิสิตนักศึกษา และบางครั้งได้ผู้ที่ขาดลักษณะผู้นำมาทำหน้าที่เป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา

จากการสัมภาษณ์นายปริญญา สร้อยทอง นายกองค์การนิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2537 (ปริญญา สร้อยทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นพลักษณ์ หนกแน่น เป็นผู้สัมภาษณ์ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2541) สรุปปัญหาในการเป็นผู้นำนิสิตว่า ผู้นำนิสิตส่วนมากจะไม่ได้ได้รับความเชื่อถือจากผู้ร่วมงานและนิสิตทั่วไป ส่งผลให้ไม่ได้รับความร่วมมือจากทั้งนิสิตและบุคลากรฝ่ายกิจการนิสิต ทำให้ผู้นำนิสิตต้องมุ่งทำงานเพื่อให้งานที่ออกมาเป็นที่ยอมรับ และเมื่องานที่ออกมาเป็นที่ยอมรับ ก็จะมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น อย่างไรก็ตามหากมีการเปลี่ยนแปลงรูปแบบในการจัดกิจกรรมนิสิต ก็จะมีปัญหาตามมาคือไม่ได้รับการยอมรับอีกเช่นเดิม ส่วนการได้มาซึ่งผู้นำนิสิตในบางครั้งได้มาอย่างไม่ถูกต้อง คือ ไม่มีการเลือกตั้งผู้นำนิสิต เนื่องจากไม่มีผู้มาสมัครแข่งขันในตำแหน่งผู้นำนิสิตนักศึกษา ทำให้ได้ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ไม่เป็นที่ยอมรับของนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ ส่งผลให้กิจกรรมนิสิตนักศึกษาที่จัดขึ้น ไม่ได้รับความสนใจจากนิสิตนักศึกษาเท่าที่ควร

นอกจากคุณลักษณะของผู้นำนิสิตนักศึกษาแล้ว พฤติกรรมของผู้นำเป็นอีกปัจจัยหนึ่งในการบริหารงานกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพราะพฤติกรรมของผู้นำมีผลกระทบต่อบุคคล ทักษะ และการทำงานของผู้ร่วมงานด้วย (จุมพล หนิมพานิช. 2536 : 94) ซึ่งฟีดเลอร์และโจเซฟ (Fiedler and Joseph. 1987 : 18) ได้แบ่งพฤติกรรมของผู้นำออกเป็น

2 แบบ คือ ผู้นำแบบมุ่งงานและผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ ซึ่งผู้นำจะให้ความสำคัญระหว่างงานกับมนุษย์สัมพันธ์มากน้อยต่างกัน ผู้นำบางคนอาจให้ความสำคัญกับงานอย่างเดียว ไม่คำนึงถึงมนุษย์สัมพันธ์ บางคนให้ความสำคัญเรื่องมนุษย์สัมพันธ์มากเกินไปไม่สนใจเรื่องงาน สิ่งต่างๆ เหล่านี้จะส่งผลต่อประสิทธิภาพของงาน จากการสัมภาษณ์ อาจารย์สมชาย แสงจิตต์พันธุ์ รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (สมชาย แสงจิตต์พันธุ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นพลักษณ์ นักแน่น เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ห้องรองคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2541) สรุปปัญหาในการเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตได้ว่า ผู้นำนิสิตขาดคุณลักษณะบางประการ เช่น การไม่ได้รับการยอมรับจากส่วนรวม ทำให้ไม่ได้รับความร่วมมือจากนิสิตทั่วไป ขาดผู้เสียสละมาร่วมทำกิจกรรม การบริหารงานและการดำเนินงานขาดความกระฉับกระเฉงขัดในระเบียบวิธีดำเนินงานตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย ขาดความสามารถในเชิงบริหารและการจัดการอย่างมีรูปแบบ ขาดการตัดสินใจที่เด็ดขาดในบางครั้ง ทำให้งานล่าช้าและไม่มีจุดยืน ขาดความคิดสร้างสรรค์ ไม่กล้าคิด ไม่กล้าทำในสิ่งใหม่ๆ ขอบเขตแนวปฏิบัติแบบเดิม ๆ มุ่งสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อนมากกว่าความสำเร็จของงาน จนอาจทำให้การดำเนินงานไม่บรรลุตามเป้าหมาย

จากการสัมภาษณ์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยโรจน์ สายพันธุ์ ผู้ช่วยอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปี พ.ศ. 2542 (ชัยโรจน์ สายพันธุ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นพลักษณ์ นักแน่น เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2542) สรุปได้ว่า ปัญหาการเป็นผู้นำนิสิตขององค์การนิสิตและสภานิสิต คือนิสิตที่เป็นผู้นำไม่มีเวลาในการทำกิจกรรมอย่างเต็มที่ เพราะส่วนใหญ่จะเป็นนิสิตชั้นปีที่ 4 ต้องออกไปฝึกสอนและฝึกงาน ประกอบกับระยะเวลาในการอยู่ในตำแหน่งเพียง 1 ปี ทำให้นิสิตไม่ได้มีการสานต่อเพื่อที่จะทำกิจกรรมในปีต่อไป นิสิตไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน ขาดการวางแผนงาน ส่งผลให้งานกิจกรรมที่จัดขึ้นไม่มีประสิทธิภาพ มีผู้ร่วมงานจำนวนน้อย ดังนั้นการบริหารงานกิจกรรมนิสิตจึงจำเป็นต้องเน้นมนุษย์สัมพันธ์มากขึ้น ทั้งนี้เพื่อที่จะทำให้ได้ผู้ร่วมงานมาร่วมกิจกรรมมากขึ้น และจากการสัมภาษณ์ผู้ช่วยศาสตราจารย์ อมรพงษ์ สุธรรมรักษ์ ผู้ช่วยรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปี พ.ศ.2541 (อมรพงษ์ สุธรรมรักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นพลักษณ์ นักแน่น เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2542) สรุปได้ว่า การทำกิจกรรมนิสิตในปัจจุบันดำเนินการเป็นกลุ่มเล็ก และมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมน้อย เนื่องจากผู้นำนิสิตที่ทำงานในองค์การนิสิตไม่ได้เป็นตัวแทนของนิสิตที่แท้จริง คือไม่มีการเลือกตั้งนายกองค์การนิสิต ทำให้ได้ผู้นำนิสิตที่มาจากการรวมกลุ่มของนิสิตในคณะที่ใกล้ชิดกันมาทำงาน โดยไม่ได้เป็นตัวแทนของนิสิตทุกคน ทำให้การทำกิจกรรมของมหาวิทยาลัยเป็นกิจกรรมของนิสิตเฉพาะกลุ่ม ส่วนปัญหาของผู้นำนิสิตคือ ขาดประสบการณ์ในการทำงานเนื่องจากขาดอาจารย์ที่ปรึกษาดูแลให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิด จากการสัมภาษณ์

นายหัสกร ชูพงษ์ นายกองการนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2540 นายธนวัช วชิรโลหพันธ์ ประธานสโมสรนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2541 และนายวรารุช บุตรรัตน์ รองประธานสภานิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2541 (หัสกร ชูพงษ์, นายธนวัช วชิรโลหพันธ์ และนายวรารุช บุตรรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นพลักษณ์ หนักแน่น เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2542) สรุปได้ว่า ปัญหาของผู้ให้นิสิตคือ นิสิตผู้ร่วมงานบางคนไม่ให้ความร่วมมืออย่างจริงจัง ในการทำกิจกรรม ผู้บริหารและอาจารย์ไม่ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรม และระเบียบข้อบังคับ บางข้อทำให้การจัดดำเนินการไม่สะดวก ขาดนิสิตมาเข้าร่วมกิจกรรม ส่วนลักษณะของผู้ให้นิสิต ที่ดี ควรเป็นคนร่าเริงแจ่มใส เป็นกันเองกับเพื่อนร่วมงาน ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีการวางแผนงานล่วงหน้า มีความรับผิดชอบ มองการณ์ไกล ส่วนพฤติกรรมการทำงานน่าจะมุ่งเน้น มนุษยสัมพันธ์มากกว่ามุ่งงานเพราะต้องมีการติดต่อชักจูงนิสิตให้มาร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้น

จะเห็นได้ว่าหากผู้ให้นิสิตมีคุณลักษณะไม่เหมาะสมจะทำให้เกิดปัญหาในการปฏิบัติงาน และจะทำให้การดำเนินงานไม่ประสบผลสำเร็จ ดังนั้นการมีคุณลักษณะหรือมีคุณสมบัติที่เหมาะสม กับตำแหน่ง จึงเป็นปัจจัยที่สำคัญที่จะทำให้ผู้นำสามารถปฏิบัติภารกิจในตำแหน่งที่ตนดำรงอยู่ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวโดยสรุป คุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้ให้นิสิตนักศึกษา มีอิทธิพล ต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาและประสิทธิภาพในการดำเนินงานขององค์กรนิสิต นักศึกษา ซึ่งจะทำให้กิจกรรมนิสิตนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่มีคุณภาพ และช่วยในการพัฒนานิสิต นักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจิตใจ กอปรกับ มีผู้ศึกษาเรื่องเกี่ยวกับคุณลักษณะและพฤติกรรมของผู้ให้นิสิตนักศึกษาน้อย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะ ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์และพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้ให้นิสิตนักศึกษาที่เอื้ออำนวยต่อการบริหารงานกิจกรรมขององค์กรนิสิตนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้เกี่ยวข้อง ในการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ใช้เป็นแนวทางคัดเลือกนิสิตนักศึกษาที่จะเป็นผู้นำในการจัด ดำเนินงานขององค์กรนิสิตนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ให้นิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของ ผู้ให้นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะด้าน บุคลิกภาพ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และคุณลักษณะทางสังคม
2. เพื่อศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้ให้นิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของ ผู้ให้นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงาน และด้านพฤติกรรม ความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์

3. เพื่อเปรียบเทียบการจัดลำดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และคุณลักษณะทางสังคม จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบการณ์ในการเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษา

4. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงานและด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบการณ์ในการเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลของการวิจัยครั้งนี้ใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาเพื่อร่วมมือสร้างเสริม และปลูกฝังลักษณะความเป็นผู้นำให้กับนิสิตนักศึกษา
2. เพื่อเป็นแนวทางในการคัดเลือกนิสิตนักศึกษา ที่จะเป็ผู้นำนิสิตนักศึกษาในการจัดกิจกรรมในสถาบันอุดมศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ศึกษาคือ ผู้นำนิสิตนักศึกษาและสมาชิกองค์กรนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2542 จำนวน 14,010 คน ประกอบด้วยผู้นำนิสิตนักศึกษาและสมาชิกองค์กรนิสิตนักศึกษาจากสถาบันต่อไปนี้ คือ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล
มหาวิทยาลัยศิลปากร
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ สถานภาพของผู้หานิสิตนักศึกษา ได้แก่

2.1.1 เพศ จำแนกเป็น ชาย และหญิง

2.1.2 ชั้นปีที่ศึกษา จำแนกเป็น ชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4

หรือสูงกว่า

2.1.3 สาขาวิชาที่ศึกษา จำแนกตามลักษณะกลุ่มสาขาวิชาที่กำหนดโดยทบวงมหาวิทยาลัย แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มสาขา คือ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี สาขาวิชาวิทยาศาสตร์-สุขภาพ และสาขาวิชาสังคมศาสตร์

2.1.4 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำแนกเป็น คะแนนเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า 2.21 2.21-2.50 2.51-2.75 และสูงกว่า 2.75

2.1.5 ประสบการณ์ในการเป็นผู้หานิสิตนักศึกษา จำแนกเป็น ไม่เคยเป็นผู้หานิสิตนักศึกษา มีประสบการณ์ 1 หรือ 2 ปี และมีประสบการณ์มากกว่า 2 ปี

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้หานิสิตนักศึกษา จำแนกเป็น

2.2.1.1 คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ

2.2.1.2 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ

2.2.1.3 คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

2.2.1.4 คุณลักษณะทางสังคม

2.2.2 พฤติกรรมความเป็นผู้นำ จำแนกเป็น

2.2.2.1 พฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงาน

2.2.2.2 พฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หมายถึง คุณสมบัติที่คาดหวังว่าพึงมีอยู่ในบุคคล เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน จำแนกเป็น

1.1 คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงการมีความรู้ในเรื่องกิจกรรมนิสิตนักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในการดำเนินงาน การประสานงาน ในการจัดกิจกรรม การมีความรู้ทันต่อเหตุการณ์ มีความสามารถในการวินิจฉัยสั่งการ

1.2 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงออกทางกาย ทางวาจา การแสดงความรู้สึกทางอารมณ์ที่สามารถมองเห็นได้ รับรู้ได้ เช่น ลักษณะท่าทาง ท่วงที วาจา การแต่งกาย การรู้จักวางตนอย่างเหมาะสม การควบคุมอารมณ์ ความรู้สึก การเป็นแบบอย่าง

ในการดำเนินงาน การปรับตัว ความกระตือรือร้น ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การเคารพในสิทธิและความคิดเห็นของผู้อื่น

1.3 คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงการมีความสามารถในการปฏิบัติงานและมีประสบการณ์เกี่ยวกับงานกิจกรรมได้แก่ ความสามารถในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับกิจกรรมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีความสามารถในการบริหารเวลา มีความสามารถในการประสานงานกับฝ่ายต่างๆ มีทักษะทางการบริหารและจัดการ มีทักษะในเรื่องกระบวนการกลุ่ม และมีความมุ่งมั่นสูง

1.4 คุณลักษณะทางสังคม หมายถึง คุณลักษณะที่แสดงถึงการเป็นผู้ที่สามารถร่วมมือกับคนอื่นได้ เป็นที่ยอมรับของเพื่อนร่วมงานและคนอื่น ๆ ชอบติดต่อพบปะสังสรรค์กับบุคคลอื่น มีความกระตือรือร้น ต้องการที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ การให้ความร่วมมือกับบุคคลต่างๆ มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และการให้เกียรติกับผู้ร่วมงาน

2. พฤติกรรมความเป็นผู้นำ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติของผู้นำนิสิตนักศึกษา ที่แสดงออกในฐานะผู้นำกลุ่มในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ให้บรรลุเป้าหมาย โดยการน้อมนำให้ผู้ร่วมงานเข้าใจบทบาท หน้าที่ ร่วมมือร่วมใจกันทำงานหาทางแก้ปัญหา มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานเป็นอย่างดี พฤติกรรมความเป็นผู้นำในวิจัยนี้แบ่งเป็น 2 แบบ คือ พฤติกรรมแบบมุ่งมั่นและพฤติกรรมแบบมุ่งสัมพันธ์

2.1 พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งมั่น เป็นพฤติกรรมของผู้นำด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับสมาชิกของกลุ่ม โดยเน้นหนักไปทางด้านควบคุมงาน การจัดโครงสร้างขององค์กร เน้นการทำงานที่มีประสิทธิภาพนำไปสู่ผลสำเร็จตามเป้าหมาย

2.2 พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่มุ่งทางด้านการสร้างความพึงพอใจให้ผู้ร่วมงาน การตอบสนองความต้องการของผู้ร่วมงาน ความสนิทสนมไว้วางใจของผู้ร่วมงาน และการติดต่อสัมพันธ์กันอย่างอบอุ่นระหว่างผู้นำกับผู้ร่วมงาน

3. ผู้นำนิสิตนักศึกษา หมายถึง นิสิตนักศึกษาที่มีตำแหน่งหน้าที่โดยได้รับการแต่งตั้งอย่างเป็นทางการจากมหาวิทยาลัย ได้แก่ ตำแหน่งนายกองค์การนิสิตนักศึกษา คณะกรรมการองค์การนิสิตนักศึกษา ประธานสภานิสิตนักศึกษา คณะกรรมการสภานิสิตนักศึกษา ประธานและกรรมการสโมสรคณะที่นิสิตนักศึกษาสังกัดอยู่ ประธานและกรรมการชมรมกิจกรรมต่างๆ

4. สมาชิกองค์การนิสิตนักศึกษา หมายถึง นิสิตนักศึกษาที่เป็นสมาชิกของชมรม ชุมนุม สโมสรคณะ และกลุ่มอิสระต่างๆ ที่สังกัดองค์การนิสิตนักศึกษาของมหาวิทยาลัย/สถาบัน

5. สาขาวิชาที่ศึกษา จำแนกตามลักษณะกลุ่มสาขาวิชาที่กำหนดโดยทบวงมหาวิทยาลัย โดยแบ่งตามรายชื่อสาขาวิชาตาม ISCED (International Standard Classification of Education) ออกเป็น 3 กลุ่มสาขาวิชา คือ

5.1 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ - เทคโนโลยี ได้แก่ สาขาวิชาวิศวกรรมศาสตร์ สถาปัตยกรรมศาสตร์ และการผังเมือง คณิตศาสตร์และสถิติ วิทยาการคอมพิวเตอร์ วิทยาศาสตร์ธรรมชาติและเกษตรศาสตร์ วนศาสตร์และการประมง

5.2 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์-สุขภาพ ได้แก่ แพทยศาสตร์ และสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ

5.3 สาขาวิชาสังคมศาสตร์ ได้แก่ สังคมศาสตร์และพฤติกรรมศาสตร์ วารสารศาสตร์ และสารสนเทศ ธุรกิจและการบริหาร กฎหมาย มนุษยศาสตร์และศิลปะ ศึกษาศาสตร์และการฝึกหัดครู

6. สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้นำนิสิตนักศึกษาชายและผู้นำนิสิตนักศึกษาหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน
2. ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน
3. ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาเป็นรายด้านแตกต่างกัน
4. ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน
5. ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาเป็นรายด้านแตกต่างกัน
6. ผู้นำนิสิตนักศึกษาชายและผู้นำนิสิตนักศึกษาหญิง มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำไม่แตกต่างกัน
7. ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำไม่แตกต่างกัน
8. ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาต่างกัน มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำแตกต่างกัน
9. ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำไม่แตกต่างกัน

10. ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำต่างกัน มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานครนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้คือ ความหมายของกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ความสำคัญของกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ความหมายของผู้นำและภาวะผู้นำ ความสำคัญของผู้นำ บทบาทของผู้นำ องค์ประกอบของการเป็นผู้นำที่ดี รูปแบบและพฤติกรรมของผู้นำ และการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีลักษณะผู้นำ

ความหมายของกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 145) ได้ให้ความหมายของกิจกรรมนิสิตนักศึกษาว่า เป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านต่างๆ นอกเหนือจากสิ่งที่บังคับให้ทุกคนต้องเรียนในชั้นเรียน กิจกรรมดังกล่าวเป็นไปโดยความสมัครใจของนิสิตนักศึกษา และไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของคะแนนในวิชาหนึ่งวิชาใด เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษาได้จัดทำขึ้นเอง โดยการนิเทศและดูแลจากอาจารย์ที่ปรึกษาชมรมต่างๆ สอดคล้องกับสำเนา ขจรศิลป์ (2538 : 128) ที่กล่าวว่า กิจกรรมนักศึกษาหมายถึงกิจกรรมที่ไม่เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนในชั้นเรียนโดยตรง นักศึกษาร่วมกันจัดขึ้นเพื่อตอบสนองความต้องการของนักศึกษาส่วนกู๊้ด (Good. 1973 : 562-563) ให้ความหมายของกิจกรรมนักศึกษาว่า เป็นกิจกรรมนอกชั้นเรียนที่นักศึกษาจัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างประสบการณ์ เพื่อให้เข้าใจตนเองและสังคมดีขึ้น กิจกรรมนักศึกษาจึงนับว่าเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเพื่อให้นิสิตนักศึกษาได้รับประสบการณ์เพื่อพัฒนาตนเอง ในด้านบุคลิกภาพ สติปัญญา ร่างกาย สังคม อารมณ์และจิตใจ เป็นไปด้วยความสมัครใจของนักศึกษา นอกจากนี้ กิจกรรมที่จัดขึ้นจะต้องได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้บริหารสถาบันด้วย

ความสำคัญของกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

กิจกรรมนิสิตนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่จะช่วยพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นคนที่สมบูรณ์ ดังนั้นการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษาที่ถูกต้องเหมาะสมจะช่วยพัฒนานิสิตนักศึกษาได้ทั้งในด้านแนวความคิด เจตคติ พฤติกรรม ร่างกาย และจิตใจ ตลอดจนความรู้ความสามารถ และประสบการณ์ให้แก่นิสิตนักศึกษา ให้เป็นบุคคลที่มีคุณภาพและเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ (สุชาญ โกสิน. 2539 : 4 - 5)

วิลเลียมสัน (Williamson. 1961 : 31-32) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมนิสิตนักศึกษาว่า กิจกรรมนิสิตนักศึกษาจะถูกนำเข้ามาใช้พัฒนาการเรียนรู้ที่หลากหลาย ทำให้นิสิตนักศึกษา มีความสามารถเพิ่มมากขึ้น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ลดปัญหาและความขัดแย้งต่าง ๆ ภายในสถาบัน ส่วนสำเนา ขจรศิลป์ (2538 : 123-124) ได้กล่าวถึงความสำคัญของกิจกรรมนิสิตนักศึกษาไว้ ดังนี้

1. ความสำคัญต่อนิสิตนักศึกษา นิสิตนักศึกษาเป็นผู้ที่มีความอยากรู้อยากเห็นและเป็นผู้ที่มีความหวังดีต่อสังคมด้วยความบริสุทธิ์ใจ กิจกรรมนิสิตนักศึกษาจะช่วยตอบสนองความต้องการของนิสิตนักศึกษาได้เป็นอย่างดีกล่าวคือ

1.1 ช่วยพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านสังคม อารมณ์ ร่างกาย สติปัญญา และจิตใจ

1.2 ช่วยให้นิสิตนักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

1.3 ช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสใช้พลังงานด้านร่างกายและความคิด กระทำในสิ่งที่ตนเป็นประโยชน์ต่อตนเอง ต่อสถาบันการศึกษา และต่อประเทศชาติ

2. ความสำคัญต่อสถาบันอุดมศึกษา กิจกรรมนิสิตนักศึกษาเป็นกระบวนการอันสำคัญของสถาบันอุดมศึกษาที่ใช้ในการพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นบุคคลที่มีความสมบูรณ์ทั้งด้าน สติปัญญา อารมณ์ ร่างกายและจิตใจ การทำงานร่วมกันระหว่างอาจารย์และนิสิตนักศึกษาในกระบวนการกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านกีฬา มีความสำคัญในการเผยแพร่ชื่อเสียง และเกียรติคุณของสถาบัน ทำให้นิสิตนักศึกษามีความอบอุ่น และมีความเข้าใจต่ออาจารย์ และสถาบันดียิ่งขึ้น

3. ความสำคัญต่อประเทศ นิสิตนักศึกษาได้ช่วยให้ประชาชนในชนบทมีความเข้าใจในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมแผนใหม่ การสาธารณสุขและการศึกษา ช่วยให้ชาวชนบทมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมช่วยให้นิสิตนักศึกษามีบทบาทในการทำนุบำรุง พัฒนาและเผยแพร่วัฒนธรรมของชาติ กิจกรรมกีฬาช่วยให้นิสิตนักศึกษามีร่างกายแข็งแรง เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ และเอื้ออำนวยต่อการพัฒนาประเทศชาติ

สุมาลี สุวรรณภักดี (2541 : 111) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัยพยาบาลในเขตภาคใต้สังกัดกระทรวงสาธารณสุข พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปรับตัวของนักศึกษาทั้งด้านการเรียนและด้านสังคม เพราะการที่นักศึกษามีประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมมาก จะทำให้นักศึกษาสามารถปรับตัวด้านการเรียนและด้านสังคมได้ดี สอดคล้องกับ สายพิน สุตคณี (2536 : 84) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิต ปีเตอร์สัน (Peterson. 1966 : 172) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของการ

เข้าร่วมกิจกรรมของนักศึกษา กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษาที่ประสบผลสำเร็จในการเรียนสูง เป็นนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม เป็นผู้ที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในงานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ส่วนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมักจะเข้าร่วมกิจกรรมน้อย และมักจะไม่มีความรับผิดชอบในงานกิจกรรมนักศึกษาของมหาวิทยาลัย ส่วนเฉลิมเผ่า อจลันนท์ (2539 : 20) ได้ศึกษาภาวะการมีงานทำและคุณภาพในการทำงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง รุ่นที่ 20 ปีการศึกษา 2536 พบว่า การเข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัยเป็นองค์ประกอบพื้นฐานอย่างหนึ่งที่ส่งผลต่อการมีงานทำของบัณฑิต และได้เสนอแนะว่า บัณฑิตควรเข้าร่วมกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีงานทำและกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระหว่างที่ศึกษา

จะเห็นได้ว่ากิจกรรมนิสิตนักศึกษาเป็นรูปแบบหนึ่งของกระบวนการศึกษานอกชั้นเรียนที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการได้รับประสบการณ์ทางการศึกษาของนิสิตนักศึกษา ทำให้นิสิตนักศึกษาเกิดพัฒนาการในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะด้านคุณภาวะ ทักษะด้านการจัดการการตัดสินใจทางอาชีพ และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์

ความหมายของผู้นำ (Leader) และภาวะผู้นำ (Leadership)

ผู้นำ (Leader) หมายถึง บุคคลที่มีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ซึ่งอาจเป็นผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งจากสมาชิกในการทำให้กลุ่มดำเนินไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย (นันทนา ธรรมบุศย์. 2538 : 23) ผู้นำ คือ บุคคลที่มีอิทธิพลเหนือบุคคลอื่นๆ ภายในกลุ่มและเป็นผู้ที่ใช้อิทธิพลนั้นทำให้บุคคลอื่นๆ ภายในกลุ่มปฏิบัติงานให้กับตนอย่างมีความพึงพอใจและบรรลุถึงเป้าหมายดังที่ผู้นำปรารถนา การใช้อิทธิพลของผู้นำที่ดีต้องอยู่ในลักษณะของการนำ (Lead) มิใช่เป็นการบังคับหรือผลักดัน (Push) (ประชุม รอดประเสริฐ. มปป. : 4) สอดคล้องกับที่ สุพัตรา สุภาพ (2536 : 49) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ผู้นำ คือ ผู้ที่มีลักษณะพิเศษ มีอิทธิพลในการดำเนินงาน หรือปฏิบัติงานเหนือบุคคลอื่นหรือกลุ่มอื่นโดยใช้การติดต่อสื่อสารเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่วนวรรณารถ แสงมณี (2538 : 19) ให้แนวคิดว่า ผู้นำคือ บุคคลผู้คิดริเริ่มบุกเบิกค้นคว้าหาสิ่งแปลกใหม่ที่ดีกว่าให้กับองค์กร ส่วน กู๊ด (Good. 1973 : 313) กล่าวว่า ผู้นำคือผู้ที่ได้รับการยกย่องหรือได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้ที่มีความสามารถในการนำหมู่คณะไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายในการทำงาน ส่วนฟีดเลอร์ (Fiedler. 1967 : 78-79) มีความเห็นว่า ผู้นำจะต้องมีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งตามเกณฑ์ต่อไปนี้คือ (1) ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้นำของกลุ่ม (2) เป็นผู้นำที่ได้รับการเลือกจากกลุ่ม (3) ผู้นำอาจไม่ได้รับเลือกหรือแต่งตั้งให้เป็นผู้นำแต่เขาเป็นผู้ที่แสดงให้เห็นว่ามีอิทธิพลมากที่สุดจากการใช้สังคมมิติ สอดคล้องกับ เพียร์สเลย์ และสโนร์ทแลนด์ (นันทนา ธรรมบุศย์. 2538 : 23 ; อ้างอิงจาก Pursley and Snortland. 1980 : 125) ที่กล่าวว่า

ผู้นำจะมีลักษณะดังต่อไปนี้ (1) ผู้นำอาจจะได้รับการเลือกตั้ง หรือแต่งตั้งหรือได้รับการยอมรับเฉพาะภายในกลุ่มของตนเท่านั้น (2) ผู้นำอาจจะมีตำแหน่งหรือไม่มีตำแหน่งก็ได้ (3) ผู้นำสามารถจูงใจให้สมาชิกกลุ่มทำงานที่นอกเหนือจากงานในหน้าที่ได้ (4) ผู้นำบางคนไม่สามารถเป็นผู้บริหารได้ (5) ผู้นำบางคนไม่สามารถทำงานในหน้าที่ของผู้บริหารได้

ภาวะผู้นำ (Leadership) หมายถึง ศิลปะหรือความสามารถของบุคคลหนึ่งบุคคลใดที่จะจูงใจหรือใช้อิทธิพลต่อบุคคลอื่น ต่อเพื่อนร่วมงาน หรือผู้ใต้บังคับบัญชาในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อปฏิบัติราชการและอำนาจการให้ดำเนินงานบรรลุผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ (เจลา ประเสริฐสังข์. 2539 : 314) ส่วนกลูเอ็ค (Glueck. 1980 : 460) ให้ความหมายของภาวะผู้นำว่า เป็นการใช้อนุวัตรกรรมระหว่างบุคคลและกำหนดให้บุคคลอื่นร่วมมือและปฏิบัติงานให้สำเร็จตามจุดมุ่งหมาย เป็นกระบวนการในการชักนำบุคคลทั้งหลายในองค์การหรือหน่วยงานให้มีความตั้งใจในการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ โดยอาศัยกระบวนการติดต่อสื่อสารหรือความสัมพันธ์ระหว่างผู้บังคับบัญชา (ผู้นำ) และผู้ใต้บังคับบัญชา (ผู้ตาม) (ประชุม รอดประเสริฐ. มปป. : 6) สอดคล้องกับเฮอซี และ บลันชาร์ด (Hersey and Blanchard. 1977 : 84) ที่ให้แนวคิดว่า ภาวะผู้นำเป็นกระบวนการในการชักจูงให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลทำงานให้บรรลุถึงเป้าหมายตามสภาวะการณ์ที่เป็นอยู่ และการที่ผู้นำมีอำนาจเหนือบุคคลอื่น ๆ นี้ จะช่วยให้ผู้นำสามารถปฏิบัติงานซึ่งเขาไม่สามารถปฏิบัติคนเดียวได้เป็นผลสำเร็จ อย่างไรก็ตามอำนาจเหนือบุคคลอื่นๆ ของผู้นำนี้ยังรวมไปถึงการหามาตรการที่จะให้ผู้ตามได้ยอมรับหรือเต็มใจที่จะปฏิบัติตามความประสงค์ของผู้นำด้วย

สตอกคิลล์ (ติน ปรัชญพฤทธิ. 2533 : 671 ; อ้างอิงจาก Stogdill. 1974 : 24) ได้รวบรวมความหมายภาวะผู้นำไว้ 11 แห่ง คือ

1. ภาวะผู้นำ ในฐานะที่เป็นการเน้นถึงกระบวนการของกลุ่ม เช่น นักวิชาการบางคนมองว่าภาวะผู้นำ คือ ความเด่นหรือความมีอำนาจของบุคคลคนหนึ่งหรือสองสามคนเหนือบุคคลอื่น ๆ ภายในกลุ่ม ในกระบวนการของการควบคุมปรากฏการณ์ต่างๆ ทางสังคม
2. ภาวะผู้นำในฐานะที่เป็นบุคลิกภาพและผลของบุคลิกภาพนั้น ๆ เช่น การที่คนหนึ่งมีบุคลิกภาพ (Personality) อัตลักษณ์ (Character) และคุณลักษณะ (Trait) ที่พึงประสงค์มากกว่าคนอื่น ๆ
3. ภาวะผู้นำ ในฐานะที่เป็นศิลปะของการโน้มน้าวจิตใจผู้อื่นให้คล้อยตามความประสงค์ของตน ได้แก่ ความสามารถของผู้นำที่จะทำให้ผู้ตามตระหนักถึงความประสงค์ของตน ตลอดจนทำให้ผู้ตามเชื่อฟัง เคารพนับถือ มีความจงรักภักดีและให้ความร่วมมือ
4. ภาวะผู้นำ ในฐานะที่เป็นการใช้อิทธิพล หมายถึง การใช้อิทธิพลเพื่อเปลี่ยนแปลงความประพฤติของผู้อื่น
5. ภาวะผู้นำ ในฐานะที่เป็นการกระทำหรือพฤติกรรม เช่น การกระทำหรือพฤติกรรม

ของผู้นำที่ทำให้คนอื่น ๆ กระทำการหรือสนองตอบต่อการกระทำหรือพฤติกรรมของตนไปในทิศทางที่ทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมกัน

6. ภาวะผู้นำ ในฐานะที่เป็นรูปแบบของการชักชวนหรือเกลี้ยกล่อม หมายถึง การจัดการเกี่ยวกับคนด้วยวิธีชักชวน และตั้งใจมากกว่าที่จะเป็นการอำนวยความสะดวกหรือส่อไปในทางที่จะใช้การบังคับข่มขู่

7. ภาวะผู้นำ ในฐานะที่เป็นความสัมพันธ์ด้านอำนาจ หมายถึง ความสัมพันธ์ทางด้านอำนาจที่สมาชิกในกลุ่มมีอยู่แตกต่างกัน

8. ภาวะผู้นำ ในฐานะที่เป็นเครื่องมือในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หมายถึง พลังพลศาสตร์ (Dynamic Force) ซึ่งกระตุ้น จูงใจ และประสานงานของการจัดระเบียบการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย

9. ภาวะผู้นำ ในฐานะที่เป็นผลของปฏิกิริยาโต้ตอบ หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลซึ่งบุคคลอื่น ๆ ยอมคล้อยตามความประสงค์ของผู้นำ เพราะบุคคลเหล่านั้นประสงค์ที่จะกระทำเช่นนั้นด้วยความสมัครใจ มิใช่ถูกบังคับให้กระทำ

10. ภาวะผู้นำ ในฐานะที่เป็นบทบาทที่แตกต่างกัน หมายถึง ผลของปฏิกิริยาโต้ตอบระหว่างบุคคลที่มีบทบาทที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมในปฏิกิริยาโต้ตอบดังกล่าวนี้มีทั้งบุคคลที่มีบทบาทสูงกว่า (ผู้นำ) และบทบาทที่ต่ำกว่า (ผู้ตาม)

11. ภาวะผู้นำ ในฐานะที่เป็นความคิดริเริ่มในการทำงาน หมายถึง การริเริ่มและบำรุงรักษาเกี่ยวกับโครงสร้างของความคาดหวัง และปฏิกิริยาโต้ตอบระหว่างกัน

จะเห็นได้ว่าผู้นำจะมีภาวะความเป็นผู้นำที่แตกต่างกัน แต่จะเป็นบุคคลที่มีอิทธิพลสามารถชักจูงให้คนปฏิบัติภารกิจให้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ผู้นำจะมีอิทธิพลควบคุมพฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มให้ปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายขององค์การ การใช้อิทธิพลหรืออำนาจหน้าที่ในการติดต่อสัมพันธ์กับผู้ใต้บังคับบัญชา หรือผู้อื่นในสถานการณ์ต่างๆ ให้เป็นไปตามความประสงค์ของตนและเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวมถือเป็นภาวะของผู้นำทั้งสิ้น

ความสำคัญของผู้นำ

การบริหารงานให้ประสบผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น ขึ้นอยู่กับผู้บังคับบัญชาเป็นสำคัญ เพราะผู้บังคับบัญชาหรือผู้นำนั้น ถือได้ว่าเป็นหลักชัยของหน่วยงาน ผู้ที่จะเป็นหัวหน้าขององค์การและบุคคลภายในองค์การได้ จะต้องมีความสามารถในการเปลี่ยนแปลงและริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งแปลกใหม่ให้เกิดขึ้น รวมทั้งสามารถเข้าใจได้เป็นอย่างดีว่าอะไรคือสิ่งที่องค์การจำเป็นต้องมีและต้องทำเพื่อดำรงรักษาองค์การไว้และสามารถเผชิญหน้ากับความจริง

ของโลกยุคสมัยใหม่ที่มีมักจะเกิดเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จากปัจจัยสิ่งแวดล้อม ทั้งจากภายในและภายนอกองค์กร (วรนาถ แสงมณี. 2538 : 20)

ผู้นำมีบทบาทสำคัญในการบริหารงาน นำองค์การให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่งผลงานขององค์การที่ปรากฏออกมาจะเป็นเครื่องแสดงให้เห็นว่า ผู้นำในองค์การนั้นมีพฤติกรรมเป็นอย่างไร ดังที่ ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์ (2530 : 5) ให้ความเห็นว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่า ผู้นำมีคุณสมบัติและภาวะผู้นำ มีความสามารถและมีลักษณะผู้นำเหมาะสมเพียงใด ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจนนก็คือ ในกรณีที่ผู้นำ จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงองค์การเพื่อให้ทันกับสถานการณ์ในโลกปัจจุบัน ผู้นำขององค์การจะต้องทำการรณรงค์ติดต่อสื่อสารกับผู้ใต้บังคับบัญชาให้เข้าใจ และรับทราบวิถีทางและนโยบาย ตลอดจนความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้เพื่อกระตุ้นและเสริมสร้างความร่วมมือในการปฏิบัติงานของบุคคลภายในองค์การให้มีประสิทธิภาพดังนั้น ผู้นำจึงต้องมีความสามารถในการจูงใจคนให้ทำงาน อาจกล่าวได้ว่าผู้นำเป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญที่สุดขององค์การ ถ้าองค์การใดได้ผู้นำที่มีคุณภาพมาทำหน้าที่เป็นผู้บริหารองค์การนั้นก็ย่อมมีความเจริญรุ่งเรืองก้าวหน้า

บทบาทของผู้นำ

การกำหนดบทบาทที่เหมาะสมของผู้นำในองค์กรต่าง ๆ จะเป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกบุคคลให้เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ผู้นำที่มีประสิทธิภาพ บทบาทผู้นำจึงมีอิทธิพลในการควบคุมพฤติกรรมของตนเองและผู้ใต้บังคับบัญชา ทั้งนี้พฤติกรรมของผู้นำจะมีอิทธิพลเหนือทัศนคติและพฤติกรรมการทำงาน มากกว่าที่ลูกน้องจะกระทำในทางกลับกัน (ธงชัย สันติวงษ์. 2535 : 205-206) ดังที่ กวี วงศ์พุ่ม (2536 : 34) ให้ความเห็นว่า ผู้นำควรมีหน้าที่นำการจูงใจทุกชนิดมาจูงใจเพื่อนร่วมงาน ลูกน้องและบุคคลที่เกี่ยวข้องให้ร่วมมือปฏิบัติงานด้วยความเต็มใจเพื่องานจะได้สำเร็จตามเป้าหมาย โดยที่ผู้นำต้องพยายามหาหนทางบริหารกลุ่ม เพื่อทำให้การทำงานกับกลุ่มสามารถตอบสนองความพอใจให้กับสมาชิก ควบคู่กับความสามารถในการสนับสนุนผลการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น (ธงชัย สันติวงษ์. 2535 : 218) นอกจากนั้น ผู้นำกลุ่มยังต้องเป็นคนคอยชักจูง ดูแลให้กลุ่มกระทำในสิ่งที่มีประโยชน์ต่อกลุ่มหรือต่อส่วนรวม เพื่อหาหนทางแก้ไขความไม่พอใจของคนในกลุ่มให้ลดน้อยลงที่สุด (กวี วงศ์พุ่ม. 2536 : 148)

เครซ, คลัชฟิลด์ และบัลลาเช (Krec, Crutchfield and Ballachey) ได้สรุปบทบาทหน้าที่ของผู้นำไว้ 14 ประการ คือ (ประดิษฐ์ คุณรัตน์. 2539 : 87 ; อ้างอิงจาก สุนทร ศรีรักษา และคณะ)

1. ผู้นำในฐานะนักบริหาร ทำหน้าที่ประสานงานและควบคุมนโยบายภายในกลุ่มต่างๆ ขององค์กรให้ทำไปตามหน้าที่นั้น ๆ
2. ผู้นำในฐานะนักวางแผน มีบทบาทด้านวางแผนและตัดสินใจ กำหนดทางเลือก

ของกลุ่ม

3. ผู้นำในฐานะผู้กำหนดนโยบาย มีหน้าที่รับทราบนโยบายจากเบื้องบน และข้อเสนอจากเบื้องล่างแล้วนำมากำหนดนโยบายและจุดหมายปลายทางของกลุ่ม

4. ผู้นำในฐานะผู้ชำนาญการ โดยทั่วไปมีหน้าที่คอยแก้ปัญหาหรือเป็นที่ปรึกษาของผู้ใต้บังคับบัญชา

5. ผู้นำในฐานะตัวแทนกลุ่มเพื่อติดต่อกับภายนอก ทำหน้าที่คล้ายประชาสัมพันธ์ให้กับกลุ่มในด้านการติดต่อต่าง ๆ กับภายนอก

6. ผู้นำในฐานะผู้ควบคุมความสัมพันธ์ภายใน คอยสังเกตรายละเอียด ความสัมพันธ์ของสมาชิกภายในกลุ่ม และปัญหาให้สมาชิกภายในกลุ่ม

7. ผู้นำในฐานะผู้ให้ทุนให้โทษ เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการให้ทุนให้โทษของสมาชิกภายในกลุ่ม

8. ผู้นำในฐานะผู้ไกล่เกลี่ย มีหน้าที่ไกล่เกลี่ยกรณีพิพาทและสร้างความเข้าใจอันดีให้แก่สมาชิกภายในกลุ่ม

9. ผู้นำในฐานะเป็นบุคคลตัวอย่าง ต้องทำตนเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ผู้นำในฐานะเป็นสัญลักษณ์ของกลุ่ม ควรเป็นที่ยกย่องจากบุคคลภายในกลุ่ม

10. ผู้นำในฐานะตัวแทนรับผิดชอบ ต้องรับผิดชอบในเรื่องที่กลุ่มตัดสินใจกระทำลงไป ในนามกลุ่ม

11. ผู้นำในฐานะผู้มีอุดมคติ ต้องยึดมั่นแสดงออกถึงความเป็นผู้ที่มีอุดมคติของกลุ่ม

12. ผู้นำในฐานะบิดาผู้กรุณา ต้องวางตัวเป็นผู้ใหญ่ จะลงโทษหรือว่าใครต้องกระทำ เพราะหวังดีต่อบุคคลนั้นหรือกลุ่มนั้นโดยเป็นที่ยอมรับกันภายในกลุ่ม

13. ผู้นำในฐานะผู้รับผิดชอบแทน เมื่อมีการกระทำผิดพลาดลงไปในเรื่องเกี่ยวกับกิจกรรมของกลุ่ม และต้องหาตัวผู้กระทำผิดในเรื่องนั้น ๆ

วรนาถ แสงมณี (2538 : 21 - 22) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้นำไว้ว่า ผู้นำที่มีประสิทธิภาพต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถดำเนินการในด้านต่อไปนี้ได้อย่างดี ได้แก่

(1) สามารถกระตุ้นและเสริมสร้างความคาดหวังหรือความต้องการในผลตอบแทนอันเกิดจากความสำเร็จใดก็ตามของผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งผู้นำมีอำนาจหรืออิทธิพลในการควบคุมให้แข็งแกร่งขึ้น

(2) ต้องให้ผู้ใต้บังคับบัญชามั่นใจได้ว่าหากพวกเขาปฏิบัติงานนั้นแล้ว ย่อมจะต้องได้รับรางวัลตอบแทนตามที่พวกเขาคาดหวังไว้ นั่นคือโยงการปฏิบัติงานให้เข้ากันกับการคาดหวังในผลตอบแทนที่จะได้รับ

(3) ดูแล แนะนำ และสั่งการผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างใกล้ชิดตลอดเวลา ในขณะที่ผู้ใต้บังคับบัญชากำลังปฏิบัติงานนั้นอยู่

(4) ช่วยเหลือและเอาใจใส่ผู้ใต้บังคับบัญชาให้มีความเข้าใจถึงปัญหาหรือปัจจัยต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นและมีผลกระทบต่อการคาดหวังให้ชัดเจน

(5) ต้องมั่นใจได้ว่าทรัพยากรที่จำเป็น เช่น ความชำนาญงาน เครื่องมือ การฝึกอบรม สำหรับเอื้ออำนวยต่อความสำเร็จในการปฏิบัติงานนั้นได้ มีมากเพียงพอและพร้อมที่จะสามารถนำมาใช้ได้

(6) พัฒนาและนำเสนอปัจจัยหรือผลก่อดัน สิ่งจูงใจ ทั้งจากภายในและภายนอกของตัวผู้ใต้บังคับบัญชา

ธงชัย สันติวงษ์ และชัยยศ สันติวงษ์ (2535 : 108) ได้จำแนกบทบาทของผู้นำกลุ่มเป็น 2 บทบาท คือ

1. บทบาทของผู้นำกลุ่มในเรื่องงาน เป็นสิ่งที่ถูกกำหนดขึ้นโดยองค์การ ซึ่งจะต้องนำกลุ่มให้ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเป้าหมายที่องค์การหรือกลุ่มกำหนดไว้

2. บทบาทของผู้นำกลุ่มในเรื่องการมีสัมพันธไมตรี ซึ่งมีความสำคัญมาก เพราะสามารถแก้ไขข้อขัดแย้งการแตกแยกของกลุ่ม ทำให้กลุ่มมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน

มินท์เบิร์ก (Mintzberg. 1989 : 3-14) ได้ทำการสังเกตจากการปฏิบัติงานจริงของผู้บริหารและสรุปว่า ผู้บริหารมีบทบาทสำคัญ 3 ประการ คือ

1. บทบาทระหว่างบุคคล ได้แก่ การเป็นหัวหน้า ผู้นำและผู้ประสาน
2. บทบาทด้านข่าวสาร ได้แก่ การเป็นแหล่งข่าวสาร การเผยแพร่ข่าวสาร และเป็นโฆษก
3. บทบาทในการตัดสินใจ ได้แก่ เป็นเจ้าของกิจการ การเป็นผู้ยับยั้งการตัดสินใจใช้ทรัพยากร เป็นผู้จัดสรรและเป็นผู้เจรจาในการตัดสินใจ

จึงอาจสรุปได้ว่าบทบาทที่สำคัญของผู้นำก็คือ แนวทางที่นำไปสู่การปฏิบัติงานและการให้รางวัลเพื่อให้การปฏิบัติงานชัดเจนจนเห็นเป็นรูปธรรมแก่ผู้ใต้บังคับบัญชา

องค์ประกอบของการเป็นผู้นำที่ดี

ผู้นำที่ดีต้องเป็นนักบริหารที่ดี มีอุดมคติ รู้จักวางนโยบาย วางแผน เป็นตัวแทนติดต่อสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น เป็นผู้ตัดสินใจที่ดีและรู้จักรับผิดชอบเมื่อทำผิดพลาด รวมทั้งเป็นแบบอย่างที่ดี ดังที่ สด็อกดิลล์ (จอร์จ บัญชู. 2531 : 292 ; อ้างอิงจาก Koontz and Weihrich. 1980 : 665) ศึกษาพบว่า คุณลักษณะพิเศษที่ผู้บริหารหรือผู้เป็นหัวหน้าควรมี คือ มีเชาว์ปัญญาสูง มีความรู้ดี วางตัวเป็นที่พึ่งพิงแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาได้ มีความรับผิดชอบ ให้โอกาสผู้ที่ปฏิบัติงาน

มีส่วนร่วมทางสังคม มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมมั่นคง

คุนส์ และดอนเนล (Koontz and Donnel. 1976 : 822) ได้ให้ข้อเสนอว่า การเป็นผู้นำที่ดีนั้นอย่างน้อยที่สุดจะต้องมีองค์ประกอบอันเป็นสิ่งที่ผู้นำจะต้องสร้างความเข้าใจและเรียนรู้ที่สำคัญ ๆ อยู่ 3 ประการคือ

1. ความสามารถในการเข้าใจถึงสภาพและความแตกต่างของมนุษย์ มนุษย์แต่ละคนย่อมมีสภาพและความแตกต่างกันทั้งทางด้านบุคลิกภาพ สติปัญญา ฐานะความเป็นอยู่ ฯลฯ ซึ่งความแตกต่างดังกล่าว เกิดจากสาเหตุมากมายหลายประการ โดยปกติแล้วความต้องการและความพึงพอใจของมนุษย์จะมีความสัมพันธ์กับสภาพและความเป็นอยู่ของบุคคลนั้น ฉะนั้นจึงเป็นหน้าที่อันสำคัญของผู้นำที่จะต้องพยายามสนองตอบความต้องการหรือความพึงพอใจขั้นต่ำสุดของบุคคลเหล่านั้นให้ได้ ทั้งนี้เพื่อให้การอยู่ร่วมกันเป็นไปด้วยความสงบสุข และมีการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ความสามารถในการชักจูงและให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน หมายถึง การกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานได้ใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ อย่างไรก็ตามการให้กำลังใจของผู้ร่วมงานจะดีได้นั้น นอกจากจะขึ้นอยู่กับชักจูงของหัวหน้าหรือผู้นำแล้ว ยังต้องขึ้นอยู่กับประพจน์ตัวของหัวหน้าหรือผู้นำด้วย ความซื่อสัตย์ ความขยันหมั่นเพียรของผู้นำ ย่อมทำให้ผู้ร่วมงานมีความเชื่อถือ และปฏิบัติตาม

3. ความสามารถในการแสดงพฤติกรรมการบริหาร หมายถึง ลักษณะการบริหารงานในรูปแบบต่าง ๆ ที่ผู้นำจะต้องใช้ให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ เวลา และสภาพของบุคคลในหน่วยงาน การมีพฤติกรรมบริหารงานที่เหมาะสม ย่อมเร่งรัดการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา และทำให้บรรยากาศของการทำงานเป็นไปในลักษณะที่ดี

สุพัตรา สุภาพ (2536 : 51-52) กล่าวถึงบุคคลที่จะเป็นผู้นำว่า ต้องมีลักษณะดังนี้ คือ

1. มีความเชื่อมั่นในตัวเอง
2. สามารถเข้าสังคมกับคนอื่นได้
3. มีความสามารถในการประนีประนอม ประสานประโยชน์
4. รู้จักผู้ร่วมงานอย่างดีในทุกแง่ทุกมุม รู้ขีดความสามารถและขีดจำกัด เพื่อจะได้แบ่งงานแก่ผู้ใต้บังคับบัญชาตามความสามารถอย่างเหมาะสม และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. มีศิลปะในการบังคับบัญชา รู้จักผ่อนหนักผ่อนเบา ห้ามในสิ่งที่ควรห้าม ปลอ่ยในสิ่งที่ควรปลอ่ย และมีความเด็ดขาดหากผู้กระทำผิด ผิดระเบียบแบบแผนจนก่อให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวม
6. ตัดสินใจได้ และกล้าที่จะตัดสินใจ เมื่อได้พิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ ผู้นำที่

ไม่ยอมตัดสินใจ ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจะขาดความเชื่อถือ

7. รู้จักเสียสละความพอใจของตนเพื่อส่วนรวม

8. รู้จักเลือกคนดีมาใช้

นันทนา ธรรมบุศย์ (2538 : 24-25) กล่าวถึงลักษณะผู้นำยุคใหม่ว่า ผู้นำขององค์การในยุคปัจจุบันต้องพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้า และทันต่อความเปลี่ยนแปลงของโลก และให้ความเห็นว่าผู้นำยุคใหม่ควรมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีความรอบรู้ มีความสามารถ และมีประสบการณ์ที่สอดคล้องเหมาะสมกับลักษณะขององค์การ

2. เป็นผู้ที่มองการณ์ไกลสามารถคาดการณ์ ปัญหา หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง อย่างเป็นระบบ และหาทางป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์นั้น ๆ อีก ผู้นำที่มองการณ์ไกลจะต้องมีลักษณะ ดังนี้คือ

2.1 สื่อสารในสิ่งที่คาดการณ์ไว้ให้ผู้อื่นเกิดความเข้าใจได้

2.2 คาดการณ์ได้ถูกต้องแม่นยำ

2.3 สามารถวางแผนจากปัจจุบันต่อไปถึงอนาคต

2.4 เห็นช่องว่างหรือโอกาสที่จะประสบความสำเร็จ

3. มีความรับผิดชอบ คำว่า รับผิดชอบในที่นี้หมายถึง รู้จักหน้าที่ของตนเอง หน้าที่ที่มีต่อองค์การ ต่องาน ต่อผู้ร่วมงาน และตระหนักในความรับผิดชอบต่อตน

4. มีความกระตือรือร้น มุ่งมั่นเอาจริงเอาจังในการทำงาน

5. กล้าคิด กล้าตัดสินใจและกล้าเสี่ยง เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามที่มุ่งหวัง

6. มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความอ่อนน้อม สุภาพนุ่มนวล ปรับตัวเข้ากับคนได้ง่าย สามารถโน้มน้าวจิตใจให้คนทำงานร่วมกันในลักษณะที่ก่อให้เกิดความสามัคคีและประสานงานเป็นอย่างดี

7. มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักพัฒนาและหาแนวคิดใหม่ๆ เพื่อปรับปรุงหน่วยงานให้มีความเจริญก้าวหน้าขึ้น

8. มีทักษะของความเป็นผู้นำ 3 ระดับ ได้แก่

8.1 ความเป็นผู้นำระดับโลก (Metaleadership) หมายถึงการเป็นผู้มีสายตายาวไกล (Foresight) สามารถมองเห็นแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และแรงผลักดันทางเทคโนโลยีได้ทะลุปรุโปร่ง (Insight)

8.2 ความเป็นผู้นำระดับมหภาค (Macroleadership) หมายถึง ความสามารถในการมองสิ่งต่าง ๆ ในภาพที่กว้างหรือมีวิสัยทัศน์ (Vision) และรู้จักใช้กลยุทธ์ (Strategy) ต่างๆ ในการบริหารงาน

8.3 ความเป็นผู้นำในระดับจุลภาค (Microleadership) หมายถึง ความสามารถในการรอบรู้สิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับองค์การ เช่น ระบบการบริหารงาน นิสัยใจคอ และความสามารถของลูกน้อง ฯลฯ ผู้นำในระดับจุลภาคจึงต้องมีทักษะที่จำเป็นอีก 2 ประการ คือ สามารถสร้างความไว้วางใจ (Trust) และจัดหาเครื่องมือ เครื่องใช้ (Tools) ที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้แก่ลูกน้อง

9. มีคุณธรรม รู้ว่าสิ่งใดควรทำ และสิ่งใดไม่ควรทำ

สต็อกดิลล์ (สมยศ นาวิกการ. 2540 : 162-164 ; อ้างอิงจาก Stogdill) ได้ศึกษาคุณลักษณะความเป็นผู้นำ และจำแนกคุณลักษณะของผู้นำออกเป็น 6 ประเภท คือ

1. คุณลักษณะทางร่างกาย เช่น อายุ ส่วนสูง รูปร่าง และน้ำหนัก เป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับความเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ
2. ภูมิหลังทางสังคม เช่น การศึกษา สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจ ความคล่องตัว ผลจากการศึกษาสรุปได้ว่า สถานภาพทางสังคมและเศรษฐกิจที่สูง จะเป็นข้อได้เปรียบต่อการบรรลุสถานภาพของความเป็นผู้นำ
3. สถิติปัญญา การศึกษาหลายอย่างที่ตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างสถิติปัญญาและสถานภาพของความเป็นผู้นำ ได้ชี้ให้เห็นว่าผู้นำจะมีคุณลักษณะต่อไปนี้คือ มีดุลยพินิจ มีความเด็ดขาด มีความรู้ที่เหนือกว่า และคำพูดที่คล่องแคล่ว
4. บุคลิกภาพ ผู้นำที่มีประสิทธิภาพจะมีคุณลักษณะทางบุคลิกภาพ เช่น ความตื่นตัว กระตือรือร้น เอาใจจริงเอาใจในการทำงาน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความซื่อสัตย์ตั้งใจทำงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
5. คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน ผู้นำจะต้องมีความต้องการความสำเร็จและมีความรับผิดชอบสูง มีความคิดริเริ่มและการมุ่งมั่นสูง
6. คุณลักษณะทางสังคม ผู้นำจะเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมที่กระตือรือร้นภายใต้กิจกรรมที่หลากหลาย มีการเกี่ยวพันระหว่างกันกับบุคคลจำนวนมาก และมีการร่วมมือกับบุคคลอื่น ทักษะทางความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลเหล่านี้จะถูกให้คุณค่าโดยกลุ่มที่มีส่วนช่วยต่อการสร้างความสามัคคี ความไว้วางใจและความยึดเหนี่ยวของกลุ่ม

นอกจากความสามารถในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวแล้ว คุณลักษณะสำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้นำควรจะต้องตระหนัก และฝึกฝนให้มีขึ้นก็คือความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลทั่วไปทั้งทางด้านการพูดจา หรือการเขียน ไม่ว่าจะเป็นผู้ใต้บังคับบัญชาหรือเพื่อนร่วมงานในระดับเดียวกันก็ตาม ความถูกต้องในการติดต่อสื่อสารหรือการส่งผ่านข้อความหรือข้อมูล นับได้ว่ามีความเกี่ยวข้องอย่างยิ่งกับการปฏิบัติงาน เพราะการทำตัวเองให้เป็นบุคคลที่ยากลำบาก

ในการติดต่อสื่อสารและทำความเข้าใจ รวมทั้งการหลีกเลี่ยงโอกาสที่จะเปิดเผยหรือแถลงข้อเท็จจริงต่าง ๆ เพื่อทำความเข้าใจในที่สาธารณะหรือบุคคลต่อบุคคลก็ตาม เหล่านี้ล้วนแต่ก่อให้เกิดอุปสรรคในการขอความร่วมมือร่วมใจ หรือความเข้าใจจากผู้ร่วมงานทั้งภายในและภายนอกองค์การ (วรนาถ แสงมณี. 2538 : 25)

จะเห็นได้ว่า การเป็นผู้นำขององค์การหรือชุมชน ต้องมีคุณสมบัติของผู้นำหลายประการ ในการดำเนินงานหรือสร้างบรรยากาศการทำงานภายในองค์การที่ดี ระหว่างผู้นำหรือหัวหน้ากับผู้ร่วมงานให้ดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้นำที่ดีในยุคสังคมสารสนเทศจึงควรเป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถ กระตือรือร้น มีความรับผิดชอบ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความเป็นผู้นำ มีความทันสมัย ใจกว้าง ยอมรับความเปลี่ยนแปลง และสามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม

รูปแบบและพฤติกรรมของผู้นำ

พฤติกรรมของผู้นำจะเป็นปัจจัยสาเหตุที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมในการทำงานและต่อความพอใจของลูกน้อง และทำนองเดียวกันก็มีข้อสรุปอีกด้วยว่า ในสถานการณ์แวดล้อมบางอย่าง แบบของผู้นำที่แสดงออกมานั้นอาจเป็นผลสืบเนื่องมาจากพฤติกรรมของลูกน้องที่แสดงออกมาแล้วนั่นเอง (ธงชัย สันติวงษ์. 2535 : 205)

ในการจำแนกประเภทของผู้นำ นักวิชาการในสาขาวิชาที่ต่างกันมีความเห็นในการแบ่งประเภทของผู้นำแตกต่างกันไป เช่น นักจิตวิทยาสังคมเชื่อว่า โครงสร้างของสังคมเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการกำหนดลักษณะของผู้นำ ส่วนนักสังคมวิทยามีความเห็นว่าลักษณะของผู้นำจะเป็นแบบใดนั้นย่อมขึ้นอยู่กับสภาวะการณ์ของสังคม อย่างไรก็ตาม สมพงษ์ เกษมสิน (2523 : 330) ได้จำแนกประเภทของผู้นำออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. ผู้นำประเภทนิเสธ (Negative Leadership) หมายถึง ผู้นำที่ใช้วิธีการบริหารไปในทางที่ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานเกิดความเกรงกลัว จำเป็นต้องปฏิบัติตามแนวทางที่ผู้นำต้องการ โดยการอาศัยอำนาจหน้าที่เป็นเครื่องมือ ผู้นำประเภทนี้จัดได้ว่าลักษณะเป็นเผด็จการหรือรวมอำนาจมากที่สุด

2. ผู้นำประเภทปฏิฐาน (Positive Leadership) หมายถึง ผู้นำที่ใช้วิธีการบริหารไปในทางที่ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น และสามารถจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาหรือผู้ร่วมงานเห็นคล้อยตามแนวทางปฏิบัติงานของผู้นำ และเกิดความรู้สึกว่าเป็นแนวทางปฏิบัติงานที่ชอบด้วยเหตุผล ผู้นำประเภทนี้มีลักษณะเป็นประชาธิปไตย ให้เสรีภาพแก่ผู้ใต้บังคับ

บัญชาในการแสดงความคิดเห็น ยอมรับฟังแนวความคิดของผู้ใต้บังคับบัญชาและยินดีเสมอที่จะนำเอาข้อมูลเหล่านั้นมาใช้ในการตัดสินใจ การใช้อำนาจของผู้นำประเภทปฏิฐานเป็นไปในลักษณะที่มุ่งก่อให้เกิดความเลื่อมใสและศรัทธาในการปฏิบัติงาน โดยอาศัยอำนาจบาบริเป็นเครื่องมือมากกว่าการใช้อำนาจหน้าที่

กวี วงศ์พุม (2539 : 35) แบ่งประเภทของผู้นำตามลักษณะการใช้อำนาจหน้าที่ บริหารงานของผู้นำต่อผู้ร่วมงานออกเป็น 3 แบบ คือ

1 ผู้นำแบบเผด็จการหรือผู้นำแบบอัตตานิยม (Autocratic) เป็นผู้นำที่มีความเด็ดขาด ถือเรื่องระเบียบวินัย กฎเกณฑ์ หรือข้อบังคับ เป็นหลักในการดำเนินงาน การตัดสินใจต่าง ๆ ขึ้นอยู่กับผู้นำแต่เพียงผู้เดียว

2 ผู้นำแบบประชาธิปไตย (Democratic) เป็นผู้นำที่ยอมรับความคิดเห็นของบุคคลอื่น สามารถตัดสินใจในทุกสถานการณ์ด้วยการใช้ความรู้ ประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีอยู่โดยรอบคอบ

3 ผู้นำแบบตามสบาย (Laissez-faire) เป็นผู้นำที่ไปเรื่อย ๆ มีความอ่อนไหวไปตามสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ซึ่งผู้นำประเภทนี้จะเป็นผู้นำที่เป็นที่รักของหน่วยงาน

ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคนอื่น ๆ (2539 : 398 - 399) แบ่งประเภทของผู้นำเป็นประเภทใหญ่ ๆ 2 ประเภทดังนี้คือ

1. ผู้นำแบบเผด็จการ (Autocratic Leadership) เป็นผู้นำที่นิยมการใช้อำนาจการตัดสินใจด้วยตนเองแต่เพียงผู้เดียวโดยไม่เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสดงความคิดเห็น ลักษณะของผู้นำประเภทนี้โดยทั่วไปเรียกว่า “หัวหน้า”

2. ผู้นำแบบประชาธิปไตย (Democratic Leadership) เป็นผู้นำที่เปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชาแสดงความคิดเห็นในการปฏิบัติงานและแก้ปัญหาอย่างมีอิสระ ยอมรับแนวความคิดเห็นของสมาชิกทุกคนในกลุ่ม นิยมใช้วิธีการตั้งคณะกรรมการเพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับงาน บุคลิกภาพของผู้นำประเภทนี้เป็นไปในลักษณะใจกว้าง รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีสัมพันธภาพที่ดีในการทำงาน ผู้ใต้บังคับบัญชาให้ความนิยมยกย่องเกรงใจและเกรงกลัว จึงเรียกบุคคลที่มีลักษณะเช่นนี้ว่า ผู้นำแบบเสรีนิยม (Free-rein Leadership) เป็นผู้นำที่ปล่อยให้ผู้ใต้บังคับบัญชามีอิสระเต็มที่

ผู้นำเป็นบุคคลที่ให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชา ให้สามารถทำงานได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งทฤษฎีวิถีทางเพื่อไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้ (The Parth Goal Theory of Leadership) ได้กำหนดรูปแบบของผู้นำไว้ 4 รูปแบบ คือ (วรรณารถ แสงมณี. 2538 : 22-23)

1. ความเป็นผู้นำแบบสั่งการ (Leader Directiveness) ผู้นำประเภทนี้มักอนุญาตให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับทราบอย่างชัดเจนและแน่นอนลงไปว่าอะไรคือสิ่งที่พวกเขาต้องการให้

ผู้ใต้บังคับบัญชาทำให้เกิดผลสำเร็จ ตลอดจนแนะนำหรือจัดหาแนวทางให้ด้วยว่าควรจะต้องทำอย่างไร นอกจากนั้น ผู้นำประเภทนี้ยังมีนิสัยชอบกำหนดระยะเวลาที่งานจะต้องเสร็จ และผลงานนั้นต้องเป็นไปตามที่ตนเองต้องการ ทั้งนี้โดยมีความเชื่อว่าจะสามารถรักษามาตรฐานของการปฏิบัติงานไว้ได้ตามที่กำหนดไว้

2. ความเป็นผู้นำแบบให้การสนับสนุน (Leader Supportiveness) ผู้นำประเภทนี้จะแสดงความมีมิตรภาพและเอาใจใส่ดูแล รวมทั้งความเป็นอยู่ที่ดี หมั่นศึกษาถึงความต้องการของผู้ใต้บังคับบัญชาอยู่เสมอ นอกจากนี้มักทำสิ่งเล็กๆ น้อยๆ ใดๆ เพื่อจะทำให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดความรู้สึกพึงพอใจในการทำงาน โดยผู้นำจะพยายามปฏิบัติต่อผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียมกัน และผู้ใต้บังคับบัญชาเองก็มีความรู้สึกได้ถึงความเป็นมิตร และสามารถเข้าถึงความเป็นกันเองได้กับหัวหน้าของตนโดยไม่รู้สึกลำบากใจ

3. ความเป็นผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงานเป็นสำคัญ (Leader Achievement Orientedness) ผู้นำประเภทนี้ชอบตั้งวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายที่ท้าทาย และคาดหวังให้ผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติงานโดยใช้ความสามารถสูงสุดเพื่อให้งานสำเร็จ นอกจากนี้ผู้นำก็จะแสดงออกถึงความเชื่อมั่นอย่างสูงที่ตนมีต่อผู้ใต้บังคับบัญชาในขณะเดียวกันกับที่แสดงออกอยู่เสมอว่า ตนเองยังคงมุ่งเน้นให้การปฏิบัติงานต้องเป็นไปอย่างดีเยี่ยมในทุก ๆ งานที่ผู้ใต้บังคับบัญชากระทำอยู่

4. ความเป็นผู้นำแบบเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วม (Leader Participativeness) ผู้นำประเภทนี้ชอบปรึกษางานร่วมกับผู้ใต้บังคับบัญชาเสมอ โดยเป็นฝ่ายเชื้อเชิญผู้ใต้บังคับบัญชาให้เสนอคำแนะนำและแนวความคิดออกมาในขณะเดียวกัน หลังจากนั้นผู้นำประเภทนี้จะนำเอาแนวความคิดเหล่านั้นมาพิจารณาเพื่อประกอบการตัดสินใจในการทำงานอย่างจริงจัง รวมทั้งให้เกียรติและเห็นคุณค่าในแนวความคิดนั้นด้วยดี

จากการศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงานของผู้นำในองค์กร สามารถแบ่งรูปแบบของผู้นำอันเกิดจากลักษณะวิธีทำงาน โดยพิจารณาจากลักษณะการทำงานออกเป็น 4 แบบคือ (ประดิษฐ์ คุณรัตน์. 2539 : 86-89 ; อ้างอิงจาก สมัย รื่นสุข และคณะ)

1. ผู้นำแบบเจ้าระเบียบ (Regulative Leaders) คือผู้นำแบบที่ถือระเบียบแบบแผนเป็นหลัก ไม่ชอบเปลี่ยนแปลงคล้ายผู้นำแบบอัตโนมัติ การบังคับบัญชาเป็นแบบ"เจ้านาย-ลูกน้อง"
2. ผู้นำแบบบงการ (Directive Leaders) คล้ายผู้นำแบบอัตโนมัติ เป็นผู้นำแบบสั่งการ ไม่ยอมอธิบายหรือแนะนำลูกน้อง เป็นการแสดงในบรรยากาศที่เต็มไปด้วยความหวาดกลัว การติดต่อกับลูกน้องเป็นไปในรูปพิธีการ
3. ผู้นำแบบจูงใจ (Persuasive Leaders) นิยมให้ผู้ใต้บังคับบัญชาร่วมมือพิจารณา เพื่อการแสดงความคิดเห็น การทำงานมักเป็นไปในรูปกลุ่ม ความสำเร็จเป็นของส่วนรวม

4. ผู้นำแบบร่วมใจ (Participative Leaders) คล้ายผู้นำแบบจูงใจ แต่ในการทำงานมีทั้งคนที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ผู้นำแบบนี้ต้องชักจูงทุกคนให้มีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อหมู่คณะ ใช้วิธีร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติตามข้อตกลงที่กำหนดไว้

ฟลิชชีแมนและแฮริส (Muchinsky. 1987 : 502-503 ; อ้างอิงจาก Fleishman and Harris. 1962) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งคนและพฤติกรรมแบบมุ่งงานดังนี้

1. พฤติกรรมผู้นำแบบมุ่งคนหรือมุ่งมนุษยสัมพันธ์ (Consideration or Person-orientation) หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงถึงความเชื่อถือกันและกัน การยกย่องยอมรับกัน การให้ความอ่อนใจ ความสนิทสนมระหว่างผู้นำกับผู้ตามและพฤติกรรมอื่น ๆ ที่เน้นความห่วงใยต่อสมาชิกกลุ่มว่าได้รับการตอบสนองความต้องการหรือไม่ การให้มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของงาน การตัดสินใจ การใช้การสื่อสารสองทาง โดยสรุปคือ พฤติกรรมนี้มุ่งไปทางมนุษยสัมพันธ์

2. พฤติกรรมแบบมุ่งงาน หรือมุ่งริเริ่มโครงสร้างงาน (Initiating Structure or Task-orientation) หมายถึง พฤติกรรมซึ่งผู้นำจัดระเบียบงาน การสั่งงาน การคาดหมายว่าใครควรจะมีบทบาทการวางแผน การหาวิธีทำงานให้เป็นผลสำเร็จ โดยสรุปคือพฤติกรรมนี้มุ่งทำงานให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรหรือกลุ่มนั่นเอง

ฟิเดลอร์ (อาร์ เพชรผุด. 2530 : 113 ; อ้างอิงจาก Fiedler) ได้เสนอแบบผู้นำที่ส่งผลให้องค์การมีประสิทธิภาพไว้ 2 แบบ คือ

1. ผู้นำที่ใช้งานเป็นแรงจูงใจ (Task-motivated Leader) ผู้นำประเภทนี้มักมีลักษณะชอบสั่งและจะคำนึงถึงทัศนคติหรือความรู้สึกต่อผู้ใต้บังคับบัญชาเป็นอันดับรอง งานสำเร็จเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดความพึงพอใจ

2. ผู้นำที่ใช้ความสัมพันธ์เป็นแรงจูงใจ (Relationship Motivated Leader) จะคำนึงถึงความสัมพันธ์เป็นอันดับแรก และถือว่าความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลจะทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ จะสนับสนุนผู้ใต้บังคับบัญชาและสร้างสภาพแวดล้อมที่เป็นมิตร

จะเห็นได้ว่ารูปแบบและพฤติกรรมผู้นำเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมประสิทธิภาพขององค์การให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งผู้นำแต่ละแบบก็จะเหมาะสมกับแต่ละสถานการณ์ ดังนั้นรูปแบบและพฤติกรรมผู้นำจึงสามารถแบ่งได้เป็น 2 ชนิดใหญ่ ๆ คือ ชนิดที่มุ่งงาน และชนิดที่มุ่งคน

การพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีลักษณะผู้นำ

ปัจจัยที่จะช่วยในการพัฒนานิสิตนักศึกษา ให้มีความเป็นผู้นำที่ดีของสังคม รู้จักการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น การเข้าสังคม มีความรู้ในวัฒนธรรมประเพณีและค่านิยมเพื่อปฏิบัติตนในสังคมได้ถูกต้อง รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบ มีบุคลิกภาพเหมาะสม รับผิดชอบต่อหน้าที่และผู้อื่นที่ดีมีหลายประการ เช่น การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การบริหารงาน

สังคมได้ถูกต้อง รู้จักการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบ มีบุคลิกภาพเหมาะสม รับผิดชอบต่อความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีมีหลายประการ เช่น การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การบริหารงานของสถาบัน บรรยากาศของสถาบัน และการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา (สำเนาวิ ขจรศิลป์.

2525 : ก1-2) ปัจจัยเหล่านี้จะช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของนิสิตนักศึกษาทั้งด้านความรู้ ความสามารถ ความคิด อารมณ์ และความสัมพันธ์ทางสังคม ดังที่ซิคเคอริง (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา.

2537 : 10-11 ; อ้างอิงจาก Chickering. 1993) ได้กล่าวถึงการพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านบุคลิกภาพ อารมณ์ ความรับผิดชอบว่า กิจกรรมนิสิตนักศึกษาจะช่วยพัฒนานิสิตนักศึกษาได้โดยการทำงานร่วมกัน การจัดแข่งขันกีฬา การจัดโครงการพัฒนากีฬา และการมอบหมายให้จัดกิจกรรมตามโอกาสโดยผลัดกันเป็นผู้นำกิจกรรม จะช่วยพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มีความคล่องตัวขึ้น โดยมหาวิทยาลัยควรจัดสิ่งแวดลอมให้เหมาะสมแก่การพัฒนาความเป็นผู้นำ เช่น การผลัดเปลี่ยนกันเป็นหัวหน้าห้อง หัวหน้านักศึกษาหรือการทำงานกลุ่ม ควรจะให้ผู้ที่ไม่เคยเป็นผู้นำได้มีโอกาสแสดงความสามารถเป็นผู้นำบ้าง การเปิดโอกาสให้จัดกิจกรรมอย่างเต็มที่ภายใต้การแนะนำปรึกษาและชี้แนวทางที่เหมาะสมของผู้มีประสบการณ์ (วิจิตร สินสิริ. 2534 : 45)

ส่วนการส่งเสริมและพัฒนานิสิตนักศึกษาในด้านสังคม ให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นให้เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีนั้น การส่งเสริมนิสิตนักศึกษาให้ทำกิจกรรมในตำแหน่งผู้นำนิสิตนักศึกษาจะทำให้นิสิตนักศึกษาเกิดการเรียนรู้และเกิดประสบการณ์ตรงจากการทำงาน เพราะการทำงานในตำแหน่งผู้นำ ทำให้นักศึกษามีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน มีการติดต่อกับอาจารย์และบุคคลภายนอกมากขึ้น จึงเป็นการเพิ่มทักษะและประสบการณ์ทางด้านสังคมและการทำงานให้กับนิสิตนักศึกษา การทำงานและการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของสโมสรนิสิตนักศึกษาและองค์กรนิสิตนักศึกษาเป็นการฝึกผู้นำและผู้ตามที่ดี เป็นการสร้างภาวะผู้นำแก่นิสิตนักศึกษา ให้สามารถนำทักษะและประสบการณ์ออกไปปฏิบัติงานในโลกของความเป็นจริงได้เป็นอย่างดี (สำเนาวิ ขจรศิลป์. 2538 : 144-145) ดังที่พาณี ปรีชานนท์ และคณะ (มปป. : 193) ได้ศึกษาทัศนคติของนิสิตนักศึกษาที่เป็นผู้นำในการทำกิจกรรมต่องิจกรรมนิสิตนักศึกษาทั่วไป พบว่า นิสิตนักศึกษาที่เป็นผู้นำในการทำกิจกรรมซึ่งประกอบด้วยผู้ที่เคยหรือกำลังเป็นกรรมการของชมรม มีทัศนคติที่ดีต่องิจกรรมนิสิตนักศึกษาโดยเห็นว่า กิจกรรมนิสิตศึกษามีประโยชน์ในการสร้างความสามัคคี และช่วยพัฒนาบุคลิกภาพในด้านต่าง ๆ เช่น การสร้างความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี การสร้างทักษะในการเข้าสังคม และการเพิ่มทักษะในการแก้ปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับ เรสเคนส์ (Reskens. 1960 : 110-114) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเป็นผู้นำกิจกรรมนักศึกษาในขณะที่ศึกษาอยู่ในมหาวิทยาลัยว่ามีผลต่อการดำเนินชีวิตเมื่อออกจากมหาวิทยาลัยไปแล้วอย่างไร กลุ่มตัวอย่างคือผู้ที่จบจากคณะศิลปศาสตรมหาวิทาลัยแห่งรัฐไอโอวา ผลการศึกษาพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนมากให้ข้อสนับสนุนอย่างมั่นใจว่า คุณค่าของประสบการณ์ที่ได้จากกิจกรรมนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมีประโยชน์อย่างมากในการดำเนินชีวิต

เนื้อหากระบวนการวิชา ทั้งแบบมีหน่วยกิตและแบบไม่มีหน่วยกิตที่จะช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้มีโอกาสพัฒนาทักษะในการเป็นผู้นำ ดังนั้นการฝึกอบรมนิสิตนักศึกษาให้มีลักษณะผู้นำ และการส่งเสริม นิสิตนักศึกษาให้ทำกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในตำแหน่งผู้นำนิสิตนักศึกษา จะทำให้นิสิตนักศึกษา เกิดการเรียนรู้ทั้งด้านทฤษฎีและการปฏิบัติจากสภาพแวดล้อมที่เป็นจริง (สำเนา ขจรศิลป์. 2538 : 145) การเสริมสร้างคุณลักษณะผู้นำ อาจดำเนินการโดยการจัดหลักสูตรการฝึกอบรม เพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะความเป็นผู้นำ ไปพร้อมกับการดำเนินการจัดกิจกรรมตามปกติ ดังที่ เอกชัย เอื้อเพื่อ (2537 : บทคัดย่อ) ได้พัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ ด้านความเป็นผู้นำและด้านการทำงานเป็นกลุ่มสำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง หลังจาก การทดลองใช้หลักสูตรและทำการประเมินผล พบว่า ผลสัมฤทธิ์และเจตคติของการทดสอบก่อน และหลังการใช้หลักสูตรฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 และผู้เข้ารับการ ฝึกอบรมมีทักษะด้านความเป็นผู้นำอยู่ในระดับมาก

จึงอาจสรุปได้ว่า กิจกรรมนิสิตนักศึกษาเป็นกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนานิสิตนักศึกษาให้ เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม จิตใจ และสติปัญญา การส่งเสริมให้นิสิตนักศึกษา ทำกิจกรรมจะทำให้เกิดการเรียนรู้และได้รับประสบการณ์ตรงจากการทำงาน เพราะการทำกิจกรรม จะทำให้นิสิตศึกษามีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน มีการติดต่อกับอาจารย์และบุคคลภายนอก จึงเป็นการเพิ่มทักษะและประสบการณ์ทางด้านสังคมและการทำงานให้กับนิสิตนักศึกษา ซึ่งการ เรียนรู้การจัดดำเนินงานภายในองค์กร การแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นวิธีการฝึกความเป็นผู้นำ และผู้ตามที่ดี ซึ่งเป็นการสร้างภาวะผู้นำให้กับนิสิตนักศึกษาให้สามารถนำทักษะและประสบการณ์ ออกไปปฏิบัติงานในโลกของความจริงได้เป็นอย่างดี

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อรวบรวมความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษา และสมาชิกองค์กรนิสิตนักศึกษา ที่มีต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์และพฤติกรรมความเป็นผู้นำ ของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับดังนี้คือ การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้นำนิสิตนักศึกษาและสมาชิกองค์กรนิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาตรีซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขต กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2542 จำนวน 14,010 คน ประกอบด้วย ผู้นำนิสิตนักศึกษาและสมาชิกองค์กรนิสิตนักศึกษาจากสถาบันต่อไปนี้ คือ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้นำนิสิตนักศึกษาและสมาชิกองค์กรนิสิตศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2542 ได้มาโดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามตารางสำเร็จรูปของเครจิจและมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ที่ระดับความเชื่อมั่น .05 ได้กลุ่มตัวอย่าง 378 คน จากนั้นใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยการเทียบสัดส่วน จำแนกตามสถาบัน ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถาบัน

มหาวิทยาลัย	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	1,740	47
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	1,980	53
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	1,950	52
มหาวิทยาลัยมหิดล	1,110	30
มหาวิทยาลัยศิลปากร	200	10
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	1,830	49
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	1,570	42
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง	1,890	50
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	1,680	45
รวม	14,010	378

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์และพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้หานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้หานิสิตนักศึกษา 4 ด้านคือ คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และคุณลักษณะทางสังคม ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบให้จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้หานิสิตนักศึกษา โดยปรับปรุงจากแบบสอบถามพฤติกรรมความเป็นผู้นำของฮัลพิน (Halpin. 1966 : 88) แบบสอบถามนี้เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 40 ข้อ ใช้วัดพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงาน 20 ข้อ และวัดพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ 20 ข้อ ผู้วิจัยได้เรียงลำดับของคำถามในแบบสอบถามโดยให้ข้อ 1 - 20 สำหรับวัดพฤติกรรมความเป็นผู้นำ

แบบมุงงาน และ ข้อ 20 - 40 สำหรับวัดพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุงสัมพันธ์ ข้อที่มีข้อความ เป็นลบได้แก่ข้อ 4 และ 7 ของแบบสอบถามวัดพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุงงาน และข้อ 28 และ 29 ของแบบสอบถามวัดพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุงสัมพันธ์

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด ข้อความที่เป็นไปในทางบวกจะให้คะแนน 5 4 3 2 และ 1 ตามลำดับ ข้อความที่เป็นลบจะให้คะแนนกลับกันคือ 1 2 3 4 และ 5 ตามลำดับ โดยกำหนดการให้คะแนน ดังนี้

ข้อคำถามทางบวก

- 5 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำมากที่สุด
- 4 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำมาก
- 3 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำปานกลาง
- 2 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำน้อย
- 1 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำน้อยที่สุด

ข้อคำถามทางลบ

- 1 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำมากที่สุด
- 2 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำมาก
- 3 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำปานกลาง
- 4 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำน้อย
- 5 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำน้อยที่สุด

ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 3.67-5.00 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำในระดับสูง

คะแนนเฉลี่ย 2.34-3.66 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.00-2.33 หมายถึง ผู้ตอบเห็นว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำในระดับต่ำ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์และพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตศึกษาในมหาวิทยาลัยปิดของรัฐ ในกรุงเทพมหานคร โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะและพฤติกรรมความเป็น

ผู้นำที่พึงประสงค์ของผู้นำและศึกษาแบบสอบถามพฤติกรรมความเป็นผู้นำที่เรียกว่า Leader Behavior Description Questionnaire หรือ LBDQ ซึ่งสร้างโดยฮัลพิน (Halpin. 1966 : 88)

2. นำข้อมูลมาประมวลสร้างเป็นแบบสอบถามคุณลักษณะที่พึงประสงค์และพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษา แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ ด้านบุคลิกภาพ ด้านลักษณะที่เกี่ยวกับงาน และด้านคุณลักษณะทางสังคม ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามทักษะเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษา แบ่งเป็น พฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงาน 20 ข้อ และพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ 20 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจแก้สำนวนและสาระเนื้อหาของคำถามให้ชัดเจน

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับผู้นำนิสิตนักศึกษาและสมาชิกองค์กรนิสิตนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อโดยใช้ ที-เทสต์ (t-test) โดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าที่ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ไว้เป็นข้อคำถามในการวิจัย (Ferguson. 1981 : 180) แล้วจึงหาคุณภาพของเครื่องมือโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha-Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1984 : 61) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .95

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. จัดเก็บข้อมูลโดยผู้วิจัยได้ติดต่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากผู้นำนิสิตนักศึกษาและสมาชิกองค์กรนิสิตนักศึกษาแต่ละสถาบัน ให้จัดส่งแบบสอบถามไปยังผู้นำนิสิตนักศึกษาและสมาชิกองค์กรนิสิตนักศึกษาแต่ละชมรม ชุมนุม สโมสร และกลุ่มอิสระ ที่สังกัดอยู่ในองค์กรนิสิตนักศึกษา และสภานิสิตนักศึกษา และกำหนดรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง

2. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้อง และให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

3. นำข้อมูลไปวิเคราะห์โดยใช้วิธีการทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X โดยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ที-เทสต์ และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว เพื่อทดสอบสมมุติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อ 1 ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และคุณลักษณะทางสังคม โดยการจัดลำดับความสำคัญและวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อ 2 ศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงาน และด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ วิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อ 3 เปรียบเทียบการจัดลำดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงาน กิจกรรมนิสิตนักศึกษา และคุณลักษณะทางสังคม จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา แล้วใช้การทดสอบความแตกต่างของการจัดลำดับของ ครัสคาล วัลลิส เทสต์ (Kruskal-Wallis H' Test)

4. ตามความมุ่งหมายของการวิจัยข้อ 4 เปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงานและด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ จำแนกตามเพศ วิเคราะห์โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) สำหรับตัวแปรชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษาใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One Way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffé)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ

1.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) (Ferguson. 1981 : 46)

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (Ferguson. 1981 : 68)

2. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมุติฐาน

2.1 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม ใช้ที-เทสต์

(t-test for Independent Groups) (Ferguson. 1981 : 178)

2.2 ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way Analysis of Variance) และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเซฟเฟ (Scheffe) (Ferguson. 1981 : 190)

2.3 ทดสอบความแตกต่างของการจัดลำดับของประชากรมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้ครัสคาล วิลลิส เทสต์ (Kruskal-Wallis'H Test) (นิภา ศรีไพโรจน์. 2542 : 13)

3. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของแบบสอบถาม

3.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถาม (Discrimination Power) โดยใช้ที-เทสต์ (t-test) (Ferguson. 1981 : 180)

3.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-Coefficient) (Cronbach. 1984 : 61)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์และพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้บริหารนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร เพื่อให้การแปลความหมายข้อมูลเป็นที่เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยจึงได้กำหนดสัญลักษณ์ ดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
N	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t-distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
df	แทน	ระดับชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degrees of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกของค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานยกกำลังสอง (Sum of Square)
MS	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นที่ค่าสถิติที่ใช้ทดสอบจะตกอยู่ในช่วงปฏิเสธสมมติฐาน

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำเสนอเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และคุณลักษณะทางสังคม โดยการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารนิสิตนักศึกษา และวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 3 ศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้บริหารนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงานและด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ วิเคราะห์โดยการคำนวณหาค่าคะแนนเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบการจัดลำดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้บริหารนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

เขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และคุณลักษณะทางสังคม จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา โดยใช้การทดสอบความแตกต่างของการจัดอันดับ ของครัสคาล วัลลิส เทสต์ (Kruskal-Wallis'H test)

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษาศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขต กรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงานและด้าน พฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที่ และทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 2 กลุ่ม โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการ แจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	193	51.1
1.2 หญิง	185	48.9
รวม	378	100.0
2. ชั้นปีที่ศึกษา		
2.1 ชั้นปีที่ 1	45	11.9
2.2 ชั้นปีที่ 2	90	23.8
2.3 ชั้นปีที่ 3	154	40.8
2.4 ชั้นปีที่ 4 หรือสูงกว่า	89	23.5
รวม	378	100.0

ตาราง 2 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
3. สาขาวิชาที่ศึกษา		
3.1 วิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี	193	51.1
3.2 วิทยาศาสตร์สุขภาพ	19	5.0
3.3 สังคมศาสตร์	166	43.9
รวม	378	100.0
4. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน		
4.1 ต่ำกว่า 2.20	33	8.7
4.2 2.21-2.50	91	24.1
4.3 2.51-2.75	65	17.2
4.4 สูงกว่า 2.75	189	50.0
รวม	378	100.0
5.ประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา		
5.1 ไม่เคยเป็น	199	52.6
5.2 มีประสบการณ์ 1 หรือ 2 ปี	115	30.5
5.3 มีประสบการณ์มากกว่า 2 ปี	64	16.9
รวม	378	100.0

จากตาราง 2 แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้นำนิสิตนักศึกษาชาย (ร้อยละ 51.1) อยู่ชั้นปีที่ 3 มากที่สุด (ร้อยละ 40.8) เมื่อพิจารณาตามสาขาวิชาที่ศึกษาพบว่าเป็นสาขาวิชา วิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี มากที่สุด (ร้อยละ 51.1) ส่วนใหญ่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่า 2.75 (ร้อยละ 50) ส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษามาก่อน (ร้อยละ 52.6)

ตอนที่ 2 ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้มีสติปัญญาตามความคิดเห็นของผู้มีสติปัญญาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้มีสติปัญญา และวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ ดังแสดงในตาราง 3-6

ตาราง 3 ค่าร้อยละ และค่าความถี่ของการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้มีสติปัญญาตามความรู้ความสามารถ

(N=378)																							
		ลำดับที่																					
ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
	ด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ																						
1	สามารถนำหลักการหรือทฤษฎีทางวิชาการมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน.....	47	12.4	42	11.1	42	11.1	38	10.1	35	9.3	33	8.7	33	8.7	31	8.2	29	7.7	25	6.6	23	6.1
2	สามารถใช้ภาษาในการสื่อสารความเข้าใจ.....	52	13.8	47	12.4	43	11.3	41	10.8	36	9.5	36	9.5	30	7.9	28	7.4	28	7.4	22	5.8	16	4.2
3	สามารถแสวงหาความรู้ และข้อมูลใหม่ ๆ	43	11.4	42	11.1	38	10.1	37	9.8	36	9.5	35	9.3	34	9.0	32	8.5	29	7.7	28	7.4	24	6.3
4	สามารถวินิจฉัยสั่งการ.....	52	13.8	47	12.4	40	10.6	39	10.3	39	10.3	31	8.2	30	7.9	30	7.9	26	6.9	24	6.3	20	5.3
5	สามารถสร้างแรงจูงใจในการทำกิจกรรม.....	105	27.8	45	11.9	38	10.1	34	9.0	29	7.7	29	7.7	27	7.1	26	6.9	20	5.3	13	3.4	12	3.2
6	มีความสามารถในการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลและเหตุผล.....	97	25.7	76	20.1	49	13.0	44	11.6	30	7.9	21	5.6	17	4.5	14	3.7	13	3.4	10	2.6	7	1.9
7	สามารถตีวิเคราะห์ อย่างเป็นระบบ.....	77	20.4	64	16.9	45	11.9	38	10.1	35	9.3	31	8.2	23	6.1	21	5.6	20	5.3	14	3.7	10	2.6
8	สามารถแก้ปัญหาและขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน.....	71	18.8	57	15.1	51	13.5	46	12.2	30	7.9	29	7.7	24	6.3	24	6.3	17	4.5	15	4.0	14	3.7
9	มีความรู้และความเข้าใจในองค์กรที่ตนรับผิดชอบ.....	117	31.0	44	11.6	38	10.1	27	7.1	26	6.9	25	6.6	25	6.6	24	6.3	22	5.8	18	4.8	12	3.2
10	มีความรู้เรื่องระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมนิสิตนักศึกษา..	64	16.9	45	11.9	38	10.1	37	9.8	35	9.3	33	8.7	32	8.5	26	6.9	25	6.6	22	5.8	21	5.6
11	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์.....	51	13.5	47	12.4	43	11.4	38	10.1	37	9.8	35	9.3	35	9.3	31	8.2	21	5.6	21	5.6	19	5.0

จากตาราง 3 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา ด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถใน 3 อันดับแรก ดังนี้ อันดับ 1 ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจในองค์กรที่ตนรับผิดชอบ (ร้อยละ 31.0) สามารถสร้างแรงจูงใจในการทำกิจกรรม (ร้อยละ 27.8) และมีความสามารถในการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลและเหตุผล (ร้อยละ 25.7) อันดับ 2 ได้แก่ มีความสามารถในการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลและเหตุผล (ร้อยละ 20.1) สามารถคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ (ร้อยละ 16.9) และสามารถแก้ปัญหาและข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 15.1) อันดับ 3 ได้แก่ สามารถแก้ปัญหาและข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 13.5) มีความสามารถในการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลและเหตุผล (ร้อยละ 13) และสามารถคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ (ร้อยละ 11.9)

ตาราง 4 ค่าร้อยละ และค่าความถี่ของการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา ด้านบุคลิกภาพ

(N=378)

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ลำดับที่																							
		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
		ด้านบุคลิกภาพ																							
1	เป็นคนทันสมัย ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนอยู่เสมอ.....																								
2	เชื่อมั่นในตนเอง และเป็นตัวของตัวเอง.....																								
3	มีความเป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส.....																								
4	เปิดเผย จริงใจ ไม่ถือตัว.....																								
5	ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น.....																								
6	อารมณ์มั่นคง สามารถควบคุมตัวเองได้.....																								
7	กล้าแสดงออก.....																								
8	มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ ได้																								
9	สุ่มรอบคอบ.....																								
10	กระตือรือร้น กระฉับกระเฉง ตื่นตัวอยู่เสมอ.....																								
11	แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ.....																								
12	เป็นแบบอย่างที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน.....																								

จากตาราง 4 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา ด้านบุคลิกภาพ 3 อันดับแรก คือ อันดับ 1 ได้แก่ ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (ร้อยละ 38.4) แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ (ร้อยละ 26.5) และมีความเป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส (ร้อยละ 23) อันดับ 2 ได้แก่ ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (ร้อยละ 21.2) อารมณ์มั่นคงสามารถควบคุมตัวเองได้ (ร้อยละ 18.3) และเชื่อมั่นในตนเองและเป็นตัวของตัวเอง (ร้อยละ 17.7) อันดับ 3 ได้แก่ ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น (ร้อยละ 14.8) เปิดเผย จริงใจ ไม่ถือตัว (ร้อยละ 14.6) และอารมณ์มั่นคงสามารถควบคุมตัวเองได้ (ร้อยละ 13.2)

ตาราง 5 ค่าร้อยละ และค่าความถี่ของการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา ด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

(N=378)

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ลำดับที่																			
		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
		คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา																			
1	มีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับงาน.....	63	16.7	53	14.0	52	13.8	50	13.2	44	11.6	33	8.7	25	6.6	23	6.1	20	5.3	15	4.0
2	มีความสามารถในการชี้แนะ และเสนอแนะแนวทาง การทำกิจกรรมแก่ผู้ร่วมงานได้.....	71	18.8	61	16.1	50	13.2	37	9.8	33	8.7	33	8.7	31	8.2	27	7.1	21	5.6	14	3.7
3	มีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จของงาน.....	79	20.9	59	15.6	37	9.8	35	9.3	35	9.3	32	8.5	29	7.7	29	7.7	26	6.9	17	4.5
4	มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่.....	218	57.7	56	14.8	37	9.8	21	5.8	13	3.4	12	3.2	7	1.9	7	1.9	4	1.1	2	0.5
5	มีความสามารถในการบริหารจัดการ.....	85	22.5	61	16.1	60	15.9	30	7.9	28	7.4	27	7.1	26	6.9	25	6.6	20	5.3	16	4.2
6	สามารถสร้างทีมงานและ พัฒนาทีมงาน.....	61	16.1	57	15.1	48	12.7	46	12.2	40	10.6	30	7.9	29	7.7	26	6.9	22	5.8	19	5.0
7	มีบุคลิกที่ทำให้ผู้ร่วมงานพึงพอใจที่จะทำงานด้วย.....	52	13.8	51	13.5	42	11.1	41	10.8	40	10.6	34	9.0	31	8.2	31	8.2	31	8.2	25	6.6
8	มีความสามารถในการประสานงาน.....	61	16.1	57	15.1	49	13.0	47	12.4	39	10.3	36	9.5	30	7.9	25	6.6	24	6.3	10	2.6
9	มีประสบการณ์ในการทำงาน.....	87	23.0	40	10.6	40	10.6	34	9.0	34	9.0	34	9.0	33	8.7	31	8.2	24	6.3	21	5.6
10	มีความสามารถในการวางแผนในการทำงาน.....	69	16.3	60	15.9	44	11.6	40	10.6	32	8.5	32	8.5	29	7.7	26	6.9	25	6.6	21	5.6

จากตาราง 5 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา ด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาใน 3 อันดับแรก ดังนี้ อันดับ 1 ได้แก่ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ (ร้อยละ 57.7) มีประสบการณ์ในการทำงาน (ร้อยละ 23.0) และมีความสามารถในการบริหารองค์กร (ร้อยละ 22.5) อันดับ 2 ได้แก่ มีความสามารถในการบริหารองค์กร (ร้อยละ 16.1) มีความสามารถในการชี้แนะ และเสนอแนะแนวทางการทำกิจกรรมแก่ผู้ร่วมงานได้ (ร้อยละ 16.1) มีความสามารถในการวางแผนในการทำงาน (ร้อยละ 15.9) อันดับ 3 ได้แก่ มีความสามารถในการบริหารองค์กร (ร้อยละ 15.9) มีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับงาน (ร้อยละ 13.8) และมีความสามารถในการชี้แนะ และเสนอแนะแนวทางการทำกิจกรรมแก่ผู้ร่วมงานได้ (ร้อยละ 13.2)

ตาราง 6 คำร้อยละ และค่าความถี่ของการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นิสิตนักศึกษา ด้านคุณลักษณะทางสังคม

(N=378)

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ลำดับที่																			
		1		2		3		4		5		6		7		8		9		10	
		N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
	คุณลักษณะทางสังคม																				
1	มีมนุษยสัมพันธ์สูง.....	125	33.1	77	20.4	47	12.4	28	7.4	25	6.6	23	6.1	15	4.0	13	3.4	13	3.4	12	3.2
2	มีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน	65	17.2	57	15.1	55	14.6	48	12.7	32	8.5	29	7.7	24	6.3	24	6.3	23	6.1	21	5.6
3	ถนอมน้ำใจผู้ร่วมงาน.....	56	14.8	53	14.0	46	12.2	35	19.3	34	9.0	33	8.7	33	8.7	30	7.9	29	7.7	29	7.7
4	ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น.....	97	25.7	73	19.3	47	12.4	36	9.5	36	9.5	30	7.9	25	6.6	15	4.0	14	3.7	5	1.3
5	ให้ความร่วมมือในการรักษาระเบียบและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ																				
	ของสังคมเป็นอย่างดี.....	52	13.8	50	13.2	50	13.2	39	10.3	39	10.3	37	9.8	29	7.7	29	7.7	28	7.4	25	6.6
6	ตรงต่อเวลา.....	95	25.1	58	13.3	35	9.3	31	8.2	30	7.9	30	7.9	27	7.1	26	6.9	24	6.3	22	5.8
7	มีความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น.....	97	25.7	68	18.0	37	9.8	31	8.2	31	8.2	30	7.9	28	7.4	21	5.6	20	5.3	15	4.0
8	เป็นผู้ที่ให้เกิดรอยยิ้มและยกย่องเพื่อนร่วมงาน.....	63	16.7	48	12.7	38	10.1	37	9.8	37	9.8	35	9.3	32	8.5	30	7.9	30	7.9	28	7.4
9	มีความเสียสละ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าตนเอง.....	118	31.2	58	15.3	55	14.6	36	9.5	25	6.6	22	5.8	20	5.3	19	5.0	14	3.7	11	2.9
10	มีความเห็นอกเห็นใจเพื่อนร่วมงาน.....	56	14.8	43	11.4	42	11.1	40	10.6	29	10.3	38	10	34	9.0	31	8.2	30	7.9	25	6.6

จากตาราง 6 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา ด้านคุณลักษณะทางสังคม ใน 3 อันดับแรก ดังนี้ อันดับ 1 ได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์สูง (ร้อยละ 33.1) มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าตนเอง (ร้อยละ 31.2) ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น (ร้อยละ 25.7) และมีความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น (ร้อยละ 25.7) อันดับ 2 ได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์สูง (ร้อยละ 20.4) ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น (ร้อยละ 19.3) มีความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น (ร้อยละ 18.0) อันดับ 3 ได้แก่ มีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน (ร้อยละ 14.6) มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าตนเอง (ร้อยละ 14.6) และให้ความร่วมมือในการรักษาระเบียบและกฎเกณฑ์ต่างๆ ของสังคม เป็นอย่างดี (ร้อยละ 13.2)

ตอนที่ 3 ศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้หานิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้หานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงาน และด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ วิเคราะห์โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังแสดงในตาราง 7-8

ตาราง 7 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของความคิดเห็นของผู้หานิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้หานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้าน

พฤติกรรมความเป็นผู้นำ	N = 378		ระดับความคิดเห็น
	$\bar{X}$	S.D.	
แบบมุ่งงาน	3.62	0.57	ปานกลาง
แบบมุ่งสัมพันธ์	3.70	0.55	สูง
รวม	3.66	0.53	ปานกลาง

จากตาราง 7 แสดงว่า ผู้หานิสิตนักศึกษามีความคิดเห็นว่า ผู้หานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.66, S.D.= 0.53) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้หานิสิตนักศึกษามีพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงานอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.62, S.D.= 0.57) และมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ($\bar{X}$ = 3.70, S.D.= 0.55)

ตาราง 8 ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับ
พฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
เขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายชื่อ

ข้อที่	พฤติกรรมความเป็นผู้นำ	N=378		
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.	สามารถชี้แจงให้ผู้ร่วมงานทราบวิธีการปฏิบัติงาน.....	3.66	0.78	ปานกลาง
2.	ทำงานโดยมีการปรึกษาหารือกับผู้ร่วมงาน.....	3.80	0.93	สูง
3.	บริหารองค์กรโดยถือปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้.....	3.52	0.76	ปานกลาง
4.	ไม่พอใจเมื่อผู้ร่วมงานทำงานผิดพลาด.....	3.58	1.01	ปานกลาง
5.	ใช้คำพูดในการสั่งงานชัดเจน เข้าใจง่าย.....	3.55	0.92	ปานกลาง
6.	มอบหมายงานได้เหมาะสมกับความสามารถของบุคคล.....	3.64	0.92	ปานกลาง
7.	ทำงานโดยไม่มีการวางแผนล่วงหน้า.....	3.61	1.16	ปานกลาง
8.	กำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน.....	3.29	0.90	ปานกลาง
9.	ทำงานทันตามกำหนดเวลา.....	3.62	0.99	ปานกลาง
10.	ส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานทำงานอย่างเป็นระบบ.....	3.58	0.92	ปานกลาง
11.	ชี้แจงให้ผู้ร่วมงานทราบบทบาทหน้าที่ของตนเองใน หน่วยงาน.....	3.62	0.90	ปานกลาง
12.	ส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติตามกฎ ระเบียบและข้อตกลงที่ กำหนดไว้.....	3.60	0.86	ปานกลาง
13.	ชี้แจงให้ผู้ร่วมงานทราบจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงาน.....	3.76	0.92	สูง
14.	พูดให้กำลังใจผู้ร่วมงานให้ทำงานเต็มกำลังความสามารถ...	3.59	0.92	ปานกลาง
15.	ดูแลเอาใจใส่กับงาน.....	3.93	0.84	สูง
16.	เข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย.....	3.68	0.88	สูง
17.	ความสามารถในการตัดสินใจเพื่อให้งานสำเร็จตาม จุดมุ่งหมาย.....	3.74	0.81	สูง
18.	มีการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงาน.....	3.79	0.86	สูง
19.	แนะนำวิธีปฏิบัติงานแก่ผู้ร่วมงาน.....	3.44	0.82	ปานกลาง
20.	ระบุขั้นตอนการทำงาน.....	3.45	0.84	ปานกลาง
21.	ช่วยเหลือเกื้อกูลในเรื่องส่วนตัวของผู้ร่วมงาน.....	3.27	0.99	ปานกลาง
22.	มีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงานในการทำงาน.....	3.91	0.84	สูง
23.	อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้ร่วมงาน.....	3.59	0.80	ปานกลาง
24.	เป็นคนเปิดเผยเข้าใจง่าย.....	3.45	0.96	ปานกลาง

ตาราง 8 (ต่อ)

ข้อที่	พฤติกรรมความเป็นผู้นำ	N=378		
		$\bar{X}$	S.D	ระดับความคิดเห็น
25.	รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ร่วมงาน.....	3.88	0.91	สูง
26.	มอบหมายงานให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติ.....	3.74	0.77	สูง
27.	ให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมงานตามโอกาสอันควร.....	3.58	0.83	ปานกลาง
28.	หลีกเลี่ยงที่จะอธิบายถึงลักษณะงานให้ผู้ร่วมงานทราบ.....	3.64	1.20	ปานกลาง
29.	ตัดสินใจและปฏิบัติงานตามลำพังโดยไม่ปรึกษาผู้ร่วมงาน...	3.60	1.19	ปานกลาง
30.	ทำงานด้วยความซื่อสัตย์และอดทน.....	3.82	0.86	สูง
31.	ปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานเท่าเทียมกัน.....	3.66	0.97	ปานกลาง
32.	สนใจที่จะให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการทำงานในองค์กร	3.57	0.96	ปานกลาง
33.	มีความเป็นมิตรกับบุคคลทั่วไป.....	4.05	0.83	สูง
34.	มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ.....	3.97	0.77	สูง
35.	ดูแล แนะนำผู้ร่วมงานอย่างใกล้ชิดในขณะที่ปฏิบัติงาน.....	3.50	0.86	ปานกลาง
36.	ปรับตัวเข้ากับสังคม สิ่งแวดล้อมและผู้อื่นได้.....	3.95	0.75	สูง
37.	ให้เสรีภาพแก่ผู้ร่วมงานในการตัดสินใจทำงานของตน.....	3.76	0.85	สูง
38.	ริเริ่มกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบันหรือส่วนรวม.....	3.71	0.91	สูง
39.	ชมเชยผู้ร่วมงานเมื่องานสำเร็จตามเป้าหมาย.....	3.58	0.92	ปานกลาง
40.	ยอมรับผิดเมื่อมีข้อผิดพลาดในการทำงาน.....	3.78	0.95	สูง
	รวม	3.66	0.54	ปานกลาง

จากตาราง 8 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีความเห็นว่า ผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.66$, $S.D=0.54$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้นำนิสิตนักศึกษามีพฤติกรรมความเป็นผู้นำระดับสูง 16 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2 ทำงานโดยมีการปรึกษารือกับผู้ร่วมงาน ข้อ 13 ชี้แจงให้ผู้ร่วมงานทราบจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงาน ข้อ 15 ดูแลเอาใจใส่กับงาน ข้อ 16 เข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ข้อ 17 ความสามารถในการตัดสินใจเพื่อให้งานสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ข้อ 18 มีการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงาน ข้อ 22 มีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงานในการทำงาน ข้อ 25 รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ร่วมงาน ข้อ 26 มอบหมายงานให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติ ข้อ 30 ทำงานด้วยความซื่อสัตย์และอดทน ข้อ 33 มีความเป็นมิตรกับบุคคลทั่วไป ข้อ 34 มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ข้อ 36 ปรับตัวเข้ากับสังคม สิ่งแวดล้อมและผู้อื่นได้ ข้อ 37 ให้เสรีภาพแก่ผู้ร่วมงานในการตัดสินใจทำงานของตน ข้อ 38 ริเริ่มกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบันหรือส่วนรวม และข้อ 40 ยอมรับผิดเมื่อมีข้อผิดพลาดในการทำงาน ส่วนข้ออื่นๆ ผู้นำนิสิตนักศึกษามีความเห็นว่า มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 4 เปรียบเทียบการจัดลำดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และคุณลักษณะทางสังคม จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา ดังแสดงในตาราง 9-28

ตาราง 9 การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิต นักศึกษาด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเพศ

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	χ^2	p
	<u>ด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ</u>		
1.	สามารถนำหลักการหรือทฤษฎีทางวิชาการมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน.....	1.696	.193
2.	สามารถใช้ภาษาในการสื่อความเข้าใจ.....	.941	.332
3.	สามารถแสวงหาความรู้ และข้อมูลใหม่ ๆ	2.466	.116
4.	สามารถวินิจฉัยสั่งการ.....	8.645	.003
5.	สามารถสร้างแรงจูงใจในการทำกิจกรรม.....	.272	.602
6.	มีความสามารถในการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลและเหตุผล.....	.403	.526
7.	สามารถคิดวิเคราะห์ อย่างเป็นระบบ.....	.943	.331
8.	สามารถแก้ปัญหาและข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน.....	.051	.822
9.	มีความรู้และความเข้าใจในองค์กรที่ตนรับผิดชอบ.....	.008	.931
10.	มีความรู้เรื่องระเบียบที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมนิสิตนักศึกษา.....	1.012	.314
11.	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์.....	2.741	.098
	รวม	4.386	.036

จากตาราง 9 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาชายและหญิง จัดลำดับความสำคัญของ คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตศึกษาด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถโดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ส่วนเรื่องอื่นๆ ไม่พบความแตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะเกี่ยวกับความสามารถวินิจฉัยสั่งการ ที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาชายและหญิง จัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตาราง 10 การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำ
นิสิตนักศึกษาด้านบุคลิกภาพตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเพศ

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	χ^2	p
	ด้านบุคลิกภาพ		
1.	เป็นคนทันสมัย ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนอยู่เสมอ.....	.000	.992
2.	เชื่อมั่นในตนเอง และเป็นตัวของตัวเอง.....	3.962	.047
3.	มีความเป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส.....	.345	.557
4.	เปิดเผย จริงใจ ไม่ถือตัว.....	.578	.447
5.	ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น.....	1.181	.277
6.	อารมณ์มั่นคง สามารถควบคุมตัวเองได้.....	.115	.735
7.	กล้าแสดงออก.....	4.408	.036
8.	มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ต่างๆ ได้.....	4.857	.028
9.	สุขุมรอบคอบ.....	.707	.401
10.	กระตือรือร้น กระฉับกระเฉง ดีนตัวอยู่เสมอ.....	1.040	.308
11.	แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ.....	1.092	.296
12.	เป็นแบบอย่างที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน.....	5.012	.025
	รวม	.850	.357

จากตาราง 10 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาชายและหญิง จัดลำดับความสำคัญของ
คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาด้านบุคลิกภาพทั้งโดยรวมและเป็นรายข้อ ไม่แตกต่างกัน
ยกเว้น คุณลักษณะที่เกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเองและเป็นตัวของตัวเอง กล้าแสดงออก มีความ
ยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ ได้ และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเพื่อน
ร่วมงาน ที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาชายและหญิง จัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิต นักศึกษาด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิต นักศึกษา จำแนกตามเพศ

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	χ^2	p
	คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา		
1.	มีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับงาน.....	.554	.457
2.	มีความสามารถในการชี้แนะ แนะนำ และเสนอแนะ แนวทางการทำกิจกรรมแก่ผู้ร่วมงานได้.....	.789	.374
3.	มีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จของงาน.....	5.490	.019
4.	มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่.....	.543	.461
5.	มีความสามารถในการบริหารองค์กร.....	.598	.439
6.	สามารถสร้างทีมงานและพัฒนาทีมงาน.....	.238	.626
7.	มีบุคลิกที่ทำให้ผู้ร่วมงานพึงพอใจที่จะทำงานด้วย.....	3.333	.068
8.	มีความสามารถในการประสานงาน.....	.397	.529
9.	มีประสบการณ์ในการทำงาน.....	3.774	.052
10.	มีความสามารถในการวางแผนในการทำงาน.....	.166	.684
	รวม	.357	.550

จากตาราง 11 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาชายและหญิง จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาทั้งโดยรวมและเป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะเกี่ยวกับการมีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จของงานที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาชายและหญิง จัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิต นักศึกษาด้านคุณลักษณะทางสังคมตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษา จำแนกตามเพศ

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	χ^2	p
คุณลักษณะทางสังคม			
1.	มีมนุษยสัมพันธ์สูง.....	8.512	.004
2.	มีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน	3.650	.056
3.	ถนอมน้ำใจผู้ร่วมงาน.....	11.665	.001
4.	ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น.....	2.164	.141
5.	ให้ความร่วมมือในการรักษาระเบียบและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคมเป็นอย่างดี.....	.758	.384
6.	ตรงต่อเวลา.....	.039	.884
7.	มีความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น.....	2.712	.100
8.	เป็นผู้ที่ให้เกียรติและยกย่องเพื่อนร่วมงาน.....	2.358	.125
9.	มีความเสียสละ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าตนเอง.....	1.374	.241
10.	มีความเห็นอกเห็นใจเพื่อนร่วมงาน.....	.357	.550
	รวม	1.004	.316

จากตาราง 12 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาชายและหญิง จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาด้านคุณลักษณะทางสังคมทั้งโดยรวมและเป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะเกี่ยวกับการมีมนุษยสัมพันธ์สูง และถนอมน้ำใจผู้ร่วมงาน ที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาชายและหญิงจัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 13 การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำ
นิสิตนักศึกษาด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษา
จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	χ^2	p
	ด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ		
1.	สามารถนำหลักการหรือทฤษฎีทางวิชาการมาประยุกต์ใช้ ในการปฏิบัติงาน.....	2.009	.571
2.	สามารถใช้ภาษาในการสื่อความเข้าใจ.....	6.624	.085
3.	สามารถแสวงหาความรู้ และข้อมูลใหม่ ๆ	10.569	.014
4.	สามารถวินิจฉัยสั่งการ.....	2.862	.413
5.	สามารถสร้างแรงจูงใจในการทำกิจกรรม.....	1.761	.623
6.	มีความสามารถในการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลและเหตุผล.....	7.681	.053
7.	สามารถคิดวิเคราะห์ อย่างเป็นระบบ.....	3.020	.389
8.	สามารถแก้ปัญหาและข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน.....	.482	.923
9.	มีความรู้และความเข้าใจในองค์กรที่ตนรับผิดชอบ.....	2.370	.499
10.	มีความรู้เรื่องระเบียบที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมนิสิต นักศึกษา.....	2.413	.491
11.	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์.....	3.345	.341
	รวม	2.341	.505

จากตาราง 13 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน จัดลำดับ
ความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ
ทั้งโดยรวมและเป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะเกี่ยวกับความสามารถแสวงหา
ความรู้และข้อมูลใหม่ๆ ที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน จัดลำดับความสำคัญ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 14 การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิต นักศึกษาด้านบุคลิกภาพตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษา จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	χ^2	p
	ด้านบุคลิกภาพ		
1.	เป็นคนทันสมัย ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนอยู่เสมอ.....	5.271	.153
2.	เชื่อมั่นในตนเอง และเป็นตัวของตัวเอง.....	2.205	.531
3.	มีความเป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส.....	5.873	.118
4.	เปิดเผย จริงใจ ไม่ถือตัว.....	.261	.967
5.	ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น.....	1.801	.613
6.	อารมณ์มั่นคง สามารถควบคุมตัวเองได้.....	2.885	.410
7.	กล้าแสดงออก.....	7.405	.060
8.	มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ต่างๆ ได้.....	2.587	.460
9.	สุขุมรอบคอบ.....	4.271	.234
10.	กระตือรือร้น กระฉับกระเฉง ตื่นตัวอยู่เสมอ.....	3.676	.299
11.	แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ.....	4.195	.241
12.	เป็นแบบอย่างที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน.....	1.412	.703
	รวม	3.769	.288

จากตาราง 14 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาด้านบุคลิกภาพทั้งโดยรวมและเป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15 การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิต นักศึกษาด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิต นักศึกษา จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	χ^2	p
	คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา		
1.	มีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับงาน.....	.361	.948
2.	มีความสามารถในการชี้แนะ และเสนอแนะแนวทางการทำกิจกรรมแก่ผู้ร่วมงานได้.....	2.700	.440
3.	มีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จของงาน.....	1.578	.664
4.	มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่.....	2.980	.395
5.	มีความสามารถในการบริหารองค์กร.....	.284	.963
6.	สามารถสร้างทีมงานและพัฒนาทีมงาน.....	2.866	.413
7.	มีบุคลิกที่ทำให้ผู้ร่วมงานพึงพอใจที่จะทำงานด้วย.....	2.670	.445
8.	มีความสามารถในการประสานงาน.....	1.572	.666
9.	มีประสบการณ์ในการทำงาน.....	1.541	.673
10.	มีความสามารถในการวางแผนในการทำงาน.....	.429	.934
	รวม	1.147	.766

จากตาราง 15 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาทั้งโดยรวมและเป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16 การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำ
นิสิตนักศึกษาด้านคุณลักษณะทางสังคมตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษา จำแนกตาม
ชั้นปีที่ศึกษา

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	χ^2	p
	คุณลักษณะทางสังคม		
1.	มีมนุษยสัมพันธ์สูง.....	1.587	.662
2.	มีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน	1.223	.747
3.	ถนอมน้ำใจผู้ร่วมงาน.....	4.609	.203
4.	ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น.....	.389	.934
5.	ให้ความร่วมมือในการรักษาระเบียบและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคมเป็นอย่างดี.....	.661	.882
6.	ตรงต่อเวลา.....	3.012	.390
7.	มีความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น.....	.695	.874
8.	เป็นผู้ที่ให้เกียรติและยกย่องเพื่อนร่วมงาน.....	5.862	.119
9.	มีความเสียสละ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าตนเอง.....	3.237	.356
10.	มีความเห็นอกเห็นใจเพื่อนร่วมงาน.....	1.942	.584
	รวม	1.652	.648

จากตาราง 16 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาด้านคุณลักษณะทางสังคม ทั้งโดยรวมและเป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17 การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิต นักศึกษาด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษา จำแนกตาม สาขาวิชาที่ศึกษา

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	χ^2	p
	ด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ		
1.	สามารถนำหลักการหรือทฤษฎีทางวิชาการมาประยุกต์ใช้ ในการปฏิบัติงาน.....	6.900	.032
2.	สามารถใช้ภาษาในการสื่อความเข้าใจ.....	8.103	.017
3.	สามารถแสวงหาความรู้ และข้อมูลใหม่ ๆ	1.736	.420
4.	สามารถวินิจฉัยสั่งการ.....	17.124	.000
5.	สามารถสร้างแรงจูงใจในการทำกิจกรรม.....	5.599	.061
6.	มีความสามารถในการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลและเหตุผล.....	3.825	.148
7.	สามารถคิดวิเคราะห์ อย่างเป็นระบบ.....	1.253	.535
8.	สามารถแก้ปัญหาและข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน.....	6.832	.033
9.	มีความรู้และความเข้าใจในองค์กรที่ตนรับผิดชอบ.....	.078	.962
10.	มีความรู้เรื่องระเบียบที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมนิสิต นักศึกษา.....	1.783	.410
11.	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์.....	.647	.724
	รวม	3.859	.145

จากตาราง 17 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาวิชาสังคมศาสตร์ จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถทั้งโดยรวม และเป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะเกี่ยวกับความสามารถนำหลักการหรือทฤษฎีทางวิชาการมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อความเข้าใจ ความสามารถวินิจฉัยสั่งการ และความสามารถแก้ปัญหาและข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงานที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาวิชาสังคมศาสตร์จัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้หน้านิสิต นักศึกษาด้านบุคลิกภาพตามความคิดเห็นของผู้หน้านิสิตนักศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	χ^2	p
	ด้านบุคลิกภาพ		
1.	เป็นคนทันสมัย ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนอยู่เสมอ.....	1.888	.389
2.	เชื่อมั่นในตนเอง และเป็นตัวของตัวเอง.....	6.449	.040
3.	มีความเป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส.....	1.770	.413
4.	เปิดเผย จริงใจ ไม่ถือตัว.....	2.648	.266
5.	ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น.....	1.495	.474
6.	อารมณ์มั่นคง สามารถควบคุมตัวเองได้.....	3.574	.167
7.	กล้าแสดงออก.....	12.582	.002
8.	มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ต่างๆ ได้.....	5.044	.080
9.	สุขุมรอบคอบ.....	6.659	.036
10.	กระตือรือร้น กระฉับกระเฉง ตื่นตัวอยู่เสมอ.....	.844	.656
11.	แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ.....	1.205	.547
12.	เป็นแบบอย่างที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน.....	4.922	.085
	รวม	3.909	.142

จากตาราง 18 แสดงว่าผู้หน้านิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาวิชาสังคมศาสตร์ จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้หน้านิสิตนักศึกษาด้านบุคลิกภาพทั้งโดยรวมและเป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเองและเป็นตัวของตัวเอง กล้าแสดงออก และความ สุขุมรอบคอบ ที่ผู้หน้านิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี สาขาวิชา วิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาวิชาสังคมศาสตร์จัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 19 การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ดำเนินิต
นักศึกษาด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ดำเนินิต
นักศึกษา จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	χ^2	p
	คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา		
1.	มีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับงาน.....	.707	.702
2.	มีความสามารถในการชี้แนะ และเสนอแนะแนวทาง การทำกิจกรรมแก่ผู้ร่วมงานได้.....	5.746	.057
3.	มีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จของงาน.....	6.566	.038
4.	มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่.....	.036	.982
5.	มีความสามารถในการบริหารองค์กร.....	1.979	.372
6.	สามารถสร้างทีมงานและพัฒนาทีมงาน.....	1.399	.497
7.	มีบุคลิกที่ทำให้ผู้ร่วมงานพึงพอใจที่จะทำงานด้วย.....	3.252	.197
8.	มีความสามารถในการประสานงาน.....	3.081	.214
9.	มีประสบการณ์ในการทำงาน.....	7.497	.024
10.	มีความสามารถในการวางแผนในการทำงาน.....	3.132	.209
	รวม	4.644	.098

จากตาราง 19 แสดงว่าผู้ดำเนินิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาวิชาสังคมศาสตร์ จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะ
ที่พึงประสงค์ของผู้ดำเนินิตนักศึกษาด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาทั้ง
โดยรวมและเป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะเกี่ยวกับความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จ
ของงาน และประสบการณ์ในการทำงาน ผู้ดำเนินิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์-
เทคโนโลยี สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาวิชาสังคมศาสตร์ จัดลำดับความสำคัญ
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 20 การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิต นักศึกษาด้านคุณลักษณะทางสังคมตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษา จำแนกตาม สาขาวิชาที่ศึกษา

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	χ^2	p
	คุณลักษณะทางสังคม		
1.	มีมนุษยสัมพันธ์สูง.....	7.739	.021
2.	มีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน	3.718	.156
3.	ถนอมน้ำใจผู้ร่วมงาน.....	5.161	.076
4.	ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น.....	9.006	.011
5.	ให้ความร่วมมือในการรักษาระเบียบและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคมเป็นอย่างดี.....	.157	.925
6.	ตรงต่อเวลา.....	3.590	.166
7.	มีความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น.....	2.995	.224
8.	เป็นผู้ที่ให้เกียรติและยกย่องเพื่อนร่วมงาน.....	6.507	.039
9.	มีความเสียสละ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าตนเอง.....	.279	.870
10.	มีความเห็นอกเห็นใจเพื่อนร่วมงาน.....	5.180	.075
	รวม	4.677	.096

จากตาราง 20 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาวิชาสังคมศาสตร์จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาด้านคุณลักษณะทางสังคมทั้งโดยรวมและเป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะเกี่ยวกับการมีมนุษยสัมพันธ์สูง ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น และการให้เกียรติและยกย่องเพื่อนร่วมงาน ที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์-เทคโนโลยี สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ และสาขาวิชาสังคมศาสตร์ จัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 21 การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำ
นิสิตนักศึกษาด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษา
จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	χ^2	p
	<u>ด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ</u>		
1.	สามารถนำหลักการหรือทฤษฎีทางวิชาการมาประยุกต์ใช้ ในการปฏิบัติงาน.....	2.167	.539
2.	สามารถใช้ภาษาในการสื่อความเข้าใจ.....	1.560	.669
3.	สามารถแสวงหาความรู้ และข้อมูลใหม่ ๆ	.788	.852
4.	สามารถวินิจฉัยสั่งการ.....	13.271	.004
5.	สามารถสร้างแรงจูงใจในการทำกิจกรรม.....	.773	.856
6.	มีความสามารถในการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลและเหตุผล.....	1.457	.692
7.	สามารถคิดวิเคราะห์ อย่างเป็นระบบ.....	.649	.885
8.	สามารถแก้ปัญหาและข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน.....	1.679	.642
9.	มีความรู้และความเข้าใจในองค์กรที่ตนรับผิดชอบ.....	3.159	.368
10.	มีความรู้เรื่องระเบียบที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมนิสิตนักศึกษา	1.499	.683
11.	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์.....	3.634	.304
	รวม	1.415	.702

จากตาราง 21 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน จัดลำดับ
ความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ
ทั้งโดยรวมและเป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะเกี่ยวกับความสามารถวินิจฉัยสั่งการ
ที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน จัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 22 การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำ
นิสิตนักศึกษาด้านบุคลิกภาพตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษา จำแนกตาม
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	χ^2	p
ด้านบุคลิกภาพ			
1.	เป็นคนทันสมัย ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนอยู่เสมอ.....	4.880	.181
2.	เชื่อมั่นในตนเอง และเป็นตัวของตัวเอง.....	1.611	.657
3.	มีความเป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส.....	.712	.870
4.	เปิดเผย จริงใจ ไม่ถือตัว.....	2.675	.445
5.	ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น.....	2.827	.419
6.	อารมณ์มั่นคง สามารถควบคุมตัวเองได้.....	1.203	.752
7.	กล้าแสดงออก.....	5.183	.159
8.	มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ต่างๆ ได้.....	7.057	.070
9.	สุขุมรอบคอบ.....	.885	.829
10.	กระตือรือร้น กระฉับกระเฉง ตื่นตัวอยู่เสมอ.....	3.859	.277
11.	แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ.....	2.152	.541
12.	เป็นแบบอย่างที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน.....	9.657	.022
รวม		.924	.820

จากตาราง 22 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน จัดลำดับ
ความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาด้านบุคลิกภาพทั้งโดยรวมและ
เป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะเกี่ยวกับการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน
ที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน จัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 23 การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิต นักศึกษาด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิต นักศึกษา จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	χ^2	p
	คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา		
1.	มีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับงาน.....	.368	.947
2.	มีความสามารถในการชี้แนะ แนะนำ และเสนอแนะแนวทางการ ทำกิจกรรมแก่ผู้ร่วมงานได้.....	5.412	.114
3.	มีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จของงาน.....	4.050	.256
4.	มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่.....	1.554	.670
5.	มีความสามารถในการบริหารองค์กร.....	.076	.995
6.	สามารถสร้างทีมงานและพัฒนาทีมงาน.....	3.191	.363
7.	มีบุคลิกที่ทำให้ผู้ร่วมงานพึงพอใจที่จะทำงานด้วย.....	2.590	.459
8.	มีความสามารถในการประสานงาน.....	2.962	.403
9.	มีประสบการณ์ในการทำงาน.....	2.670	.445
10.	มีความสามารถในการวางแผนในการทำงาน.....	.137	.987
	รวม	.514	.916

จากตาราง 23 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาทั้งโดยรวมและเป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน

ตาราง 24 การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิต นักศึกษาด้านคุณลักษณะทางสังคมตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษา จำแนกตาม ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	χ^2	p
	คุณลักษณะทางสังคม		
1.	มีมนุษยสัมพันธ์สูง.....	11.860	.008
2.	มีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน	1.258	.739
3.	ถนอมน้ำใจผู้ร่วมงาน.....	2.374	.498
4.	ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น.....	1.077	.783
5.	ให้ความร่วมมือในการรักษาระเบียบและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคมเป็นอย่างดี.....	1.255	.740
6.	ตรงต่อเวลา.....	1.112	.774
7.	มีความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น.....	2.792	.425
8.	เป็นผู้ที่ให้เกียรติและยกย่องเพื่อนร่วมงาน.....	1.033	.793
9.	มีความเสียสละ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าตนเอง.....	3.632	.304
10.	มีความเห็นอกเห็นใจเพื่อนร่วมงาน.....	.980	.806
	รวม	.360	.948

จากตาราง 24 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาด้านคุณลักษณะทางสังคม ทั้งโดยรวมและเป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะเกี่ยวกับการมีมนุษยสัมพันธ์สูง ที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน จัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 25 การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำ
นิสิตนักศึกษาด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษา
จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	χ^2	p
	ด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ		
1.	สามารถนำหลักการหรือทฤษฎีทางวิชาการมาประยุกต์ใช้ ในการปฏิบัติงาน.....	.167	.920
2.	สามารถใช้ภาษาในการสื่อความเข้าใจ.....	5.992	.050
3.	สามารถแสวงหาความรู้ และข้อมูลใหม่ ๆ	1.515	.469
4.	สามารถวินิจฉัยสั่งการ.....	.303	.860
5.	สามารถสร้างแรงจูงใจในการทำกิจกรรม.....	1.059	.588
6.	มีความสามารถในการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลและเหตุผล.....	3.602	.165
7.	สามารถคิดวิเคราะห์ อย่างเป็นระบบ.....	1.657	.437
8.	สามารถแก้ปัญหาและข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน.....	.256	.880
9.	มีความรู้และความเข้าใจในองค์กรที่ตนรับผิดชอบ.....	5.526	.063
10.	มีความรู้เรื่องระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินกิจกรรมนิสิต นักศึกษา.....	.322	.851
11.	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์.....	1.200	.368
	รวม	5.962	.057

จากตาราง 25 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษามีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา
ต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาด้านสติปัญญา
ความรู้ความสามารถทั้งโดยรวมและเป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะเกี่ยวกับความ
สามารถใช้ภาษาในการสื่อความเข้าใจ ที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิต
นักศึกษาต่างกัน จัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 26 การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำ
นิสิตนักศึกษาด้านบุคลิกภาพตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษา จำแนกตามประสบการณ์
ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	χ^2	p
	ด้านบุคลิกภาพ		
1.	เป็นคนทันสมัย ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนอยู่เสมอ.....	.432	.806
2.	เชื่อมั่นในตนเอง และเป็นตัวของตัวเอง.....	5.167	.075
3.	มีความเป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส.....	3.179	.204
4.	เปิดเผย จริงใจ ไม่ถือตัว.....	.894	.640
5.	ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น.....	.228	.892
6.	อารมณ์มั่นคง สามารถควบคุมตัวเองได้.....	2.292	.318
7.	กล้าแสดงออก.....	.173	.917
8.	มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ต่างๆ ได้.....	.141	.932
9.	สุขุมรอบคอบ.....	.911	.634
10.	กระตือรือร้น กระฉับกระเฉง ตื่นตัวอยู่เสมอ.....	.190	.909
11.	แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ.....	1.465	.481
12.	เป็นแบบอย่างที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน.....	1.602	.449
	รวม	5.161	0.76

จากตาราง 26 แสดงว่าผู้นำนิสิตศึกษามีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา
ต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาด้านบุคลิกภาพ
ทั้งโดยรวมและเป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน

ตาราง 27 การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิต นักศึกษาด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นำ นิสิตนักศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	χ^2	p
	คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา		
1.	มีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับงาน.....	1.610	.447
2.	มีความสามารถในการชี้แนะ และเสนอแนะแนวทางการ ทำกิจกรรมแก่ผู้ร่วมงานได้.....	.430	.806
3.	มีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จของงาน.....	.433	.805
4.	มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่.....	3.083	.214
5.	มีความสามารถในการบริหารองค์กร.....	4.635	.099
6.	สามารถสร้างทีมงานและพัฒนาทีมงาน.....	9.977	.007
7.	มีบุคลิกที่ทำให้ผู้ร่วมงานพึงพอใจที่จะทำงานด้วย.....	1.637	.411
8.	มีความสามารถในการประสานงาน.....	1.767	.413
9.	มีประสบการณ์ในการทำงาน.....	1.247	.536
10.	มีความสามารถในการวางแผนในการทำงาน.....	.096	.953
	รวม	2.087	.352

จากตาราง 27 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา ต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาด้านคุณลักษณะ ที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาทั้งโดยรวมและเป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะ ที่เกี่ยวกับความสามารถสร้างทีมงานและพัฒนาทีมงาน ที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการ เป็นผู้นำนิสิตนักศึกษาต่างกัน จัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 28 การเปรียบเทียบการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิต นักศึกษาด้านคุณลักษณะทางสังคมตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษา จำแนกตาม ประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	χ^2	p
	คุณลักษณะทางสังคม		
1.	มีมนุษยสัมพันธ์สูง.....	2.305	.316
2.	มีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน	.497	.780
3.	ถนอมน้ำใจผู้ร่วมงาน.....	6.939	.031
4.	ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น.....	.785	.675
5.	ให้ความร่วมมือในการรักษาระเบียบและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคมเป็นอย่างดี.....	.813	.666
6.	ตรงต่อเวลา.....	3.476	.176
7.	มีความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น.....	1.410	.494
8.	เป็นผู้ที่ให้เกียรติและยกย่องเพื่อนร่วมงาน.....	3.576	.167
9.	มีความเสียสละ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าตนเอง.....	7.277	.026
10.	มีความเห็นอกเห็นใจเพื่อนร่วมงาน.....	1.732	.421
	รวม	5.932	.051

จากตาราง 28 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา ต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาด้านคุณลักษณะทางสังคมทั้งโดยรวมและเป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะเกี่ยวกับการถนอมน้ำใจผู้ร่วมงานและมีความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าตนเอง ที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษาต่างกัน จัดลำดับความสำคัญแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 5 เปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงาน และด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ จำแนกตาม เพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา ดังแสดงในตาราง 29-33

ตาราง 29 การเปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามเพศ

พฤติกรรมความเป็นผู้นำ	ผู้นำนิสิตนักศึกษาชาย n = 193		ผู้นำนิสิตนักศึกษาหญิง n = 185		t	p
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
แบบมุ่งงาน	3.626	.585	3.616	.561	.164	.566
แบบมุ่งสัมพันธ์	3.727	.564	3.673	.547	.945	.634
รวม	3.676	.547	3.645	.525	.577	.467

จากตาราง 29 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาชายและผู้นำนิสิตนักศึกษาหญิงมีความเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 30 การเปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามชั้นปีที่ศึกษา

พฤติกรรมความเป็นผู้นำ	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
แบบมุ่งงาน	ระหว่างกลุ่ม	3	.483	.161	.489	.690
	ภายในกลุ่ม	374	123.126	.329		
	รวม	377	123.610			
แบบมุ่งสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	3	.205	.068	.247	.882
	ภายในกลุ่ม	374	116.000	.310		
	รวม	377	116.205			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	.214	.071	.247	.863
	ภายในกลุ่ม	374	108.006	.289		
	รวม	377	108.220			

จากตาราง 30 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 31 การเปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามสาขาวิชาที่ศึกษา

พฤติกรรมความเป็นผู้นำ	ความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	p
แบบมุ่งงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	.230	.115	.349	.706
	ภายในกลุ่ม	375	123.380	.329		
	รวม	377	123.610			
แบบมุ่งสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	2	.319	.159	.516	.597
	ภายในกลุ่ม	375	115.886	.309		
	รวม	377	116.205			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.272	.136	.473	.623
	ภายในกลุ่ม	375	107.948	.288		
	รวม	377	108.220			

จากตาราง 31 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาที่ต่างกันมีความเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 32 การเปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้ำนานิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของ
 ของผู้ำนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร
 โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

พฤติกรรมความเป็นผู้นำ	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
แบบมุ่งงาน	ระหว่างกลุ่ม	3	.620	.207	.628	.597
	ภายในกลุ่ม	374	122.990	.329		
	รวม	377	123.610			
แบบมุ่งสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	3	1.822	.607	1.986	.116
	ภายในกลุ่ม	374	114.383	.306		
	รวม	377	116.205			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	3	1.079	.360	1.256	.299
	ภายในกลุ่ม	374	107.141	.286		
	รวม	377	108.220			

จากตาราง 32 แสดงว่าผู้ำนานิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน มีความ
 เห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้ำนานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัด
 ทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 33 การเปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของ
 ของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร
 โดยรวมและเป็นรายด้าน จำแนกตามประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา

พฤติกรรมความเป็นผู้นำ	ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
แบบมุ่งงาน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.059	.530	1.621	.199
	ภายในกลุ่ม	375	122.551	.327		
	รวม	377	123.610			
แบบมุ่งสัมพันธ์	ระหว่างกลุ่ม	2	1.295	.006	.021	.979
	ภายในกลุ่ม	375	116.192	.310		
	รวม	377	116.205			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.295	.148	.513	.599
	ภายในกลุ่ม	375	107.925	.228		
	รวม	377	108.220			

จากตาราง 33 แสดงว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา
 ต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา
 ของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานครโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาและเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้หน้านิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร เกี่ยวกับคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์และพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้หน้านิสิตนักศึกษา จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบการณ์ในการเป็นผู้หน้านิสิตนักศึกษา

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้หน้านิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้หน้านิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และคุณลักษณะทางสังคม
2. ศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้หน้านิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้หน้านิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงาน และด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์
3. เปรียบเทียบการจัดลำดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้หน้านิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้หน้านิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และคุณลักษณะทางสังคม จำแนกตาม เพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบการณ์ในการเป็นผู้หน้านิสิตนักศึกษา
4. เปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้หน้านิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้หน้านิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงาน และด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ จำแนกตาม เพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบการณ์ในการเป็นผู้หน้านิสิตนักศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้หน้านิสิตนักศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งจากมหาวิทยาลัย ได้แก่ ตำแหน่งนายกองค์การนิสิตนักศึกษา คณะกรรมการองค์การนิสิตนักศึกษา ประธานสภานิสิตนักศึกษา คณะกรรมการสภานิสิตนักศึกษา ประธานและกรรมการสโมสร

คณะวิชาที่นิสิตนักศึกษาสังกัด และประธานชมรมและกรรมการชมรมกิจกรรมต่างๆ ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2542 จำนวน 378 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามให้จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา 4 ด้าน คือ ด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และด้านคุณลักษณะทางสังคม และแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแบบของไลเคิร์ท สอบถามทัศนะเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษา แบบมุ่งงานและแบบมุ่งสัมพันธ์ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .95

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และคุณลักษณะทางสังคม โดยการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา และวิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

2. ศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงาน และด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ วิเคราะห์โดยใช้ค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. เปรียบเทียบการจัดลำดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานครเป็นรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และคุณลักษณะทางสังคม จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา โดยใช้การทดสอบความแตกต่างของการจัดอันดับของครัสคาล วัลลิส เทสต์

4. เปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานครเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงาน และด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ จำแนกตามเพศ ใช้การทดสอบค่าที และเปรียบเทียบความแตกต่างของพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษา จำแนกตาม ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร 4 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และคุณลักษณะทางสังคม โดยการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้

1.1 คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ ผู้นำนิสิตนักศึกษาจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา อันดับ 1 ที่สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจในองค์กรที่ตนรับผิดชอบ สามารถสร้างแรงจูงใจในการทำกิจกรรม และมีความสามารถในการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลและเหตุผล อันดับ 2 ที่สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีความสามารถในการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลและเหตุผล สามารถคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ และสามารถแก้ปัญหาและข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน อันดับ 3 ที่สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ สามารถแก้ปัญหาและข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน มีความสามารถในการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลและเหตุผล และสามารถคิดวิเคราะห์อย่างเป็นระบบ

1.2 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ผู้นำนิสิตนักศึกษาจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา อันดับ 1 ที่สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ และมีความเป็นมิตร ยิ้มแย้ม แจ่มใส อันดับ 2 ที่สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น อารมณ์มั่นคงสามารถควบคุมตัวเองได้ และเชื่อมั่นในตนเองและเป็นตัวของตัวเอง อันดับ 3 ที่สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เปิดเผย จริงใจ ไม่ถือตัว และอารมณ์มั่นคงสามารถควบคุมตัวเองได้

1.3 คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ผู้นำนิสิตนักศึกษาจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา อันดับ 1 ที่สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีประสิทธิภาพในการทำงาน และมีความสามารถในการบริหารองค์กร อันดับ 2 ที่สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีความสามารถในการบริหารองค์กร มีความสามารถ

ในการชี้แนะ แนะนำและเสนอแนะแนวทางการทำกิจกรรมแก่ผู้ร่วมงานได้ มีความสามารถในการวางแผนในการทำงาน และมีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จของงาน อันดับ 3 ที่สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีความสามารถในการบริหารองค์กร มีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาที่เกี่ยวกับงาน และมีความสามารถในการชี้แนะ แนะนำและเสนอแนะแนวทางการทำกิจกรรมแก่ผู้ร่วมงานได้

1.4 คุณลักษณะทางสังคม ผู้นำนิสิตนักศึกษาจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา อันดับ 1 ที่สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์สูง มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าตนเอง ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น และมีความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น อันดับ 2 ที่สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่

มีมนุษยสัมพันธ์สูง ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น และมีความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น อันดับ 3 ที่สูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ ความเป็นกันเองกับเพื่อนร่วมงาน มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าตนเอง และให้ความร่วมมือในการรักษาระเบียบและกฎเกณฑ์ต่างๆ ของสังคมเป็นอย่างดี

2. การศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้หานิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้หานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้าน พบว่า ผู้หานิสิตนักศึกษามีพฤติกรรมความเป็นผู้นำโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าผู้หานิสิตนักศึกษามีพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงานอยู่ในระดับปานกลางและมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

3. การเปรียบเทียบการจัดลำดับของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้หานิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้หานิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ ด้านบุคลิกภาพ ด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และด้านคุณลักษณะทางสังคม จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา สรุปได้ดังนี้

3.1 ผู้หานิสิตนักศึกษาชายและผู้หานิสิตนักศึกษาหญิง จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้หานิสิตนักศึกษา ดังนี้

3.1.1 คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ ผู้หานิสิตนักศึกษาชายและผู้หานิสิตนักศึกษาหญิง จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเฉพาะในเรื่องความสามารถในการวินิจฉัยสั่งการผู้นำนิสิตนักศึกษาชายและผู้หานิสิตนักศึกษาหญิง จัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.2 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ผู้หานิสิตนักศึกษาชายและผู้หานิสิตนักศึกษาหญิง จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า คุณลักษณะที่เกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเองและเป็นตัวของตัวเอง กล้าแสดงออก มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ ได้ และเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน ผู้หานิสิตนักศึกษาชายและผู้หานิสิตนักศึกษาหญิงจัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.3 คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ผู้หานิสิตนักศึกษาชายและผู้หานิสิตนักศึกษาหญิง จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะเกี่ยวกับความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จของงานที่ผู้หานิสิตนักศึกษาชายและผู้หานิสิตนักศึกษาหญิง จัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.1.4 คุณลักษณะทางสังคม ผู้หานิสิตนักศึกษาชายและผู้หานิสิตนักศึกษาหญิง

จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะเกี่ยวกับการมีมนุษยสัมพันธ์สูง และถนอมน้ำใจผู้ร่วมงาน ที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาชายและผู้นำนิสิตนักศึกษาหญิงจัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาดังนี้

3.2.1 คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้นคุณลักษณะเกี่ยวกับความสามารถแสวงหาความรู้และข้อมูลใหม่ๆ ที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน จัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2.2 ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และคุณลักษณะทางสังคมไม่แตกต่างกัน

3.3 ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา ดังนี้

3.3.1 คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาต่างกันจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะที่เกี่ยวกับความสามารถในการนำหลักการหรือทฤษฎีทางวิชาการมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน ความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อสาร ความเข้าใจ ความสามารถวินิจฉัยสั่งการ และความสามารถแก้ปัญหาและข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน ที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาต่างกัน จัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3.2 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะที่เกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเองและเป็นตัวของตัวเอง กล้าแสดงออก และมีความสุขรอบคอบ ที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาต่างกันจัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3.3 คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาต่างกันจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายข้อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะที่เกี่ยวกับความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จของงาน และมีประสบการณ์ในการทำงาน ที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาต่างกันจัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.3.4 คุณลักษณะทางสังคม ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาต่างกัน

จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายชื่อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะเกี่ยวกับการมีมนุษยสัมพันธ์สูง ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น และการให้เกียรติ และยกย่องเพื่อนร่วมงาน ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาต่างกันจัดลำดับความสำคัญ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4 ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา ดังนี้

3.4.1 คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวม และเป็นรายชื่อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะที่เกี่ยวกับความสามารถวินิจฉัยสั่งการ ที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาจัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4.2 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายชื่อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน ที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาจัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.4.3 คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวม และเป็นรายชื่อทุกข้อไม่แตกต่างกัน

3.4.4 คุณลักษณะทางสังคม ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายชื่อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการมีมนุษยสัมพันธ์สูง ที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาจัดลำดับความสำคัญ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีประสบการณ์การเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษาแตกต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา ดังนี้

3.5.1 คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษาต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายชื่อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะที่เกี่ยวกับความสามารถในการใช้ภาษาสื่อความเข้าใจ ที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาจัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5.2 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษาต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวม และเป็นรายชื่อไม่แตกต่างกัน

3.5.3 คุณลักษณะที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษาต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะ

ที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายชื่อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะที่เกี่ยวกับความสามารถในการสร้างทีมงานและพัฒนาทีมงาน ที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาจัดลำดับความสำคัญแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5.4 คุณลักษณะทางสังคม ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษาต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์โดยรวมและเป็นรายชื่อไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะที่เกี่ยวกับการถนอมน้ำใจผู้ร่วมงาน และมีความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าตนเอง ที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาจัดลำดับความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. การเปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงาน และด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา พบว่า ผู้นำนิสิตนักศึกษาชายและผู้นำนิสิตนักศึกษานักศึกษาหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน สาขาวิชาต่างกัน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน และมีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษาต่างกัน มีความเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษาโดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

1. การศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยการจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา ปรากฏผลที่นำมาอภิปรายดังนี้

1.1 คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา เรื่องมีความรู้ความเข้าใจในองค์กรที่ตนรับผิดชอบ ความสามารถสร้างแรงจูงใจในการทำกิจกรรม และมีความสามารถในการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลและเหตุผล เป็นอันดับหนึ่งทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการบริหารงานขององค์กรนั้น การมีความรู้ความเข้าใจในองค์กรที่ตนรับผิดชอบ ไม่ว่าจะเป็นหลักการในการจัดกิจกรรม แนวปฏิบัติและขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรม ตลอดจนการที่ผู้บริหารองค์กรมีความรู้ในกิจกรรมขององค์กร จะทำให้การดำเนินกิจกรรมหรือการจัดกิจกรรมบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังที่ สุทธิ ทองประดิษฐ์ (2532 : 1-3) กล่าวว่า การมีความรู้ความเข้าใจในองค์กรที่ตนรับผิดชอบอย่างชัดเจน และมีความเข้าใจเกี่ยวกับความสลับซับซ้อนขององค์กร

ในภาพรวม มีความเข้าใจโครงสร้างและความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอกองค์กร เช่น การจัดองค์กร การจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน จะทำให้การบริหารงานและกิจกรรมประสบผลสำเร็จ ในทางตรงกันข้าม การบริหารงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา หากผู้นำนิสิตนักศึกษาไม่มีความรู้และความเข้าใจในองค์กรที่ตนรับผิดชอบ ไม่เข้าใจโครงสร้างและความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่ต้องประสานด้วย ไม่รู้เรื่องการจัดการองค์กรหรือไม่มีความรู้ความสามารถในการจัดบุคลากรให้เหมาะสมกับงาน ก็จะส่งผลให้การทำงานไม่ประสบผลสำเร็จรวมทั้งอาจเกิดปัญหาต่างๆ ในการบริหารงานภายในองค์กรตามมาได้ ดังที่ นพพร สอนสม (2537 : 119) ได้ศึกษาปัญหาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยนเรศวร พบว่า การจัดกิจกรรมนักศึกษามีปัญหา เพราะนักศึกษาไม่เข้าใจระเบียบราชการและไม่มีการวางแผนการดำเนินการขององค์กร

1.2 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา เรื่องใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น การแต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ และมีความเป็นมิตรยิ้มแย้มแจ่มใสเป็นอันดับหนึ่งทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า บุคลิกภาพดังกล่าวข้างต้นเป็นสิ่งที่จำเป็นและมีความสำคัญต่อผู้นำและกิจการงานของผู้นำ (วุฒิชัย จำนงค์. 2523 : 259) บุคลิกภาพที่ดีและเหมาะสมจะชวนให้ผู้ที่พบเห็นศรัทธาและมีความนิยมชมชอบ เพราะบุคลิกภาพที่ใครเห็นใครชอบจะดึงดูดใจและจูงใจคน ทำให้มีมิตรภาพระหว่างกันอย่างรวดเร็ว (อุทัย หิรัญโต. 2524 : 55) บุคลิกภาพยังทำให้คนประสบความสำเร็จในอาชีพการงานต่างๆ ตามที่มุ่งหวัง การแต่งกายที่ดีและเหมาะสมกับบทบาทและกาลเทศะย่อมส่งเสริมบุคลิกภาพให้มีเสน่ห์ดึงดูดใจคน และทำให้เกิดความมั่นใจ ผู้นำที่มีบุคลิกภาพสมบูรณ์ ย่อมเป็นบุคคลที่เป็นที่ยอมรับของบุคคลในสังคม สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ผู้นำนิสิตนักศึกษาเป็นบุคคลหนึ่งที่จะเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นิสิตนักศึกษาทั่วไปทั้งในด้านการเรียน การทำกิจกรรม รวมทั้งด้านบุคลิกภาพด้านต่างๆ ตลอดจนการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะ จึงจำเป็นที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาควรประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีกับนิสิตนักศึกษาทั่วไป อย่างไรก็ตาม การมีใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นจากผู้ร่วมงานจะช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้รู้ได้เห็นสภาพปัญหาของระบบการทำงานได้ง่ายและชัดเจนขึ้น ซึ่งการยอมรับฟังความคิดเห็นที่หลากหลายและการรับฟังคำวิจารณ์ของผู้ร่วมงานจะเป็นจุดที่ชี้ให้เห็นถึงข้อเสียที่พึงปรับปรุงแก้ไข และยังช่วยสร้างโลกทัศน์ให้กว้างขึ้น (สมชาย ภคภาสวณิช และคนอื่นๆ. 2533 : 107-109)

1.3 คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ผลการศึกษาพบว่า ผู้นำนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา เรื่องมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ มีประสบการณ์ในการทำงาน และมีความสามารถในการบริหารองค์กรเป็นอันดับหนึ่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการมีประสบการณ์ในการทำงานและสามารถบริหารองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพเป็นคุณลักษณะที่พึงมีในการเป็นผู้นำ รวมถึงการมีความรับผิดชอบต่อ

หน้าที่ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการทำงาน เพราะการทำงานจะสำเร็จได้ทั้งตัวผู้นำและผู้ร่วมงานจะต้องมีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเป็นอย่างดี ซึ่งการทำกิจกรรมโดยทั่วๆ ไปในแต่ละครั้งจำเป็นจะต้องมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้สมาชิกผู้ร่วมงานตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล หากผู้นำนิสิตนักศึกษาขาดความรับผิดชอบ ก็จะทำให้สมาชิกและผู้ร่วมงานไม่อุทิศตนให้กับงานอย่างเต็มที่ หรือไม่ทุ่มเทความสามารถในตัวเองทั้งหมดให้กับการทำงาน (บุญชัย พิทักษ์ดำรงกิจ. 2540 : 49) อันอาจส่งผลถึงการทำกิจกรรมต่างๆ หรืออาจทำให้งานที่ได้รับมอบหมายไม่สำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งบรรจง ชูสกุลชาติ (2533 : 437) ให้ความเห็นว่าควรปลูกฝังคุณลักษณะเรื่องความรับผิดชอบในการส่งเสริมค่านิยมในการทำงานให้กับนิสิตนักศึกษา เพราะการมีความรับผิดชอบจะทำให้งานทุกอย่างสำเร็จตามเป้าหมายได้ทันเวลา เป็นที่นับถือและได้รับการยกย่อง สรรเสริญจากผู้ร่วมงาน เป็นคุณประโยชน์ทั้งต่อตนเองและสังคม ความรับผิดชอบยังเป็นสิ่งที่เกื้อหนุนให้บุคคลปฏิบัติงานสอดคล้องกับกฎจริยธรรมและหลักเกณฑ์ของสังคม โดยไม่ต้องมีการบังคับจากผู้อื่น ไม่ทำให้เป็นต้นเหตุของความเสื่อมและความเสียหายแก่ส่วนรวม ทำให้เกิดความก้าวหน้า สงบสุข เรียบร้อยแก่สังคม (อรรถวรธรรม นิยะโต. 2536 : 51) สอดคล้องกับ ประหยัด ลักษณะงาม และคนอื่นๆ (2531 : บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ที่หน่วยงานต้องการ พบว่า คุณลักษณะทั่วไปของผู้สำเร็จการศึกษาพึงมีในการทำงานทุกอาชีพคือมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่

1.4 คุณลักษณะทางสังคม ผลการศึกษาพบว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา เรื่องการมีมนุษยสัมพันธ์สูง มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าตนเอง ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น และความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นเป็นอันดับหนึ่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี มีความอ่อนน้อม สุภาพนุ่มนวล ปรับตัวเข้ากับคนง่าย จะสามารถโน้มน้าวจิตใจให้คนทำงานร่วมกันในลักษณะที่ก่อให้เกิดความสามัคคีและการประสานงานได้เป็นอย่างดี (นันทนา ธรรมบุษย์. 2538 : 24-25) ทั้งนี้วัยของนิสิตนักศึกษาเป็นวัยที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย ชอบทำงานเป็นกลุ่ม รู้จักรับผิดชอบงาน ชอบอิสระ เริ่มหาประสบการณ์แปลกๆ ใหม่ๆ มีความระมัดระวังเกี่ยวกับความรู้สึกของผู้อื่นที่มีต่อตัวเองมากขึ้น สามารถมองเห็นการปรับปรุงตนเองเพื่อเป็นที่ยอมรับของสังคมในแง่ที่ตรงกับความเป็นจริงมากขึ้น (สำเนาวิจัยศิลป. 2538 : 76-77) ซึ่งการจัดกิจกรรมแต่ละครั้งจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากนิสิตนักศึกษาให้มาร่วมกิจกรรม ผู้นำนิสิตนักศึกษาจึงควรเป็นบุคคลที่มีมนุษยสัมพันธ์ดี เพราะการมีมนุษยสัมพันธ์ดีจะทำให้สามารถเข้ากับผู้อื่นได้ดี สามารถจูงใจให้นิสิตนักศึกษามาร่วมกิจกรรมได้ ซึ่งงานต่างๆ จะสำเร็จได้ต้องได้รับความร่วมมือจากหลายฝ่าย (สมสุข ชีระพิจิตร. 2541 : 1) ทั้งนี้นิสิตนักศึกษาที่เป็นสมาชิกในองค์กร นิสิตนักศึกษาทั่วไปและฝ่ายต่างๆ ที่นิสิตนักศึกษาต้องติดต่อประสานงานด้วย การมีสัมพันธภาพกับบุคคลอื่น การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การแสดงพฤติกรรมของตนเองให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในสังคมจะนำไปสู่การรวมกลุ่ม

และการคิดแบบกลุ่ม (ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์. 2535 : 101-113 ; อ้างอิงจาก Chickering. 1969) เพราะการทำกิจกรรมต้องการการทำงานเป็นทีม ต้องการผู้ร่วมงานเป็นกลุ่ม ดังนั้นกลุ่มจึงมีอิทธิพลต่อการทำกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอย่างมาก

2. การศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้ดำเนินิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ดำเนินิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้ดำเนินิตนักศึกษามีพฤติกรรมความเป็นผู้นำโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการบริหารงานกิจกรรมของผู้ดำเนินิตนักศึกษาต้องใช้พฤติกรรมความเป็นผู้นำในด้านต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการบริหารเพื่อให้การทำกิจกรรมต่าง ๆ ขององค์กรประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ การบริหารงานที่ดีจะช่วยให้มีนิสิตนักศึกษาทั่วไปเข้าร่วมกิจกรรมมากขึ้น ซึ่งการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตจะช่วยพัฒนานิสิตนักศึกษาให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ นอกจากนั้น กิจกรรมนิสิตนักศึกษา ยังช่วยเสริมพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจิตใจให้กับนิสิตนักศึกษา พร้อมทั้งช่วยในการฝึกการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี (ทบวงมหาวิทยาลัย. 2540 : 5-7) อย่างไรก็ตามผู้ดำเนินิตนักศึกษา เป็นบุคคลที่อยู่ในวัยเรียน มีหน้าที่หลักคือการศึกษาหาความรู้และประสบการณ์ในระหว่างเรียน การทำกิจกรรมเป็นสิ่งที่เสริมให้นิสิตนักศึกษาได้รับประสบการณ์ในการทำงานและการเข้าร่วมกิจกรรมในตำแหน่งผู้ดำเนินิตนักศึกษาเป็นการสร้างประสบการณ์ตรงจากการทำงาน เพราะการทำงานในตำแหน่งผู้ดำเนินิตนักศึกษา ทำให้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน มีการติดต่อกับอาจารย์และบุคคลภายนอกมาก จึงเป็นการเพิ่มทักษะและประสบการณ์ทางด้านสังคมและการทำงานให้กับนิสิตนักศึกษา (สำเนา ขจรศิลป์. 2538 : 144-145) การทำกิจกรรมของผู้ดำเนินิตนักศึกษาในสถาบัน อาจเกิดปัญหาต่าง ๆ เนื่องจากผู้ดำเนินิตนักศึกษายังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและวิธีการบริหารงานที่ดี จึงทำให้งานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาที่ออกมาไม่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ พาณี ปรีชานนท์ และคนอื่นๆ (มปป. : 202) ที่กล่าวว่า คณะกรรมการบางคนยังไม่เข้าใจบทบาทของการเป็นผู้นำที่ดี การบริหารงานในชมรมจึงขาดการวางแผน งานของชมรมจึงดำเนินไปอย่างไม่มีระบบ นิสิตนักศึกษาต้องลองผิดลองถูกตลอดเวลา ส่งผลให้คุณภาพของกิจกรรมไม่ดีเท่าที่ควร อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้ดำเนินิตนักศึกษามีพฤติกรรมความเป็นผู้นำในเรื่องต่อไปนี้อยู่ในระดับสูง คือ การดูแลเอาใจใส่กับงาน มีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน ทำงานโดยมีการปรึกษาหารือกับผู้ร่วมงาน มีการชี้แจงให้ผู้ร่วมงานทราบจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงาน รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากผู้ร่วมงาน มอบหมายงานให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติ ทำงานด้วยความซื่อสัตย์อดทน กำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงาน เข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย มีความสามารถในการตัดสินใจเพื่อให้งานสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย มีความเป็นมิตรกับบุคคลทั่วไป มีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ ปรับตัวเข้ากับสังคม สิ่งแวดล้อมและผู้อื่นได้ ให้เสรีภาพแก่ผู้ร่วมงาน ในการตัดสินใจทำงานของตน ริเริ่มกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบันหรือส่วนรวม และยอมรับผิดเมื่อมีข้อผิดพลาดในการทำงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพฤติกรรมในเรื่องดังกล่าวช่วยส่งเสริมในการ

เป็นผู้นำกิจกรรมที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งพฤติกรรมผู้นำต่างๆ นั้น จะเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมในการทำงานและต่อความพอใจของผู้ร่วมงาน (ธงชัย สันติวงษ์, 2535 : 205) ซึ่งคุนส์และดอนเนล (Koontz and Donnel, 1976 : 822) ให้ข้อเสนอแนะว่า ผู้นำที่ดีต้องเรียนรู้และสร้างความเข้าใจคุณลักษณะดังต่อไปนี้คือ ความสามารถในการแสดงพฤติกรรมการบริหาร ซึ่งเป็นลักษณะการบริหารงานในรูปแบบต่างๆ ที่ผู้นำต้องใช้ให้สอดคล้องกับเหตุการณ์ เวลาและสภาพของบุคคลในหน่วยงาน การมีพฤติกรรมการบริหารที่เหมาะสม ย่อมช่วยให้การปฏิบัติงานของผู้ร่วมงานและทำให้บรรยากาศของการทำงานเป็นไปในลักษณะที่ดี และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านผลการวิจัยพบว่า ผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง และมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงานอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการทำกิจกรรมนิสิตนักศึกษาของสถาบัน ส่วนใหญ่ผู้นำนิสิตนักศึกษาจะจัดกิจกรรมที่นิสิตนักศึกษาทั่วไปสามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ ผู้นำนิสิตนักศึกษาจึงต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีสามารถชักจูงนิสิตนักศึกษาทั่วไปให้มาร่วมกิจกรรมเพื่อให้กิจกรรมที่ตนจัดบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับที่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ชัยโรจน์ สายพันธุ์ และอาจารย์ สมชาย แสงจิตต์พันธุ์ (ชัยโรจน์ สายพันธุ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นพลักษณ์ หนักแน่น เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2542 และสมชาย แสงจิตต์พันธุ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นพลักษณ์ หนักแน่น เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และวันที่ 21 พฤษภาคม 2541) กล่าวว่า ผู้นำนิสิตนักศึกษาจะเน้นการบริหารงานแบบมุ่งสัมพันธ์มากกว่ามุ่งงานทั้งนี้เพราะจะได้มีส่วนร่วมกิจกรรมมากขึ้น

3. การเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร เป็นรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และคุณลักษณะทางสังคม จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา ปรากฏผลดังนี้

3.1 ผู้นำนิสิตนักศึกษาชายและผู้นำนิสิตนักศึกษาหญิง จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และคุณลักษณะทางสังคมไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าคุณลักษณะของผู้นำนั้นเป็นเครื่องหมายหรือสิ่งที่ชี้ให้เห็นถึงความคิดหรือลักษณะประจำทั้งด้านร่างกาย และการแสดงออกของพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาให้ผู้อื่นเห็น เช่น คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ คุณลักษณะด้านความรู้ความสามารถ (เกสรา สุขสว่าง, 2540 : 20) รวมทั้งในสภาวะการณ์ปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและพัฒนาประเทศไปสู่ความทันสมัย

ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและวัฒนธรรมของสังคม ส่งผลให้สภาพความเป็นอยู่และบทบาทของผู้หญิงและผู้ชายเท่าเทียมกัน ผู้หญิงมีบทบาทในสังคมมากขึ้นและมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับสูงมากกว่าในอดีต นิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสถานศึกษาต่างๆ ย่อมได้รับการหล่อหลอมให้มีความเสมอภาคเท่าเทียมกันระหว่างเพศ โดยที่สถานศึกษาจะเป็นส่วนหนึ่งในการหล่อหลอมนิสิตนักศึกษาชายและหญิงให้เห็นถึงความสำคัญของความเสมอภาคทางเพศได้เป็นอย่างดี มีการยอมรับว่าผู้หญิงมีความสามารถเท่าเทียมกับผู้ชาย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2538 : 71) การที่นิสิตนักศึกษาได้ศึกษาเรียนรู้อยู่ในสถาบันอุดมศึกษาทำให้รับรู้ได้จากการศึกษาในตำราและจากการทำกิจกรรมว่า ผู้นำที่ดีควรมีคุณลักษณะอย่างไรจึงส่งผลให้ผู้นำนิสิตนักศึกษาชายและผู้นำนิสิตนักศึกษาหญิงจัดลำดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำโดยรวมไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาชายและผู้นำนิสิตนักศึกษาหญิง จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการวินิจัยสั่งการ ความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จของงาน ความเชื่อมั่นในตนเองและเป็นตัวของตัวเอง และเรื่องมีมนุษยสัมพันธ์สูงแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการอบรมเลี้ยงดูระหว่างเพศชายและเพศหญิงในสังคมไทยมีความแตกต่างกัน นั่นคือ เพศชายได้รับการอบรมเลี้ยงดูให้มีความกล้า ให้มีความเป็นผู้นำ มีอิสระมากกว่าเพศหญิง ขณะที่เพศหญิงได้รับการอบรมเลี้ยงดูให้มีลักษณะเป็นผู้หญิง มีความอ่อนน้อม มีแนวโน้มที่จะเชื่อฟัง ปฏิบัติตามคำสั่งสอน มีความเห็นใจผู้อื่น การปฏิบัติตนให้เหมาะสม รวมทั้งเพศชายเป็นเพศที่เข้มแข็ง ชอบการทำหาย ชอบการแข่งขัน ชอบทดลองสิ่งแปลกใหม่ ชอบแสดงความคิดเห็นและกระทำการต่างๆ ด้วยตนเอง เชื่อมั่นในความสามารถของตนเอง (สุชาติ มัสโอดี. 2528 : 91-95) นอกจากนี้ผู้ชายและผู้หญิงยังมีแนวโน้มทางจิตวิทยาที่แตกต่างกัน คือ ผู้ชายมักสนใจในเรื่องอำนาจวาสนา การทำงานให้สำเร็จ ส่วนผู้หญิงมักยึดถือประเพณี เครื่องเคราศาสนา มีระเบียบวินัยและรักสวยรักงาม (อนันต์ ศรีโสภณ. 2527 : 1) และผู้หญิงยังมีบุคลิกที่ต่างจากผู้ชายคือมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกว่า ดังนั้นจึงสามารถทำงานด้านการประสานงานได้ดีกว่าผู้ชาย (สถาบันวิจัยบทบาทหญิงและชาย และการพัฒนา. 2541 : 239 ; อ้างอิงจาก Nancy Chorodow) จึงทำให้การจัดลำดับความสำคัญในเรื่องดังกล่าวแตกต่างกัน

3.2 ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา ด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และคุณลักษณะทางสังคม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาในแต่ละชั้นปีเป็นวัยที่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลาย มีอายุใกล้เคียงกันและศึกษาอยู่ในสถาบันการศึกษาของรัฐที่มีปรัชญาการศึกษาของสถาบันและมีอาณาบริเวณที่คล้ายคลึงกัน ย่อมได้รับการปลูกฝังและรับรู้จากการทำกิจกรรมนิสิตนักศึกษาซึ่งเป็นการฝึกให้มีประสบการณ์ในการทำงาน และการทำกิจกรรมของผู้นำนิสิตนักศึกษา หรือการทำกิจกรรมของนิสิตนักศึกษาทั่วไปแต่ละชั้นปีทำให้

เกิดการเรียนรู้ว่า การเป็นผู้นำกิจกรรมนิสิตนักศึกษาควรจะต้องมีคุณสมบัติหรือคุณลักษณะอย่างไรบ้างเพื่อให้บุคคลยอมรับทั้งในด้านส่วนตัวและในด้านการทำงานเช่นเดียวกัน โดยที่นิสิตนักศึกษาจะเริ่มเรียนรู้สิ่งแวดล้อมต่างๆ รอบตัวและเรียนรู้ว่าจะปฏิบัติตัวอย่างไรให้เป็นที่ยอมรับของเพื่อน เมื่อนิสิตนักศึกษาได้เรียนรู้แล้วว่าผู้นำควรมีคุณสมบัติอย่างไรก็จะปรับตัว และประพฤติตัวให้มีคุณสมบัติของผู้นำให้เป็นที่ยอมรับของนิสิตนักศึกษาทั่วไป จึงทำให้ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในแต่ละชั้นปี จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาไม่แตกต่างกัน

3.3 ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา ด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และคุณลักษณะทางสังคมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาที่ต่างกันต่างก็ได้รับรู้และมองเห็นภาพรวมของผู้นำที่ดีในสังคมปัจจุบันว่าผู้นำที่ดีควรมีคุณลักษณะอย่างไรบ้าง เมื่อรับรู้ถึงคุณลักษณะของผู้นำแล้วแม้ว่านิสิตนักศึกษาจะอยู่ในสาขาวิชาที่ต่างกันก็ทำให้จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในแต่ละสาขาวิชา จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา เกี่ยวกับความสามารถในการนำหลักการหรือทฤษฎีทางวิชาการมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน มีความมุ่งมั่นต่อความสำเร็จของงาน ความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่นแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายและวัยผู้ใหญ่ตอนต้นซึ่งแต่ละคนจะมีความแตกต่างกัน (สำเนา ขจรศิลป์. 2538 : 77) ดังที่เอนท์วิทเทล (วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. 2524 : 62-63 ; อ้างอิงจาก Entwitle. nd) ที่ได้ศึกษาลักษณะนักศึกษาที่อยู่ในสาขาวิชาต่างกัน พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาอักษรศาสตร์ และมนุษยศาสตร์มีลักษณะภาษาดี มีค่านิยมทางสุนทรียภาพสูง มีเหตุผล บุคลิกภาพไม่แน่นอน นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ มีความสามารถในการคำนวณสูง มีอารมณ์มั่นคง มีทัศนะทางสังคมค่อนข้างโบราณ อนุรักษ์นิยม เพราะเป็นคนมีระเบียบแบบแผน นักศึกษาสาขาวิชาสังคมศาสตร์ มักใหญ่ใฝ่สูง ใจแคบ แต่เจ้าปัญญา สนใจเรื่องการเมืองและเศรษฐกิจสูง เหล่านี้เป็นสาเหตุที่ทำให้นิสิตนักศึกษามีความต้องการผู้นำที่มีคุณลักษณะดังกล่าวแตกต่างกัน

3.4 ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา ด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และคุณลักษณะทางสังคมไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่อยู่ในสถาบันการศึกษาที่อยู่ในสิ่งแวดล้อมคล้ายคลึงกัน มีประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยที่คล้ายคลึงกัน ได้รับรู้เกี่ยวกับคุณลักษณะที่ดีของผู้นำมาเหมือนกัน จึงส่งผลให้ผู้นำนิสิตนักศึกษาจัดลำดับ

ความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนนักศึกษาไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ผลการศึกษาของนิภาพรรณ วิโรทัยสกุล (2539 : 100) ที่ศึกษาทัศนะของนักศึกษาสาขาวิชา บริหารธุรกิจระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในเขต กรุงเทพมหานคร ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน พบว่า มีทัศนะเกี่ยวกับคุณลักษณะที่ พึงประสงค์ของครูธุรกิจโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน อย่างไรก็ตาม ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน นิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการวินิจฉัยสั่งการ การเป็นแบบอย่างที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน และการมีมนุษยสัมพันธ์สูง แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าลักษณะการใช้ชีวิตของนิสิต นักศึกษาโดยทั่วไปแตกต่างกัน นิสิตนักศึกษากลุ่มที่สนใจวิชาการจะสนใจใฝ่ศึกษาในวิชาการ ต้องการเรียนให้ได้คะแนนดี ได้เกียรตินิยม เพื่อให้ได้ศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา มีความ มุ่งหวังเพื่อประกอบอาชีพอาจารย์ในมหาวิทยาลัยหรือนักวิชาการ เวลาส่วนใหญ่ของนักศึกษา กลุ่มนี้จึงใช้เพื่อการศึกษาเล่าเรียนมากกว่าการทำกิจกรรมนิตินักศึกษา หรือเที่ยวเตร่กับเพื่อน (ทองเรียน อมรัชกุล. 2525 : 39-40) และส่วนใหญ่ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการ เรียนสูงจะเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในตนเองสูง จึงทำให้มีความสามารถในการวินิจฉัยที่เด็ดขาด กล้าตัดสินใจ ส่วนผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางหรือต่ำส่วนใหญ่ จะเป็นพวกที่มีมนุษยสัมพันธ์สูงมีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น และสนใจในการ ทำกิจกรรมค่อนข้างมากหรือเท่าๆ กับการเรียน จึงทำให้ผู้นำนิสิตนักศึกษาจัดลำดับความ สำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนนักศึกษาแตกต่างกัน

3.5 ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษาต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนนักศึกษา ด้านสติปัญญาความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิตินักศึกษา และคุณลักษณะทางสังคมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในช่วง ระยะเวลาที่กำลังศึกษาอยู่ นักศึกษาต้องรับผิดชอบกับการเรียนของตนและเข้าร่วมกิจกรรมตาม ที่ตนสนใจหรือปฏิบัติตามกฎระเบียบเดียวกันจึงทำให้ได้รับประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิต เช่นเดียวกัน จึงส่งผลให้ผู้นำนิสิตนักศึกษาจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้นำนิสิตนักศึกษาไม่แตกต่างกัน

อย่างไรก็ตามผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษาแตกต่างกัน จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนนักศึกษา เกี่ยวกับความสามารถ ใช้ภาษาในการสื่อความเข้าใจ ความสามารถสร้างทีมงานและพัฒนาทีมงาน และการถนอมน้ำใจ เพื่อนร่วมงานแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการมีทีมงานที่ดีจะช่วยผลักดันให้งานกิจกรรม ต่างๆ ของมหาวิทยาลัยบรรลุเป้าหมายได้ง่ายขึ้น (ไพบูลย์ ดำรงชัยธรรม. 2532 : 161-169) และการสร้างทีมงาน พัฒนาทีมงาน จะนำไปสู่ความเป็นองค์กรที่สมบูรณ์แบบ โดยที่สมาชิก ทุกคนจะร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติงานและรับผิดชอบปัญหาที่เกิดขึ้น อันจะทำให้องค์กร

สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ (อัจฉรา สังข์สุวรรณ. 2539 : 11)

4. เปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้ดำเนินิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ดำเนินิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงาน และด้านพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ จำแนกตามตัวแปรเพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบการณ์ในการเป็นผู้ดำเนินิตนักศึกษา ปรากฏผลที่นำมาอภิปรายดังนี้

4.1 ผู้ดำเนินิตนักศึกษาชายและผู้ดำเนินิตนักศึกษาหญิง มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำ โดยรวมและเป็นรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการทำกิจกรรมของมหาวิทยาลัยขององค์กร ชุมชน หรือชมรมโดยทั่วๆ ไป มหาวิทยาลัยจะสนับสนุนให้ผู้ดำเนินิตนักศึกษาทุกคนมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมทุกประเภทอย่างเท่าเทียมกัน ไม่มีการแบ่งแยกว่าการเป็นผู้ดำเนินิตกิจกรรมนิตนักศึกษาจะต้องเป็นเพศหญิงหรือเพศชายเท่านั้น แต่ที่ผ่านมาสังคมจะยอมรับผู้นำที่เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิงทั้งนี้อาจเป็นเพราะเพศชายมีลักษณะที่เข้มแข็ง กล้าตัดสินใจ มีลักษณะความเป็นผู้นำมากกว่าเพศหญิง เพศชายจึงมีบทบาทในการบริหารมากกว่าเพศหญิง ดังที่ มาร์วิน (กรองแก้ว อยู่สุข. 2537 : 94 ; อ้างอิงจาก Marvin Shaw. 1976 : 348-349) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลต่อกลุ่มได้แก่เพศ ซึ่งมีการสังเกตความแตกต่างระหว่างเพศ ในพฤติกรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามกฎเกณฑ์ของกลุ่ม ปรากฏว่าเพศชายจะมีอิทธิพลเหนือเพศหญิง อย่างไรก็ตามจากการสำรวจชี้ให้เห็นว่าพฤติกรรมดังกล่าวขึ้นอยู่กับลักษณะของงาน สอดคล้องกับฟีดเลอร์ (Fiedler. 1967 : 13) ที่ให้ความเห็นว่า พฤติกรรมผู้นำไม่ว่าจะเป็นมิติมุ่งงานหรือมิติมุ่งสัมพันธ์ต่างก็เป็นพฤติกรรมผู้นำที่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์ขององค์กรเท่าเทียมกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแต่ละระบบจะถูกนำไปใช้ให้เหมาะสมกับเงื่อนไขและสถานการณ์เพียงใด สอดคล้องกับ จิระพันธ์ สวัสดิ์ (2538 : 63) ที่ศึกษาสมรรถภาพในการนำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้บริหารเพศชายและเพศหญิงมีสมรรถภาพการนำไม่แตกต่างกัน

4.2 ผู้ดำเนินิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นปีต่างกัน มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำ โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ดำเนินิตนักศึกษาที่เรียนในสภาพแวดล้อมเดียวกัน มีระดับสติปัญญาใกล้เคียงกัน และอยู่ในวัยเดียวกัน มีความสัมพันธ์สนิทสนมกัน จึงส่งผลให้ผู้ดำเนินิตนักศึกษาแต่ละชั้นปีมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำ โดยรวมไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ขวัญฤดี ขำชอนสัดย์ (2542 : 78) ที่ได้ศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยมหิดล พบว่า นักศึกษาที่ศึกษาในชั้นปีที่แตกต่างกัน มีพฤติกรรมความรับผิดชอบโดยรวมทุกด้านไม่แตกต่างกัน

4.3 ผู้ดำเนินิตนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ในสาขาวิชาต่างกัน มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำ โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ พฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงาน และพฤติกรรมความเป็น

ผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานทั้งนี้อาจเป็นเพราะการที่ผู้นำนิสิตนักศึกษาอยู่ในสภาพแวดล้อมเดียวกัน โอกาสที่จะได้รับประสบการณ์ในมหาวิทยาลัยเท่าเทียมกัน ส่งผลให้ผู้นำนิสิตนักศึกษามีพฤติกรรมความเป็นผู้นำไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ นิสิตนักศึกษาที่เรียนในแต่ละสาขาวิชาจะมีพื้นฐานความรู้เฉพาะด้านในแต่ละสาขาวิชาที่แตกต่างกัน การตัดสินใจต่างๆ จะยึดหลักการพื้นฐานในสาขาวิชาที่เรียนมา นำมาใช้กับหลักการบริหาร ทำให้การบริหารงานขององค์กรออกมาแตกต่างกัน เช่น พื้นฐานของสาขาวิชาสังคมศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ จะสอนให้นิสิตนักศึกษาเป็นผู้ที่ช่วยเหลือสังคม ชอบคุยหรืออภิปรายเกี่ยวกับปัญหาการเมืองและสังคม พื้นฐานของสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ จะสอนให้นิสิตนักศึกษาใช้หลักวิธีทางวิทยาศาสตร์ช่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลและแก้ปัญหา ส่งผลให้ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ศึกษาในสาขาวิชาที่ต่างกันจะนำหลักการพื้นฐานที่ได้เรียนรู้มา มาประยุกต์ใช้กับการบริหารองค์กร ดังที่เฟลด์แมนและนิวคอมบ์ (Feldman and Newcomb, 1970 : 153) กล่าวว่า ลักษณะของสาขาวิชาที่มีเนื้อหา วิธีการสอน ระบบการเรียนการสอน กิจกรรมทางการเรียนการสอนที่แตกต่างกันออกไปจะส่งผลให้นิสิตนักศึกษามีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป

4.4 ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำต่างกัน มีพฤติกรรมความเป็นผู้นำโดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ พฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงาน และพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้นำนิสิตนักศึกษาที่ไม่มีประสบการณ์ มีประสบการณ์ 1-2 ปี และมีประสบการณ์มากกว่า 2 ปี เมื่อเข้าร่วมกิจกรรมนิสิตนักศึกษาแล้ว จะทำให้ได้รับประสบการณ์ในการเข้าร่วมกิจกรรมทั้งในลักษณะผู้นำและผู้ตามที่ดี พร้อมทั้งทำให้ทราบว่าหลักในการบริหารงานขององค์กรที่ดี ผู้นำควรมีพฤติกรรมการบริหารอย่างไรเพื่อที่จะให้งานออกมาสำเร็จตามจุดมุ่งหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ เพราะฉะนั้นผู้นำที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตศึกษามาแล้วอาจใช้ประสบการณ์ที่ได้รับมาปรับให้เข้ากับการบริหารองค์กร ส่วนผู้นำที่ไม่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษาจะศึกษาหลักการในการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพแล้วนำมาใช้ในการบริหารองค์กร ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าผู้นำที่มีประสบการณ์กับผู้นำที่ไม่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา สามารถบริหารองค์กรได้เช่นเดียวกัน จึงส่งผลให้ผู้นำนิสิตนักศึกษามีพฤติกรรมความเป็นผู้นำที่ไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการศึกษาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยการให้ผู้นำนิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา พบว่าคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษาในด้านต่างๆ มีดังนี้ คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจในองค์กร

ที่ตนรับผิดชอบ สามารถสร้างแรงจูงใจในการทำกิจกรรม และสามารถตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลและเหตุผล คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ ใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ และมีความเป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรม นิสิตนักศึกษา ได้แก่ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีประสิทธิภาพในการทำงาน และมีความสามารถในการบริหารองค์กร และคุณลักษณะทางสังคม ได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์สูง มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าตนเอง มีความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น และมีความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งคุณลักษณะดังกล่าวข้างต้นเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการบริหารงานกิจกรรมของนิสิตนักศึกษา เพื่อให้งานกิจกรรมของนิสิตศึกษابرลุผลตามเป้าหมายขององค์กร และของสถาบัน ดังนั้นผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้คือ

1.1 มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีการจัดอบรม และพัฒนาคุณลักษณะต่างๆ ให้กับผู้นำนิสิตนักศึกษา เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้นำนิสิตนักศึกษาและสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและในอนาคตเมื่อนิสิตนักศึกษาสำเร็จการศึกษาแล้ว

1.2 ควรเปิดโอกาสให้นิสิตศึกษามีโอกาสจัดกิจกรรมต่างๆ อย่างกว้างขวาง เพื่อเป็นการฝึกพฤติกรรมผู้นำ ทั้งนี้โดยมีอาจารย์และเจ้าหน้าที่ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา ดูแลให้คำแนะนำอย่างใกล้ชิด

1.3 ในการพิจารณาแต่งตั้งอาจารย์และเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในฐานะอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม อาจารย์ที่ปรึกษาชมรม และกลุ่มต่างๆ ควรจะได้มีการพิจารณาโดยคำนึงถึงความเหมาะสมในด้านการเป็นผู้ให้คำปรึกษา

1.4 มหาวิทยาลัยควรจัดให้มีการจัดอบรมและพัฒนาคุณลักษณะต่างๆ ให้กับนิสิตนักศึกษาทั่วไป ให้มีคุณลักษณะความเป็นผู้นำ เพื่อที่จะสามารถนำไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ในฐานะผู้นำนิสิตนักศึกษาได้ และสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและในอนาคตเมื่อนิสิตนักศึกษาสำเร็จการศึกษาแล้ว

1.5 มหาวิทยาลัยควรจัดสรรงบประมาณในการจัดอบรมเพื่อพัฒนาความเป็นผู้นำให้กับผู้นำนิสิตนักศึกษา และนักศึกษาทั่วไปอย่างเหมาะสมและเพียงพอ

2. จากการศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้นำนิสิตศึกษามีพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงานและพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้นำนิสิตศึกษามีพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงานอยู่ในระดับปานกลางและมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง ซึ่งในการบริหารงานกิจกรรมนิสิตศึกษาผู้นำนิสิตศึกษาควรมีพฤติกรรมการบริหารงานทั้งแบบมุ่งงานและมุ่งสัมพันธ์ควบคู่กันไปตามแต่ละสถานการณ์เพื่อให้การบริหารงานนั้นมีประสิทธิภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีข้อเสนอแนะว่า

2.1 มหาวิทยาลัยควรจะมีการประชุมปรึกษาหารือเพื่อกำหนดนโยบายและแนวทาง

ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในสถาบันให้ชัดเจน และชี้แจงทำความเข้าใจ ให้อุคลากรที่ปฏิบัติงานในด้านนี้ให้เข้าใจนโยบายและแนวทางปฏิบัติให้ตรงกันทุกฝ่าย

2.2 สถานศึกษาควรจัดให้มีการอบรมเรื่องพฤติกรรมกรรมการบริหารงานให้กับผู้นำ นิสิตนักศึกษา ก่อนการเข้ามารับหน้าที่ในองค์กรต่างๆ ของนิสิตนักศึกษา เพื่อให้ผู้นำนิสิต นักศึกษาได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กรและระเบียบต่างๆ ที่ใช้ในการบริหารองค์กร

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยอื่นๆ ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษา
2. ควรมีการศึกษาถึงคุณลักษณะที่พึงประสงค์และพฤติกรรมความเป็นผู้นำของ ผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนทั้งในและนอกเขตกรุงเทพมหานคร
3. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยอื่นที่สามารถกระตุ้นให้นิสิตนักศึกษาหันมาให้ความสำคัญ และความสนใจต่อการทำกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรองแก้ว อยู่สุข. พฤติกรรมองค์การ. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- กวี วงศ์พุม. ภาวะผู้นำ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ ฯ : ศูนย์ส่งเสริมวิชาชีพการบัญชี, 2536.
- _____. “กระบวนการติดต่อสื่อสารนับวันจะมีความสำคัญเพิ่มมากยิ่งขึ้นในยุคปัจจุบัน,”
วารสารเพิ่มผลผลิต. 35(2) : 33-40 ; มีนาคม - เมษายน 2539.
- เกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัย. โครงการศึกษาวิจัย เรื่องอุดมศึกษาไทย : วิฤตและทางออก.
คณะวิจัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ กรุงเทพฯ ฯ : 2540.
- เกสร สุธสว่าง. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะ พฤติกรรมการบริหารของคณบดีกับ
ความผูกพันต่อองค์การของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเอกชน. ปรินญาณพนธ์
กศ.ด. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. อัดสำเนา.
- ขวัญฤดี ขำช่อนสัดย์. การศึกษาพฤติกรรมความรับผิดชอบของนักศึกษามหาวิทยาลัย
มหิดล. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2542. อัดสำเนา
- จันทร์จิรา มูลเมือง. การเปรียบเทียบระดับความรับผิดชอบต่อสังคมของนิสิต
นักศึกษาต่างสาขาวิชา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2535. อัดสำเนา.
- จิระพันธ์ สวัสดิ์. สมรรถภาพในการนำของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
กรุงเทพมหานคร. ปรินญาณพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2538. อัดสำเนา.
- จุมพล หนิมพานิช. เอกสารการสอนชุดวิชาองค์การและการจัดการ หน่วยที่ 9 - 15.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 20
สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2536.
- จำนงค์ บุญชู. องค์การและการบริหาร. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2531.
- เจลา ประเสริฐสังข์. “ภาวะผู้นำ,” วารสารมาลาเรีย. 31(6) : 313-323 ; พฤศจิกายน -
ธันวาคม 2539.
- เฉลิมเผ่า อจละนันท์. “ภาวะการมีงานทำและคุณภาพในการทำงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัย
รามคำแหง รุ่นที่ 20 ปีการศึกษา 2536,” จุลสาร พัฒนาประสิทธิภาพการสอน.
4(5) ข 15-21 ; กันยายน - ตุลาคม 2539.
- ชัยโรจน์ สายพันธุ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นพลักษณ์ หนักแน่น เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2542.

ดิน ปรัชญพฤทธิ. เอกสารการสอนชุดวิชา พฤติกรรมมนุษย์ในองค์กร หน่วยที่ 8 - 15

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช สาขาวิชาวิทยาการจัดการ. พิมพ์ครั้งที่ 7

สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2533.

ทองเรียน อมรัชกุล. การบริหารกิจกรรมนิสิต : ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. เอกสารนิเทศ

ฉบับที่ 244 หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู : จงเจริญการพิมพ์, 2525.

ทวิบูรณ์ หอมเย็น. ความรู้พื้นฐานการเป็นผู้นำชุมชน. ภาควิชาบริหารการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2530.

ธงชัย สันติวงษ์. พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2535.

ธงชัย สันติวงษ์ และ ชัยยศ สันติวงษ์. พฤติกรรมบุคคลในองค์กร. พิมพ์ครั้งที่ 3.

กรุงเทพฯ ฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2535.

ธนวัช วชิรโลหพันธ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นพลักษณ์ หนักแน่น เป็นผู้สัมภาษณ์, ทีมมหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ, เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2542.

นพพร สอนสม. "สภาพปัญหาการบริหารชมรมกีฬาของสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,"

บทความย่อปริญยานิพนธ์ครุศาสตรบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.

นันทนา ธรรมบุศย์. "คุณสมบัติของผู้นำยุคใหม่," วารสารแนะแนว. 29 (160): 23 - 26 ;

สิงหาคม - กันยายน 2538.

นิภา ศรีไฟโรจน์. สถิตินันทพาราเมตริก. เอกสารประกอบการบรรยายโครงการฝึกอบรม

ความรู้ทางสถิติขั้นสูงสำหรับงานวิจัย วันที่ 10 มีนาคม 2542 ณ อาคารวิจัยและ

การศึกษาต่อเนื่องฯ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2542.

นิภาพรรณ วิโรทัยสกุล. คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูธุรกิจ ตามทัศนะของนักศึกษา

สายวิชาบริหารธุรกิจระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สถาบัน

เทคโนโลยีราชมงคล ในเขตกรุงเทพมหานคร. ปริญยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ :

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2539. อัดสำเนา.

บรรจง ชูสกุลชาติ. บทความทางวิชาการ พ.ศ. 2530-2533. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์องค์การ

ทหารผ่านศึก เขตพญาไท, 2533.

บุญชัย พิทักษ์ดำรงกิจ. "ผู้นำยุคโลกาภิวัตน์," วารสารสามิตรสาร. 5 (1) : 47 - 51 ;

มกราคม - กุมภาพันธ์ 2540.

บุญชัย เสริฐวงศ์สัตย์. การศึกษาปัญหาของนิสิตระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยนเรศวร

ปีการศึกษา 2535. ปริญยานิพนธ์ กศ.ม. พิษณุโลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2536.

ประชุม รอดประเสริฐ. เอกสารประกอบการสอนเรื่อง ผู้นำและพฤติกรรมในการบริหารงาน.

ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

มปป.

- ประดิษฐ์ คุณรัตน์. **มนุษย์สัมพันธ์ในการบริหารงานอุตสาหกรรมศึกษา**. ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์(บางเขน) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2539.
- ประหยัด ลักษณะงาม และคนอื่นๆ. **คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครูบุรีรัมย์ที่หน่วยงานต้องการ**. 2531.
- ปริญญา สร้อยทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นพลักษณ์ นักแน่น เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, เมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2541.
- พนัส หันนาคินทร์. **ประสบการณ์ในการบริหารบุคลากร**. กรุงเทพฯ ฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2542.
- พาณี ปรีชาพันธ์, และคนอื่นๆ. **รายงานการวิจัยกิจกรรมเสริมหลักสูตรหรือนอกหลักสูตรของนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา**. กรุงเทพฯ ฯ : บริษัทวิมลวอลาร์ท โปรดักชั่นส์, มปป.
- ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์. **พฤติกรรมองค์การและการบริหาร**. กรุงเทพฯ ฯ : โอ.เอส.พรินติ้งเฮาส์, 2530.
- ไพฑูรย์ สีนลรัตน์. "มหาวิทยาลัยกับความยากจนบนเส้นทางคู่ขนานที่ต้องเร่งแก้ไข," **จุลสารพัฒนาประสิทธิภาพการสอน**. 5 (1) : 1 - 5 ; มกราคม - กุมภาพันธ์ 2540.
- ไพบุลย์ จำรัสธรรม. "ความสำเร็จชื่อแถมมี," **แพรว**. 11 (246) : 161 - 169 ; 25 พฤศจิกายน 2532.
- มหาวิทยาลัย,ทบวง. **รายงานสรุปผลการสัมมนาผู้บริหาร เรื่องมิติใหม่ของการพัฒนานิสิตนักศึกษา**. ทบวงมหาวิทยาลัย. 2536. ก
- _____. **สรุปโครงการส่งเสริมกิจกรรมนิสิตนักศึกษา**. กรุงเทพฯ ฯ : ที.พี.พรินท์ จำกัด, 2536. ข
- _____. **รายงานประจำปี 2538**. กรุงเทพฯ ฯ : อัมรินทร์พรินติ้งแอนด์พับลิชชิ่งจำกัด, 2538.
- _____. **สรุปโครงการส่งเสริมกิจกรรมนิสิตนักศึกษาปีงบประมาณ 2540**. นนทบุรี : สหมิตรพรินติ้ง, 2540.
- ลัดดาวลย์ เพชรโรจน์. "การพัฒนานักศึกษาให้สัมฤทธิ์ผลในยุคสังคมข่าวสาร," **วารสารรามคำแหง**. 15 (2) : 101 - 113 ; 2535.
- วรรณธ แสงมณี. "ผู้นำกับการบริหารงานภายในองค์กร," **วารสารเพิ่มผลผลิต**. 33 (9) : 19 - 26 พฤษภาคม - มิถุนายน 2538.
- วรารุช บุตรรัตน์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นพลักษณ์ นักแน่น เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2542.

- วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. "มิติใหม่ของนิสิตนักศึกษา," ใน เอกสารการสอนวิชานิสิตนักศึกษา. ภาควิชาการอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524.
- _____. งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- _____. "การพัฒนานิสิตนักศึกษาศึกษาศาสตร์ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลง," วารสารครุศาสตร์. 23 (2) : 1 - 13 ; ตุลาคม - ธันวาคม 2537.
- วิจิตร สิ้นสิริ. การอุดมศึกษาเชิงรุก. กรุงเทพฯ : ชมรมการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534.
- วุฒิชัย จำนงค์. การบริหารสำหรับผู้จัดการและหัวหน้าหน่วยงานระดับกอง. กรุงเทพฯ : บารุงสาสน์, 2523.
- ศรีนครินทรวิโรฒ, มหาวิทยาลัย. เอกสารโครงการสัมมนาฝ่ายกิจการนิสิต และโครงการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรภาพและจริยธรรมผู้นำนิสิตและบุคลากรฝ่ายกิจการนิสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ณ วิทยาลัยการพัฒนชุมชนसारิกา จังหวัดนครนายก ระหว่างวันที่ 25 - 27 พฤษภาคม 2534.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคนอื่น ๆ. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา, 2539.
- ศุภกิจ หงษ์ทอง เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นพลักษณ์ หนักแน่น เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, เมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2541.
- สถาบันวิจัยบทบาทหญิงและชาย และการวิจัย. ผู้หญิงบนเส้นทางของนักบริหาร. กรุงเทพฯ : 2541.
- สมชาย ภคภาสวณิช และคนอื่น ๆ. กระแสการจัดการ. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด, 2533.
- สมชาย แสงจิตต์พันธุ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นพลักษณ์ หนักแน่น เป็นผู้สัมภาษณ์, ที่ห้องรองคณบดี คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2541.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- สมพิศ โห้งาม. "พฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำกิจกรรมนักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง," วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยรามคำแหง. 2(2) : 108 - 121 ; พฤษภาคม - สิงหาคม 2528.
- สมยศ นาวิการ. การบริหารและพฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ : บริษัทโรงพิมพ์ตะวันออก จำกัด, 2540.

- สมสุข ชีระพิจิตร. เอกสารประกอบการบรรยายเรื่องบทบาทผู้นำกับกิจกรรมนิสิต.
วันที่ 31 พฤษภาคม 2541 ณ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร.
- สายพิน สุกคณี. ปัจจัยที่เกี่ยวกับความต้องการเข้าร่วมกิจกรรมของนิสิตระดับปริญญาตรี
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ ฯ :
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536. อัดสำเนา.
- ลีปนันท์ เกตุทัต. "วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม :
สื่อนาคตของสังคมไทย." ใน ปาฐกถาไมสสุทธิพิทักษ์ ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, 2535.
- สิริลักษณ์ คอรั่มันตร์ และ สกนธ์ วรรณวิวัฒนา. รายงานผลการวิจัยเรื่องสภาพปัจจุบัน
ของการอุดมศึกษาในประเทศ. โครงการจัดทำแผนอุดมศึกษาระยะยาว
ทบวงมหาวิทยาลัย, 2532.
- สุกานดา ตปนียางกูร. "ทางเลือกและวิธีการพัฒนาทักษะในการเป็นผู้นำให้กับนักศึกษา,"
วารสารศึกษาศาสตร์สาร. 11(3 - 4) : 109 - 111 ; เมษายน - กันยายน 2526.
- สุชาญ โกศิน. "วิสัยทัศน์ในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา," จุลสารพัฒนาประสิทธิภาพ
การสอน. 4(2) : 4-6 ; พฤศจิกายน - ธันวาคม 2539.
- สุชาดา มัคไธ. การสำรวจแนวบทบาทนักศึกษาตามการรับรู้ของนักศึกษามหาวิทยาลัย
รามคำแหง. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ ฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
อัดสำเนา.
- สุพัตรา สุภาพ. เทคนิคการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพยุคใหม่. กรุงเทพฯ ฯ :
สำนักพิมพ์ธรรมนิติ จำกัด, 2536.
- สุมาลี สุวรรณภักดี. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวของนักศึกษาพยาบาล วิทยาลัย
พยาบาลในเขตภาคใต้ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข. ปริญญาโท กศ.ม.
กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. อัดสำเนา.
- สุทธิ ทองประดิษฐ์. คำบรรยายวิชาการ บริหาร 611 หน้าผู้นำทางการศึกษา. มหาสารคาม :
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2532.
- สำเนาวิ ขจรศิลป์. หลักกิจการนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์, 2525.
- _____ . มิติใหม่ของกิจการนักศึกษา 2 : การพัฒนานักศึกษา. กรุงเทพฯ ฯ : มหาวิทยาลัย
เกษมบัณฑิต, 2538.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา. โอกาสทางการศึกษาและ
การถ่ายทอดค่านิยมเกี่ยวกับบทบาทสตรีในโรงเรียน. กรุงเทพฯ ฯ : Text and
Journal Publication, 2538.

หัสกร ชูพงษ์. เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นพลักษณ์ นักแน่น เป็นผู้สัมภาษณ์, ทีมมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, เมื่อวันที่ 15 มีนาคม 2542.

อนันต์ ศรีโสภ. **หลักการวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.

อมรพงษ์ สุธรรมรักษ์ เป็นผู้ให้สัมภาษณ์, นพลักษณ์ นักแน่น เป็นผู้สัมภาษณ์, ทีมมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ, เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2542.

อรรถวรรณ นิยะโต. **การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความรับผิดชอบต่อตนเอง
และความรับผิดชอบต่อสังคมของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่เรียนวิชา
สังคมศึกษา โดยใช้การสอนแบบบูรณาการกับการสอนตามคู่มือครู**.
ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร,
2536. อัดสำเนา.

อัจฉรา สังข์สุวรรณ. "ผู้นำกับการทำงานเป็นทีม," **วารสารวิชาการพระจอมเกล้า
พระนครเหนือ**. 6 (4) : 11-16 ; สิงหาคม 2539.

อารี เพชรผุด. **มนุษย์สัมพันธ์ในการทำงาน**. กรุงเทพฯ : เนติกุลการพิมพ์, 2530.

อุทัย หิรัญโต. **ประมุขศิลป์ : ศิลปะการเป็นผู้นำ**. กรุงเทพฯ : เนรมิตรการพิมพ์, 2524.

เอกชัย เอื้อเฟื้อ. **การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะด้าน
ความเป็นผู้นำและด้านการทำงานเป็นกลุ่ม สำหรับนักศึกษามหาวิทยาลัย
รามคำแหง**. ปริญญาณิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2537. อัดสำเนา.

Birdie, R.F. "Student Personnel Work : Definition and Redefinition," **Journal of College
Student Personnel**. No. 7 1966 : 131 – 136.

Cronbach, Lee. J. **Essentials of Psychological Testing**. 3rd ed., New York : Harper
and Row, 1984.

Feldman, K.A. and T.M. Newcomb. **The Impact at College Student**. San Francisco :
Jossey-Bass, 1970.

Ferguson, George A. **Statistical Analysis in Psychology and Education**. 4th ed.,
New York : McGraw-Hill, 1981.

Fiedler, Fred E. **A Theory of Leadership Effectiveness**. New York : McGraw-Hill, 1967.

Fiedler, Fred E. and Joseph E Garcia. **New Approaches to Effective Leadership
Cognitive Resources and Organizational Performance**. New York : John
Willey & Sons, 1987.

Good, C.V. **Dictionary of Education**. New York : McGraw-Hill Book Company, 1973.

Glueck, William F. **Management**. Hinsdale, Illinois : The Dryden Press, 1980.

Halpin, Andrew, W. **Theory and Research in Administration**. New York : Macmillan
Company, 1966.

- Hersey, Paul and Kenneth H. Blanchard. **Management of Organizational Behavior : Utilizing Human Resources.** 3rd ed.. Englewood Cliffs, New Jersey : Prentice - Hall, Inc., 1977.
- Koontz, Harold and Cyril O. Donnel. **Management : A System and Contingency Analysis of Managerial Functions.** Tokyo : McGraw-Hill Kogakuha, Ltd.,1976.
- Krejcie, Robert V. and Daryle N. Morgan. "Determining Sample Size for Research Activities," **Educational & Psychological Measurement.** 30 (6) : 608 ; Autumn, 1970.
- Mintzberg, Henry. **Managerial Work : Analysis from Observation, in Exercise, Case, and Readings.** Englewood Cliffs : Prentice Hall, 1989.
- Muchinsky, P.M. **Psychology Applied to Work.** 2 nd. ed, Chicago : Illinois. The Dorsey Press, 1987.
- Peterson, J.S. "Some of Observation on Superior Student," **Journal of Educational Sociology.** 35 : 172 ; May, 1966.
- Pursley, R.D. and Snortland, N. **Managing Government Organizations.** California : Wadsworth, 1980.
- Reskens, R.W. "Relationship between Leadership Participation in College and After College," **The Personal and Guidance Journal.** 34 : 110-114 ; 1960.
- Shaw, Marvin E. **Group Dynamics : The Psychology of Small Group Behavior.** 3rd ed., New York : McGraw-Hill,1981.
- Stogdill. R.M. **Handbook of Leadership.** New York : The Free Press, 1974.
- Wilcox, H. Douglas. "The Relationship between the Teachers : Perception of the High School Principal's Leadership Style and the Correlates Job Satisfaction and Morale," **Dissertation Abstracts International.** 53(09) : 3079-A ; March 1993.
- Williamson, E.G. **Student Personnel Services in Colleges and Universities.** New York : McGraw-Hill Book Company. Inc.,1961.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ตรวจสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม

1. ชื่อ

ตำแหน่ง

สังกัด

ดร. สำเนาวิ์ ขจรศิลป์

รองศาสตราจารย์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
2. ชื่อ

ตำแหน่ง

สังกัด

ดร. สมบูรณ์ ชิตพงษ์

รองศาสตราจารย์

สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. ชื่อ

ตำแหน่ง

สังกัด

อาจารย์มนตรี แยมกลีกร

ผู้ช่วยศาสตราจารย์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ภาคผนวก ข

หนังสือหน้าและแบบสอบถาม

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กทม.

พฤศจิกายน 2542

เรื่อง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

เรียน นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, นิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, นักศึกษามหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, นักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร, นิสิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,
นักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยี
พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง, นักศึกษาสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

ด้วยดิฉัน นางสาวนพลักษณ์ พนักงาน นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้ทำวิจัยเรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์และข
พฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย
เขตกรุงเทพมหานคร” เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในระดับปริญญาโท หลักสูตรการศึกษา
มหาบัณฑิต ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งในการร่วมมือสร้างเสริม และปลูกฝัง
ลักษณะความเป็นผู้นำให้กับนิสิตนักศึกษาในการจัดกิจกรรมในสถาบัน

ในการนี้ดิฉันเห็นว่า ท่านเป็นผู้หนึ่งซึ่งจะทำให้ข้อมูลที่จะนำไปสู่การสรุปผลการวิจัยครั้งนี้
ถูกต้องสมบูรณ์ตามความเป็นจริง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความกรุณาของท่านในการตอบแบบสอบถาม
ตามข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่ คำตอบของท่านจะถือเป็นความลับและจะไม่กระทบกระเทือนต่อผู้ใด
ทั้งสิ้น ดิฉันหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทุกข้อจากท่าน และ
ขอขอบพระคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ



(นางสาว นพลักษณ์ พนักงาน)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์และพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้ดำเนินิตนักศึกษา
ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในเขตกรุงเทพมหานคร

คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม

1. โปรดตอบแบบสอบถามทุกตอนและทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ของข้อมูล
2. แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้ดำเนินิตนักศึกษา

ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้ดำเนินิตนักศึกษา

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในหน้าข้อความหรือเติมข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

- ☐ ชาย
- ☐ หญิง

2. ชั้นปี

- ☐ ปีที่ 1
- ☐ ปีที่ 2
- ☐ ปีที่ 3
- ☐ ปีที่ 4 หรือสูงกว่า

3. สาขาวิชาที่ศึกษา.....

4. คะแนนเฉลี่ยสะสม

- ☐ ต่ำกว่า 2.21
- ☐ 2.21- 2.50
- ☐ 2.51- 2.75
- ☐ สูงกว่า 2.75

5. ประสบการณ์ในการเป็นผู้นำกิจกรรมนิสิตนักศึกษาของท่าน

- ☐ ไม่เคยเป็น
- ☐ มีประสบการณ์ 1 หรือ 2 ปี
- ☐ มีประสบการณ์มากกว่า 2 ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา
คำชี้แจง

ท่านมีความเห็นว่า ผู้นำนิสิตนักศึกษาควรมีคุณลักษณะข้อใดมากที่สุด โปรดเรียงลำดับ
ความสำคัญของคุณลักษณะตามความคิดเห็นของท่าน

ตัวอย่าง

ท่านเห็นว่าคุณลักษณะต่อไปนี้มีความสำคัญสำหรับการเป็นผู้นำนิสิตศึกษามากน้อยเพียงใด
โปรดเรียงลำดับความสำคัญต่อไปนี้ตามความเห็นของท่าน

คุณลักษณะ	ลำดับความสำคัญ
1. ยึดมั่นแจ่มใส.....	1.....
2. คุยสนุก.....	3.....
3. ขยัน.....	ฯลฯ.....

***หมายเหตุ อาจให้ลำดับความสำคัญเท่ากันได้

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ลำดับความสำคัญ
	ด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ	
1.	สามารถนำหลักการหรือทฤษฎีทางวิชาการมาประยุกต์ใช้ ในการปฏิบัติงาน.....	
2.	สามารถใช้ภาษาในการสื่อความเข้าใจ.....	
3.	สามารถแสวงหาความรู้ และข้อมูลใหม่ ๆ	
4.	สามารถวินิจฉัยสั่งการ.....	
5.	สามารถสร้างแรงจูงใจในการทำกิจกรรม.....	
6.	มีความสามารถในการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลและเหตุผล.....	
7.	สามารถคิดวิเคราะห์ อย่างเป็นระบบ.....	
8.	สามารถแก้ปัญหาและข้อขัดแย้งที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน.....	
9.	มีความรู้และความเข้าใจในองค์กรที่ตนรับผิดชอบ.....	
10.	มีความรู้เรื่องระเบียบที่เกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมนิสิต นักศึกษา.....	
11.	มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์.....	

ข้อเสนอแนะ.....
.....
.....
.....
.....

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ลำดับความสำคัญ
	ด้านบุคลิกภาพ	
1.	เป็นคนทันสมัย ใฝ่รู้ ใฝ่เรียนอยู่เสมอ.....	
2.	เชื่อมั่นในตนเอง และเป็นตัวของตัวเอง.....	
3.	มีความเป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส.....	
4.	เปิดเผย จริงใจ ไม่ถือตัว.....	
5.	ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น.....	
6.	อารมณ์มั่นคง สามารถควบคุมตัวเองได้.....	
7.	กล้าแสดงออก.....	
8.	มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับ สถานการณ์ต่างๆ ได้.....	
9.	สุขุมรอบคอบ.....	
10.	กระตือรือร้น กระฉับกระเฉง ตื่นตัวอยู่เสมอ.....	
11.	แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ.....	
12.	เป็นแบบอย่างที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน.....	

ข้อเสนอแนะ.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อที่	คุณลักษณะที่พึงประสงค์	ลำดับความสำคัญ
	คุณลักษณะทางสังคม	
1.	มีมนุษยสัมพันธ์สูง.....	
2.	มีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงาน	
3.	ถนอมน้ำใจผู้ร่วมงาน.....	
4.	ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น.....	
5.	ให้ความร่วมมือในการรักษาระเบียบและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของสังคมเป็นอย่างดี.....	
6.	ตรงต่อเวลา.....	
7.	มีความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น.....	
8.	เป็นผู้ที่ให้เกียรติและยกย่องเพื่อนร่วมงาน.....	
9.	มีความเสียสละ เพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าตนเอง.....	
10.	มีความเห็นอกเห็นใจเพื่อนร่วมงาน.....	
ข้อเสนอแนะ		

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้ำนานิสิตนักศึกษา คำชี้แจง

ท่านมีความเห็นว่าผู้ำนานิสิตนักศึกษาในสถาบันของท่านได้ปฏิบัติหรือมีพฤติกรรม
ความเป็นผู้นำต่อไปนี้อยู่ในระดับใด โปรดทำเครื่องหมาย / ลงในช่องให้ตรงกับความคิดเห็น
ของท่าน

*หมายเหตุ

ผู้ร่วมงาน หมายถึง บุคคลต่างๆ ที่ทำงานร่วมกัน หรือทำงานเกี่ยวข้องกับผู้ำนานิสิต
นักศึกษา ซึ่งอาจหมายถึง นิสิตนักศึกษาที่เป็นทีมงาน นิสิตนักศึกษาทั่วไป อาจารย์ ข้าราชการ
ผู้บริหาร และหรือผู้ที่เข้ามามีส่วนร่วมกับการทำกิจกรรมนิสิตนักศึกษา

ข้อที่	พฤติกรรมความเป็นผู้นำ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1.	สามารถชี้แจงให้ผู้ร่วมงานทราบวิธีการปฏิบัติงาน.....					
2.	ทำงานโดยมีการปรึกษาหารือกับผู้ร่วมงาน.....					
3.	บริหารองค์กรโดยถือปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดไว้.....					
4.	ไม่พอใจเมื่อผู้ร่วมงานทำงานผิดพลาด.....					
5.	ใช้คำพูดในการสั่งงานชัดเจน เข้าใจง่าย.....					
6.	มอบหมายงานได้เหมาะสมกับความสามารถของบุคคล.....					
7.	ทำงานโดยไม่มีการวางแผนล่วงหน้า.....					
8.	กำหนดมาตรฐานในการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน..					
9.	ทำงานทันตามกำหนดเวลา.....					
10.	ส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานทำงานอย่างเป็นระบบ.....					
11.	ชี้แจงให้ผู้ร่วมงานทราบบทบาทหน้าที่ของตนเองในหน่วยงาน.....					
12.	ส่งเสริมให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ และข้อตกลงที่กำหนดไว้.....					
13.	ชี้แจงให้ผู้ร่วมงานทราบจุดมุ่งหมายในการปฏิบัติงาน.....					

ข้อที่	พฤติกรรมความเป็นผู้นำ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
14.	พูดให้กำลังใจผู้ร่วมงานให้ทำงานเต็มกำลัง ความสามารถ.....					
15.	ดูแลเอาใจใส่กับงาน.....					
16.	เข้าร่วมกิจกรรมของมหาวิทยาลัย.....					
17.	ความสามารถในการตัดสินใจเพื่อให้งานสำเร็จ ตามจุดมุ่งหมาย.....					
18.	มีการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงาน.....					
19.	แนะนำวิธีปฏิบัติงานแก่ผู้ร่วมงาน.....					
20.	ระบุขั้นตอนการทำงาน.....					
21.	ช่วยเหลือเกื้อกูลในเรื่องส่วนตัวของผู้ร่วมงาน.					
22.	มีความเป็นกันเองกับผู้ร่วมงานในการทำงาน..					
23.	อำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานให้แก่ ผู้ร่วมงาน.....					
24.	เป็นคนเปิดเผยเข้าใจง่าย.....					
25.	รับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจาก ผู้ร่วมงาน.....					
26.	มอบหมายงานให้ผู้ร่วมงานปฏิบัติ.....					
27.	ให้ความช่วยเหลือผู้ร่วมงานตามโอกาสอันควร					
28.	หลีกเลี่ยงที่จะอธิบายถึงลักษณะงาน ให้ผู้ร่วมงานทราบ.....					
29.	ตัดสินใจและปฏิบัติงานตามลำพังโดยไม่ปรึกษา ผู้ร่วมงาน.....					
30.	ทำงานด้วยความซื่อสัตย์และอดทน.....					
31.	ปฏิบัติต่อผู้ร่วมงานเท่าเทียมกัน.....					
32.	สนใจที่จะให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการ ทำงานในองค์กร.....					
33.	มีความเป็นมิตรกับบุคคลทั่วไป.....					
34.	มุ่งมั่นในการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ.....					
35.	ดูแล แนะนำผู้ร่วมงานอย่างใกล้ชิดในขณะที่ ปฏิบัติงาน.....					

ข้อที่	พฤติกรรมความเป็นผู้นำ	ระดับความคิดเห็น				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
36.	ปรับตัวเข้ากับสังคม สิ่งแวดล้อมและผู้อื่นได้...					
37.	ให้เสรีภาพแก่ผู้ร่วมงานในการตัดสินใจ ทำงานของตน.....					
38.	ริเริ่มกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อสถาบันหรือ ส่วนรวม.....					
39.	ชมเชยผู้ร่วมงานเมื่องานสำเร็จตามเป้าหมาย..					
40.	ยอมรับผิดเมื่อมีข้อผิดพลาดในการทำงาน.....					

ประวัติของผู้วิจัย

ชื่อ นางสาว นพลักษณ์ หนักแน่น

เกิดวันที่ 3 เดือนมีนาคม พุทธศักราช 2513

สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

สถานที่อยู่ปัจจุบัน 44/4 หมู่ 3 ตำบลวัดแค

อำเภอนครชัยศรี จังหวัด นครปฐม 73120

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2531 มัธยมศึกษาตอนปลาย (แผนกศิลป์-ฝรั่งเศส)

จากโรงเรียนศรียาภัย จังหวัดชุมพร

พ.ศ. 2535 กศ.บ. (การแนะแนว)

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา

พ.ศ. 2543 กศ.ม. (การอุดมศึกษา)

จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

คุณลักษณะที่พึงประสงค์และพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษา
ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ
ของ
นพลักษณ์ หนักแน่น

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการอุดมศึกษา
พฤษภาคม 2543

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ

1. ศึกษาและเปรียบเทียบคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร 4 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และคุณลักษณะทางสังคม ตามตัวแปรเพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบการณ์ในการเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษา

2. ศึกษาและเปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ พฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงาน และพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์ ตามตัวแปรเพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบการณ์ในการเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษา

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้นำนิสิตนักศึกษาและสมาชิกองค์กรนิสิตนักศึกษา ระดับปริญญาตรี ที่ศึกษาอยู่ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2543 จำนวน 378 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบให้จัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะ 43 ข้อ และเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 40 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าคะแนนเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว การทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยใช้วิธีของเซฟเฟ และ การทดสอบความแตกต่างของการจัดอันดับความสำคัญของคริสต์กาล วัลลิส

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้นำนิสิตนักศึกษาจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร 4 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และคุณลักษณะทางสังคม ตามตัวแปรเพศ ชั้นปีที่สังกัด สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบการณ์ในการเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษา ลำดับสูงสุด 3 ลำดับแรก ดังนี้

1.1 คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ความสามารถ ได้แก่ มีความรู้ความเข้าใจในองค์กรที่ตนรับผิดชอบ สามารถสร้างแรงจูงใจในการทำกิจกรรม และมีความสามารถในการตัดสินใจโดยใช้ข้อมูลและเหตุผล

1.2 คุณลักษณะด้านบุคลิกภาพ ได้แก่ ใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แต่งกายเหมาะสมกับกาลเทศะ และมีความเป็นมิตร ยิ้มแย้มแจ่มใส

1.3 ด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ได้แก่ มีความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ มีประสบการณ์ในการทำงาน และมีความสามารถในการบริหารองค์กร

1.4 คุณลักษณะทางสังคม ได้แก่ มีมนุษยสัมพันธ์สูง มีความเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าตนเอง ความสามารถในการปรับตัวเข้ากับผู้อื่น และมีความสามารถในการ

ปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่น

2. การเปรียบเทียบการจัดลำดับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้นำนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมและเป็นรายด้าน 4 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านสติปัญญาความรู้ ความสามารถ คุณลักษณะทางบุคลิกภาพ คุณลักษณะที่เกี่ยวกับงานกิจกรรมนิสิตนักศึกษา และ คุณลักษณะทางสังคม ตามตัวแปร เพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา พบว่า ผู้นำนิสิตนักศึกษาจัดลำดับความสำคัญของคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้นำนิสิตนักศึกษาไม่แตกต่างกัน ยกเว้น คุณลักษณะด้าน สติปัญญาความรู้ความสามารถ ผู้นำนิสิตนักศึกษาชายและผู้นำนิสิตนักศึกษาหญิงจัดลำดับ ความสำคัญแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผู้นำนิสิตนักศึกษามีความเห็นว่าพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้นำนิสิตนักศึกษามีพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบ มุ่งงานอยู่ในระดับปานกลาง และมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

4. การเปรียบเทียบพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้นำนิสิตนักศึกษา โดยรวมและ เป็นรายด้าน ได้แก่ พฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบมุ่งงาน และพฤติกรรมความเป็นผู้นำแบบ มุ่งสัมพันธ์ จำแนกตามเพศ ชั้นปีที่ศึกษา สาขาวิชาที่ศึกษา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ ประสบการณ์ในการเป็นผู้นำนิสิตนักศึกษา พบว่า ผู้นำนิสิตนักศึกษามีพฤติกรรมความเป็นผู้นำ โดยรวมและเป็นรายด้านไม่แตกต่างกัน

DESIRABLE CHARACTERISTICS AND LEADERSHIP BEHAVIORS OF
STUDENT LEADERS AT STATE UNIVERSITIES IN BANGKOK

AN ABSTRACT
BY
NOPPALUX NAKNAN

Presented in partial fulfillment of the requirements for the Master of Education degree
in Higher Education at Srinakharinwirot University

May 2000

The purposes of this research were 1) to study and compare 4 desirable characteristics of student leaders in higher education institutes under the Ministry of University Affairs, in Bangkok. The desirable characteristics were intellectual knowledge and competence, personality, work related to student activities and social skill. All these 4 characteristics were compared with the variables of gender, year of study, major of study, grade point average (GPA), and experiences as a student leader. 2) to study and compare behaviors of the student leaders in higher education institutes under the Ministry of University Affairs, in Bangkok. Two areas of student leaders' behaviors, namely : task orientation and relationship orientation, compared with the variables of gender, year of study, major of study, GPA, and experiences as a student leader. Samples of the study were 378 undergraduate student leaders and student union's members who were studying in universities in Bangkok during the academic year 1999, and they were randomly selected. The research instrument was a 43-item questionnaire of the important characteristics ranking, and 40-item questionnaire of student leader behaviors ranking 1-5 point rating scale. The statistical procedures used for analyzing the data were percentage, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance, Scheffe's method, and Kruskal Wallis'H test. The study revealed as the following :

1. Student leaders rank the desirable characteristics as the following :

- 1.1 Regarding the characteristic of intellectual knowledge and competence, the first three top preferences were : knowledge and understanding about organization, ability to motivate others to participate in activities, and ability to make decision.

- 1.2 With regard to personality, student leaders rank board-mindedness, well-grooming and appropriateness in dressing, and friendliness were rated the top three preferences.

- 1.3 Concerning work related to student activities, responsibility, working experience and ability to administer the organization were ranked the top three preferences.

- 1.4 In the aspect of social skills ; good human relationship, willingness to sacrifice oneself for the sake of public, and adaptability with others, as well as the ability to work with others were ranked the top three preferences.

2. Comparing the ranking of desirable characteristics of student leaders as a whole and as individual aspects with the variables of gender, year of study, major of study, GPA, and experience as a student leader, there was no significant difference, but

there was a significant difference at the level of .05 in the aspect of intellectual knowledge and competence, when ranked by male and female student leaders.

3. The leadership behaviors of student leaders as a whole was found at the middle level, the task orientation area was at the middle level, and the relationship orientation area was at the high level.

4. There was no significant difference in gender, year of study, major of study, GPA, and experiences as a student leader when the student leaders' behaviors were compared as a whole and individually.